اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

دوشنبه
• ۱۳ بهمن ۱۳۹۹
• ۱۸ جمادی‌الثانی ۱۴۴۲
• اول فوریه ۲۰۲۱

• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۷۲۱ • پیاپی ۳۰۳۹ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews



یادداشت‌های امروز


ضرورت درون‌سازی دانش فنی و توسعه
۴


ثبات اقتصادی پیش‌شرط توسعه
۷


فولاد بی‌توجه به دستور و مصوبه
۱۱


توسعه اقتصادی بدون برنامه محقق نمی‌شود
۱۲

گفت‌وگو


چین بازیگر اصلی زنجیره فولاد
۱۱

تحلیل روز

بررسی ۵ برنامه توسعه‌ای نشان داد
تضعیف عملکرد در یک دهه
۳

خبر ویژه

بازنشستگان هما در انتظار همدلی مجلس
باتوجه به وضعیت حقوق و مزایای بازنشستگان هما، درخواست کمک هزار میلیارد تومانی دولت به صندوق بازنشستگی هما مطرح شد. گفته می‌شود این درخواست در مسیر تصویب کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی قرار دارد.
۲



عکس: آیدا فریدی

تبعید لیدرها به سرزمین فراموشی
۱۵

بررسی عملکرد برنامه ششم توسعه در آخرین روزهای اجرا

عقب ماندیم

دهه ۹۰ از نظر اقتصادی یک دوره پر از شکست و ناکامی است. از سال ۹۰ تا ۹۸ اقتصاد ایران ۵ سال به شکل نامتوالی رشد منفی را تجربه کرد، این در حالی است که بالاترین نرخ رشد اقتصادی پس از انقلاب هم در میانه این دهه با رقم ۱۲.۸ درصد به ثبت رسید. از سوی دیگر، در همین مدت ۵ سال نرخ تورم بیش از ۲۰ درصد و ۴ سال شاخص افزایش قیمت‌ها بیش از ۳۰ درصد بود. به این ترتیب، مجموع رشد اقتصادی دهه ۹۰ تا سال ۹۸ به رقم نازل ۱.۹ درصد می‌رسد که به معنای آن است که در طول این دهه اقتصاد کشور رشد سالانه ۰.۲ درصدی داشته است. با توجه به اینکه به احتمال زیاد نرخ رشد اقتصادی برای امسال هم حدود صفر درصد باشد، میانگین رشد اقتصادی سالانه در دهه ۹۰ کمتر از رقم ناچیز ۰.۲ درصد خواهد شد. همچنین از سال ۹۰ تا ۹۸ مجموع نرخ تورم به ۲۰۵.۲ درصد رسیده یعنی میانگین سالانه نرخ تورم تا سال ۹۸ حدود ۲۲.۸ درصد بوده است. با توجه به اینکه نرخ تورم تا دی ماه به ۳۲.۵ درصد رسیده و تورم نقطه‌به‌نقطه نیز بیشتر از نرخ تورم میانگین سالانه است، احتمالا نرخ تورم امسال هم به ۳۵ درصد برسد. به این ترتیب، نرخ تورم این دهه برای میانگین سالانه تا ۲۴ درصد بالا خواهد رفت. از این رو، از نظر نرخ تورم دهه ۹۰ شرایطی مشابه دهه ۷۰ را دارد که بالاترین نرخ تورم جمهوری اسلامی در آن تجربه شد. اما از نظر شاخص تولید ناخالص داخلی دهه ۹۰ همه رکوردها را خواهد شکست، به گونه‌ای که برخی از کارشناسان این دهه را دهه از دست رفته اقتصاد کشور می‌دانند.
۱۲

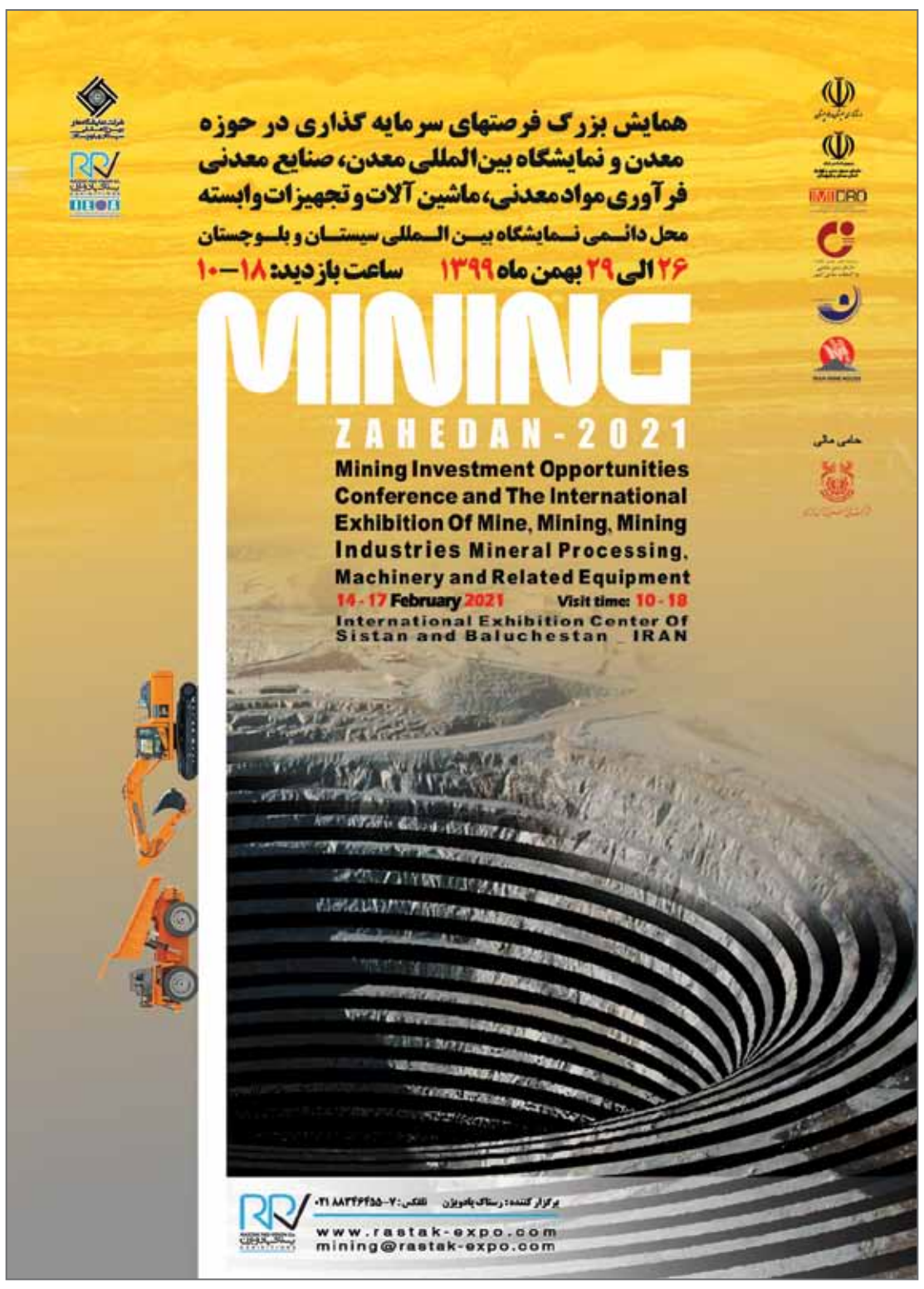
گفت و گوی اختصاصی

واردات با ارز ارزان مانع توسعه



پیش از انقلاب، ۵ برنامه توسعه نوشته و با وقفه‌ای حدود ۱۰ ساله، نخستین برنامه توسعه‌ای ایران پس از انقلاب اسلامی، سال ۱۳۶۸ تدوین شد. تا امروز ۶ برنامه توسعه برای کشور نوشته شد؛ با این وجود هنوز کشوری در حال توسعه به‌شمار می‌رویم. چرایی این امر را در گفت‌وگو با وزیر اسبق صنعت، معدن وتجارت پیگیری کردیم. تدوین نخستین برنامه ۵ ساله توسعه کشور مصادف با سکانداری محمدرضا نعمت‌زاده در وزارت صنایع دولت پنجم و ششم بود. از نعمت‌زاده به‌عنوان یکی از چهره‌های تاثیرگذار در صنعت ایران نام برده می‌شود. در پرونده ۲۰ دی ۹۹ صمت که به‌مناسبت شهادت امیرکبیر بسته شد، برخی از او به‌عنوان یکی از افراد تاثیرگذار در صنعت کشور نام بردند.
۸-۹





خبر ویژه

بازنشستگان هما در انتظار همدلی مجلس

باتوجه به وضعیت حقوق و مزایای بازنشستگان هما، درخواست کمک هزار میلیارد تومانی دولت به صندوق بازنشستگی هما مطرح شد. گفته می‌شود درخواست بازنشستگان شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران در مسیر تصویب کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی قرار دارد.

در صورت تصویب این طرح و ارائه کمک دولت به صندوق بازنشستگی سازمان هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران می‌توان برای بازنشستگان این بخش آرامش خاطری ناشی از امکان دریافت حداقل حقوق و مزایای سال آینده را باتوجه به خدمات فراوان آنها در مشاغل پرخطر متصور بود. براساس اخبار، این پیشنهاد با نظر موافق اکثریت نمایندگان کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی همراه شده و حالا بازنشستگان هما در انتظار همدلی نمایندگان مجلس شورای اسلامی هستند. براساس ماده ۳۰ قانون برنامه ششم توسعه دولت مکلف به ایجاد شرایط مناسب و عدالت در پرداخت‌ها به بازنشستگان است.

چهره

بخش خصوصی باید میدان‌دار اقتصاد باشد



معاون اول رئیس‌جمهوری با تاکید بر اینکه روحیه ریسک‌پذیری در کارهای صنعتی جزو مهم‌ترین موضوعات است، بیان کرد: با احتیاط بی‌مورد، عمر و زمان طولانی هدر می‌رود و گرچه ممکن است گاهی در ریسک کردن با شکست مواجه شویم، اما معمولاً افراد ریسک‌پذیر موفق بوده‌اند. به گزارش شاتا، اسحاق جهانگیری در آیین افتتاح کارخانه پارس کیمیا کلر خوزستان با تبریک سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی و سالروز ورود امام خمینی(ره) به کشور عزیزمان ایران، گفت: کار فعالان اقتصادی و راه‌اندازی واحدهای تولیدی در راستای استقلال اقتصادی است و ایجاد اشتغال برای جوانان و عدم وابستگی کشور به کالاهای خارجی و نیز تامین ارز برای واردات کالاهای موردنیاز از دیگر ابعاد تحقق استقلال در کشور است که با تلاش‌های فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران صورت می‌گیرد.

وی تصریح کرد: سیاست‌های نظام جمهوری اسلامی و علم اقتصاد تاکید دارد که بخش خصوصی باید میدان‌دار اصلی اقتصاد باشد و لازم است زمینه فعالیت بخش خصوصی در اقتصاد کشور فراهم شود. معاون اول رئیس‌جمهوری با اشاره به سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی که ازسوی رهبر معظم انقلاب ابلاغ شد، گفت: براساس این سیاست‌ها بنگاه‌هایی که همواره در اختیار دولت بوده باید به بخش خصوصی واگذار و به‌نحوی زمینه‌سازی شود که بخش خصوصی بتواند کارهای بزرگ انجام داده و صنایع، معادن و خدمات عظیم که منحصر به دولت بوده را در اختیار گیرد.

بازگشت ۱۲۰۰ واحد راکد به چرخه تولید



وزیر صنعت، معدن و تجارت با تاکید بر اینکه نام دست‌اندرکاران پروژه بزرگ و ملی انتقال آب خلیج‌فارس به فلات مرکزی ایران در تاریخ آبادانی کشور ثبت خواهد شد، از آغاز عملیات اجرایی خطوط دوم و سوم این پروژه در آینده نزدیک خبر داد. به گزارش شاتا، علیرضا رزم‌حسینی در جلسه بررسی آغاز عملیات اجرایی خط دوم و سوم پروژه انتقال آب خلیج‌فارس به فلات مرکزی ایران (استان‌های کرمان، یزد، سمنان، اصفهان، خراسان جنوبی و خراسان رضوی) با تاکید بر این مطلب، افزود: پروژه انتقال آب خلیج‌فارس به فلات مرکزی ایران پروژه‌ای بزرگ و مهم برای کشور و منطقه است.

به‌اعتقاد وزیر صنعت، معدن و تجارت پروژه انتقال آب خلیج‌فارس به فلات مرکزی ایران باعث افزایش سهم ایران از این آب‌ها خواهد بود.

رزم حسینی همچنین از رسانه‌ها و صداوسیما خواست که با اطلاع‌رسانی مناسب و انعکاس ابعاد مختلف این پروژه مهم و ملی در راستای امیدآفرینی گام بردارند.

وی آب را یکی از مولفه‌های مهم در راهبرد توسعه صنعتی ایران دانست و ادامه داد: این پروژه علاوه بر تاثیراتی که در حوزه تامین آب صنایع و معادن خواهد داشت، در حوزه‌های کشت‌های پربازده و کشت صنایع گلخانه‌ای نیز قابل تامل و بررسی خواهد بود

رزم‌حسینی همچنین در مراسم افتتاح بزرگ‌ترین کارخانه کلرزنی کشور و فاز اول پارک کلر خوزستان اعلام کرد: افزایش ۳۸ درصدی صدور گواهی‌های تاسیس صنعتی نشانگر امید به کارآفرینی و تولید است. وی با بیان اینکه افزایش ارزش افزوده صنعتی را در دستور کار داریم، از بازگشت هزار و ۲۰۰ واحد راکد به چرخه تولید خبر داد.

وزیر صنعت، معدن و تجارت افزایش ارزش افزوده صنعتی را از اولویت‌های این وزارتخانه دانست و تصریح کرد: می‌خواهیم ۳۰۰ دلار ارزش صادراتی کشور را ۲ برابر کنیم.

رزم‌حسینی همچنین با اشاره به برنامه‌های این وزارتخانه برای احیا و بازگشت مجدد واحدهای راکد در کشور، گفت: در همین مدت هزار و ۲۰۰ واحد تولیدی نیمه‌تعطیل، تعطیل یا راکد، احیا شدند و به عرصه تولید بازگشتند که ۴۷ مورد از این واحدها مربوط به استان خوزستان بوده است.

در آستانه چهل‌ودومین سالروز پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی

حضور رهبر معظم انقلاب اسلامی در مرقد امام خمینی(ره)



همزمان با آغاز دهه فجر و در آستانه چهل‌ودومین سالروز پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی رهبر انقلاب اسلامی در مرقد امام خمینی(ره) و گلزار شهدا حضور یافتند. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، همزمان با آغاز ایام‌الله دهه فجر و در آستانه چهل‌ودومین سالروز پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در نخستین ساعات صبح روز گذشته در مرقد بنیان‌گذار کبیر انقلاب اسلامی حاضر شدند و با قرائت نماز و قرآن، یاد و خاطره امام عظیم‌الشأن ملت ایران را گرامی داشتند. رهبر معظم انقلاب اسلامی همچنین با حضور بر مزار شهیدان عالی‌مقام بهشتی، رجایی، باهنر و شهدای حادثه هفتم تیر ۱۳۶۰، علوّ درجات آنان را از خداوند متعال مسألت کردند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای سپس در گلزار شهیدان سرافراز حضور یافتند و به ارواح مطهر مدافعان اسلام و ایران درود فرستادند.

روحانی در آیین افتتاح ۱۳ پروژه آب و برق در خراسان شمالی و کردستان:

دولت جمهوری اسلامی حامی مستضعفان است

رئیس‌جمهوری با یادآوری فرمایشات امام (ره) در ۱۲ بهمن ۵۷ در بهشت زهرا درباره آب و برق مجانی، گفت: دولت دوازدهم افتخار می‌کند در سایه فداکاری مسئولان و تلاش وزارت نیرو و نفت این پیش‌بینی را محقق کرد و معلوم شد دولت جمهوری اسلامی ایران، حامی مستضعفان است.

حسن روحانی در آیین افتتاح ۱۳ پروژه بزرگ صنعت آب و برق در استان‌های خراسان شمالی و کردستان که از طریق ویدئوکنفرانس برگزار شد، با بیان اینکه امروز روز مبارکی برای کل ملت ایران و آزادی‌خواهان جهان است، گفت: روزی است که خلاف پیشگویی‌های قدرت‌های بزرگ، امام (ره) با استقبال بی‌نظیر وارد کشور شد.

به گزارش ایرنا، رئیس دولت تدبیر و امید تصریح کرد: این دولت، یعنی دولت دوازدهم افتخار می‌کند که این کار را در سایه فداکاری و تلاش مسئولان و تلاش وزارت نیرو و وزارت نفت انجام داد و امروز توانستیم برای افراد کم‌مصرف که از اقشار کم‌درآمد هم هستند، برق و آب و گاز را مجانی کنیم و همه آن پیش‌بینی‌های امام در تاریخ تثبیت شد و درست از آب در آمد.

وی با بیان اینکه امروز در ۲ استان شمالی و شمال غرب، خراسان شمالی و کردستان طرح‌های بسیار مهمی افتتاح شد گفت: خوشحالیم با وجود اینکه امسال سال بسیار سختی برای مردم ما بود، در عین حال شعار جهش



تولید رهبر معظم انقلاب روی زمین نماند و در استان‌های مختلف افتتاحیه‌های فراوانی داشته‌ایم و به یک معنا امسال واقعا سال جهش تولید بود.

▣ انقلاب اسلامی فقط سیاسی نیست

روحانی گفت: در زمینه آب و برق کار بزرگی در کشور انجام شده و این نشان می‌دهد انقلاب اسلامی ما صرفا سیاسی نیست. رئیس‌جمهوری ادامه داد: برخی فکر می‌کردند انقلاب ما انقلابی صرفا سیاسی است و برای استقلال کشور، مبارزه با استعمارگران و استبداد انقلاب کردیم و به آن صبغه سیاسی می‌دهند یا می‌گویند برای استقرار احکام اسلام است و بیشتر به آن رنگ معنوی می‌دهند؛ اما آمار و ارقام نشان می‌دهد در کنار بخش سیاسی و معنوی، بخش مادی هم حائز اهمیت بوده است.

وی افزود: امروز ۱۲ بهمن ۹۹ خورشیدی مصادف با ورود امام (ره) در سال ۹۹ هجری قمری است. طبق آمار آغاز انقلاب ۱۹ سد در کشور وجود داشت که امروز به ۱۰۳ سد رسید؛ یعنی تعداد سدهای کشور بیش از ۱۰ برابر شده است. رئیس دولت دوازدهم گفت: در زمینه فاضلاب هم زمان پیروزی انقلاب ۴ تصفیه‌خانه فاضلاب در کشور داشتیم و امروز هفتاد و هفتمین تصفیه‌خانه فاضلاب را افتتاح کردیم. این نشان می‌دهد در این مدت یک حرکت بزرگ در این کشور انجام شده و مردم، مدیران، مهندسان و کارگران ما همه در صحنه فعالیت هستند.

روحانی ادامه داد: براساس آمار و ارقام در ۸ سال دولت تدبیر و امید هر سال به‌طور متوسط ۲۵۰۰ مگاوات برق جدید به مدار آمده و امروز شاهد بیش از آنچه که در سال‌های قبل از این دولت بوده، هستیم. رئیس‌جمهوری گفت: هر ۵۰ روز یک سد مخزنی ملی به افتتاح رسیده است؛ هر ۲ ماه یک بار یک تصفیه‌خانه آب افتتاح شده و هر یک ماه یک تصفیه‌خانه بهره‌برداری می‌شود که اعلام کردند تا پایان دولت ۱۰۱ تصفیه‌خانه فاضلاب به بهره‌برداری می‌رسد. وی اضافه کرد: این نشانه‌های پیشرفت در زمینه‌های آب و برق، کشاورزی، انرژی، فضای مجازی، شرکت‌های دانش‌بنیان و فناوری و بهداشت و درمان است که در یک پنجشنبه، افتتاح

▣ روحیه امروز مردم همان روحیه ۱۲ بهمن ۵۷ است

روحانی با بیان اینکه این میزان افتتاحیه در یک سال در تاریخ کشور ما سابقه ندارد، گفت: این کار بزرگی است که باوجود مواجهه با شرایط تحریم شدید، انجام شده و هنوز هم با این تحریم که در حقیقت یک جنگ تحمیلی اقتصادی است بحمدالله روحیه نشاط، ایثار و فداکاری مردم نشان می‌دهد ۱۲ بهمن زنده است.

وی افزود: همه اینها نشان می‌دهد روحیه مردم همان روحیه ۱۲ بهمن سال ۵۷ با همان نشاط، دلاوری و فداکاری است. اگر در بعضی موارد مقداری مشکل و کمبود داریم باید جبران کنیم و به‌نظر من در زمینه‌های مختلف پس از انقلاب پیشرفت‌های بسیار خوب داشتیم. البته ممکن است در زمینه‌های اخلاقی و معنوی مانند سال ۵۷ نباشیم. روحانی گفت: انتخابات سال ۱۴۰۰ که خرداد سال آینده پیش رو داریم و مردم با مشارکت خود در آن حضور پیدا می‌کنند و یک انتخابات رقابتی بسیار خوب خواهد بود، نباید باعث شود امروز اخلاق و معنویت را زیر پا بگذاریم بلکه همه باید برادرانه کنار هم باشیم چون ملت واحد هستیم و دولت واحد و هدف واحد داریم. رئیس‌جمهوری با تبریک ۱۲ بهمن و سالروز پیروزی انقلاب اسلامی ابراز امیدواری کرد که بتوانیم به راه، مسیر و وصیت امام (ره) به‌خوبی عمل کنیم.

بهبود وضعیت معیشتی مسئولیت مشترک دولت و ملت



وزیر راه و شهرسازی گفت: در شرایط تحریم ۵۰۰ پروژه در حوزه راه و شهرسازی به‌مناسبت دهه فجر تا ۳ هفته آینده افتتاح خواهد شد که ۱۰ هزار میلیارد تومان ارزش مالی و اقتصادی دارد.

به گزارش ایرنا، محمد اسلامی بعد از افتتاح ۱۲ پروژه عمرانی و هوانوردی در فرودگاه مهرآباد با اشاره به چهل‌ودومین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی گفت: با افول رژیم پهلوی حکومتی تعیین شد که با اراده ملت شکل گرفت و تا سال‌ها امریکایی‌ها باور نمی‌کردند که نظام مقتدر جمهوری اسلامی در ایران مستقر شود.

وی ادامه داد: اگر به تحلیل‌های امریکا تا چند سال بعد از پیروزی انقلاب توجه کنیم، تلقی امریکا این بود که انقلاب اسلامی در نهایت یک سال دوام خواهد آورد.

وزیر راه گفت: ما در درگیری‌ها و جنگ اقتصادی و جنگ واقعی بودیم؛ آسیب‌های اقتصادی زیادی دیدیم؛ دشمن به‌دنبال بی‌ارزش کردن پول ما بود، اما به هر حال همه مشکلات را کاهش و ادامه مسیر دادیم.

اسلامی با بیان اینکه بهبود وضعیت معیشتی مردم مسئولیت مشترک دولت و ملت است، گفت: نباید آب به آسیاب دشمن ریخت.

ما آنچه در وزارت راه دنبال کردیم پیشرفت و رسیدن به اهداف و برنامه‌های تعیین‌شده است. اسلامی گفت: در شرایط تحریم ۵۰۰ پروژه در حوزه راه و شهرسازی به‌مناسبت دهه فجر تا ۳ هفته آینده افتتاح می‌شود که ۱۰ هزار میلیارد تومان ارزش مالی و اقتصادی دارد. وزیر راه و شهرسازی ادامه داد: بخش هوانوردی ما باید توسعه یابد و کسانی که در این مسند مدیریت را برعهده دارند، این موضوع را با جان و دل باور دارند.

زیرساخت‌های نظام سلامت، مهم‌ترین دستاورد انقلاب



وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: امروز مبارزه بی‌امان با ویروس منحوس کرونا و افتخار بزرگی که کسب شد با همدلی و عنایت پروردگار و حمایت‌ها و عنایت‌های رهبر معظم انقلاب و ستاد ملی مبارزه با کرونا و نیز قرار گرفتن سربازان و بسیجیان در کنار مدافعان سلامت و صبوری مردم باعث شد جمهوری اسلامی ایران بتواند به‌عنوان یکی از موفق‌ترین کشورهای جهان در عرصه مبارزه با این ویروس شناخته شود. نمکی تصریح کرد: ما با دست‌های بسته در اقیانوس بلا شنا کردیم و افتخار آفریدیم.

با این همه مضیقه، ساخت‌وساز هم انجام دادیم زیرا ما ملت امام حسین هم می‌جنگیم و هم شهید می‌دهیم و هم تاریخ می‌سازیم. وی گفت: امسال و اردیبهشت سال آینده حدود ۱۱ هزار تخت به تخت‌های بیمارستانی ما اضافه خواهد شد.

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بیان کرد: هزار و ۴۰۰ پروژه بهداشتی، درمانی، آموزشی و رفاهی به لطف دولت و مساعدت خیرین تا پایان دولت رقم خواهیم زد.

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با تبریک ایام‌الله دهه مبارک فجر از زیرساخت‌های عرصه نظام سلامت به‌عنوان بزرگ‌ترین و مهم‌ترین دستاوردهای انقلاب اسلامی نام برد.

به گزارش ایرنا، سعید نمکی در پانزدهمین آیین پویش ره سلامت و همزمان با افتتاح پروژه‌های دانشگاه علوم پزشکی بم که از طریق ویدئو کنفرانس انجام شد، افزود: سالروز ورود معمار کبیر انقلاب اسلامی ایران حضرت امام خمینی (ره) را به این سرزمین تبریک می‌گوییم؛ مردی که با خود معیارهای گذشته را به هم ریخت و دنیایی از دگرگونی، تحول و عدالت‌گستری را به ارمغان آورد.

وی اظهار کرد: اگر به سال‌های گذشته برگردیم، می‌بینیم اتفاقاتی که امروز رقم خورده، به‌عنوان نشانه‌هایی از توجه ویژه جمهوری اسلامی به زیرساخت‌های نظام سلامت است.

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تصریح کرد: گرچه اقداماتی که تاکنون انجام شده در شأن مردم بزرگوار این سرزمین و اهالی محروم شرق استان کرمان نبوده اما در حد وسع جمهوری اسلامی برای توسعه زیرساخت‌ها تلاش شده است.

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اظهار کرد: دستاوردهای عرصه سلامت جزو بزرگ‌ترین و مهم‌ترین دستاوردهای بزرگ انقلاب اسلامی است. قبل از پیروزی انقلاب اسلامی و سال‌های اول بعد از آن در مناطقی مانند شرق و جنوب استان کرمان و استان‌هایی چون سیستان‌وبلوچستان به ازای هر هزار تولد، ۲۰۰ تولد به مرگ می‌انجامید و خانواده‌ها به‌دلیل سوءتغذیه و بیماری‌های عفونی و مسری یک‌سالگی فرزندان‌شان را نمی‌دیدند.

وی ادامه داد: والدین از هر ۲۵۰ مورد تولد پنج‌سالگی بچه‌ها را نمی‌دیدند و حدود ۲۰۰ زن از بین ۱۰۰هزار زن باردار در این مناطق به‌دلیل عوارض بارداری و زایمان از بین می‌رفتند.

نمکی افزود: با توسعه خانه‌ها و مراکز بهداشتی درمانی و تسهیلات بارداری و همچنین واکسیناسیون علیه ۶ بیماری مهلک قابل پیشگیری با افتخار می‌توانیم بگوییم این مرگ‌ومیرها حداقل به یک‌دهم قبل انقلاب رسیده است.

عکس روز



زنگ انقلاب

ویژه تر از خبر

زنگ انقلاب نواخته شد

«زنگ انقلاب» همزمان با آغاز دهه مبارک فجر و چهل‌ودومین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی صبح روز یکشنبه در دبیرستان دوره دوم دخترانه نمونه دولتی الزهرا (س) در منطقه ۱۷ تهران نواخته شد.

این مراسم با حضور علیرضا کاظمی، معاون پرورشی و فرهنگی وزیر آموزش و پرورش همزمان با سالروز ورود تاریخی امام خمینی (ره) به کشور و در نخستین روز از دهه فجر در محله نعمت‌آباد تهران واقع در منطقه ۱۷ برگزار شد. همزمان با برگزاری این مراسم در تهران، زنگ انقلاب در تمامی مدارس کشور نواخته شد. مراسم زنگ انقلاب امسال باتوجه به شیوع ویروس کرونا و تعطیلی بیشتر پایه‌های تحصیلی به‌صورت زنده از شبکه شاد پخش شد. هر سال مراسم زنگ انقلاب روز ۱۲ بهمن به‌مناسبت آغاز دهه فجر در مدارس سراسر کشور نواخته می‌شود.

بزرگداشت یوم‌الله ۱۲ بهمن در حرم امام راحل

آیین نمادین لحظه ورود تاریخی حضرت امام خمینی (ره) به میهن اسلامی در ساعت ۹ و ۲۷ دقیقه و ۳۰ ثانیه ۱۲ بهمن ۱۳۵۷ و آغاز ایام‌الله دهه مبارک فجر در حرم مطهر امام راحل برگزار شد. به گزارش ایرنا، آیین بزرگداشت چهل‌ودومین سالگرد ورود تاریخی امام راحل به کشورمان روز یکشنبه با رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی با حضور مسئولان کشوری و لشگری و همچنین نمایندگان ادیان الهی در حرم مطهر بنیان‌گذار جمهوری اسلامی برگزار شد.

این آیین از ساعت ۹ صبح با قرائت آیاتی چند از کلام‌الله مجید، مداحی در وصف پیروزی باشکوه انقلاب و نواختن سرودهای انقلابی توسط گروه مارش ارتش جمهوری اسلامی ایران ادامه پیدا کرد و حاضران با سر دادن شعارهای انقلابی با آرمان‌های امام راحل تجدید میثاق کردند.

سپس حجت‌الاسلام محمد حسن ابوترابی فرد، امام جمعه موقت تهران و رئیس شورای فرهنگ عمومی استان تهران با برشمردن ویژگی‌های انقلاب اسلامی و مدیریت عالمانه امام راحل و خلف صالحش رهبر معظم انقلاب در اداره امور کشور مطالبی بیان کرد.

گسترش صنعت
دوشنبه
۱۳ بهمن ۱۳۹۹
۱۸ جمادی‌الثانی ۱۴۴۲
اول فوریه ۲۰۲۱
شماره ۱۷۲۱
پیاپی ۳۰۳۹
www.sanatnewspaper.com



تعریف ۵۰ هزار میلیارد تومان پروژه صنعتی



حضور سرمایه‌گذار خارجی حلقه گمشده صادرات



خلق پول و تراز نامه سمی بانک‌ها

تحلیل روز

صمت به بررسی ۵ برنامه توسعه در کشور پرداخت

تضعیف عملکرد در یک دهه اخیر



عکس: آیدا فریدی

امیرعباس آذرموند: بررسی ۵ برنامه توسعه اجراشده در کشور نشان می‌دهد گرچه هیچ‌کدام از برنامه‌های توسعه در رسیدن به اهداف خود موفقیت چشمگیری نداشتند و به‌ویژه در دستیابی به اهدافی چون رشد اقتصادی ۸ درصدی یا نرخ تورم تک‌رقمی همواره دولت‌ها ناکام مانده‌اند، با این حال از زمان اجرای برنامه پنجم توسعه از ابتدای دهه ۹۰ عملکرد ۲ برنامه توسعه ضعیف‌تر شده است. طبیعی است که اعمال تحریم‌های شدید در بخش عمده‌ای از سال‌های اجرای این برنامه‌ها از عوامل تاثیرگذار بر نتایج ضعیف آنهاست اما این توجیه هم سبب نمی‌شود که بتوان یک دهه نبود رشد اقتصادی پایدار و نرخ تورم بیش از ۳۰ و ۴۰ درصدی را نادیده گرفت. به بیان دیگر، زندگی مردم در این یک دهه دشوار شده و این در حالی است که در سال‌های پیشین نیز اقتصاد کشور در رسیدن به اهداف خود ناموفق عمل می‌کرد.

برنامه‌های توسعه ۵ ساله از جمله تصمیم‌هایی است که نظام برنامه‌ریزی اقتصادی برای ترسیم نقشه راه توسعه کشور به طراحی آن می‌پردازند. از زمان شاه تاکنون بیش از ۱۱ برنامه توسعه ۵ساله در ایران به اجرا درآمده است. این در حالی است که در میان این برنامه‌ها یک انقلاب و ۸ سال جنگ هم وجود دارد و به همین دلیل با وجود اینکه بیش از ۷۰ سال از برنامه‌ریزی در اقتصاد ایران می‌گذرد در عمل ۵۵ سال آن کشور دارای برنامه توسعه بوده است. به این ترتیب، به جز در سال‌های جنگ یا اوایل انقلاب در اغلب سال‌ها یک برنامه توسعه‌ای در کشور در حال اجرا بوده است. به گزارش صمت این امر و اهمیت برنامه‌ریزی برای اقتصاد کشور به گونه‌ای بوده که نخستین برنامه توسعه‌ای پس از انقلاب از سال ۶۸

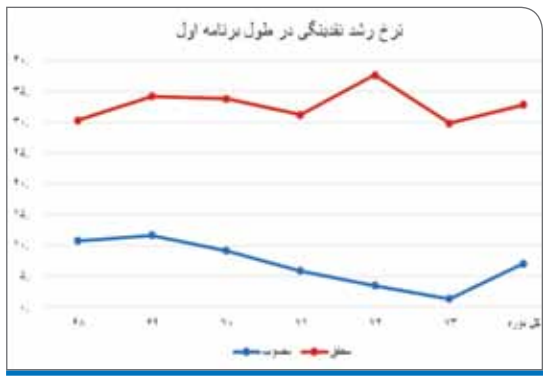
آغاز برنامه‌ریزی پس از انقلاب

نخستین برنامه توسعه پس از انقلاب از سال ۶۸ به اجرا درآمد و اجرای آن تا سال ۷۲ طول کشید. پس از آن با یک سال وقفه برنامه دوم توسعه در سال ۱۳۷۴ اجرا شد و تا پایان سال ۷۸ نیز اجرای آن به طول انجامید. پس از آن برنامه سوم توسعه بین سال‌های ۷۹ تا ۸۳ در جریان بود. برنامه چهارم توسعه نیز برای سال‌های ۸۴ تا ۸۸ طراحی و تصویب شده بود. برنامه‌های پنجم و ششم نیز به ترتیب بین سال‌های ۹۰ تا ۹۴ و ۹۵ تا ۹۹ اجرایی شدند. البته برنامه ششم توسعه هنوز اندکی تا پایان فرصت دارد.

برنامه اول در شرایطی اجرا شد که نظام پس از گذشت ۱۰ سال از انقلاب و تجربه ۸ سال جنگ بالاخره به ثبات رسید. با درگذشت بنیان‌گذار جمهوری اسلامی نیز تا حدودی چهره دوران انقلاب در نظام تصمیم‌گیری کشور نیز تغییر کرد. حالا انقلابیون اسلام‌گرا قصد داشتند نشان دهند در زمینه توسعه نیز تئوری‌های اسلامی آنها می‌تواند راهگشا باشد و از میان راه‌های کاپیتالیستی و کمونیستی می‌توان مسیری دیگر را برگزید.

برنامه اول توسعه در حالی اجرا می‌شد که مرد قدرتمند روزهای جنگ، یعنی اکبر رفسنجانی سکان امور در قوه مجریه را به دست گرفته بود و ترجیح می‌داد در دولت از تکنوکرات‌ها استفاده کند. به این ترتیب، آرام آرام نهادگرایان جای خود را به مدیران طرفدار بازار آزاد دادند. درواقع آنها تکنوکرات‌تر بودند و رئیس‌جمهوری وقت هم ترجیح می‌داد با آنها کار کند تا دیگران. به هر روی، برنامه اول در چنین شرایطی تصویب و اجرا شد. منتقدان این دوران بیشتر به نرخ افزایش نقدینگی در طول برنامه اول اشاره می‌کنند. نقدینگی کل کشور در سال انقلاب ۲۵۷ میلیارد تومان بود و در زمان اجرای برنامه اول توسعه نیز هزار و ۵۶۸ میلیارد تومان بود.

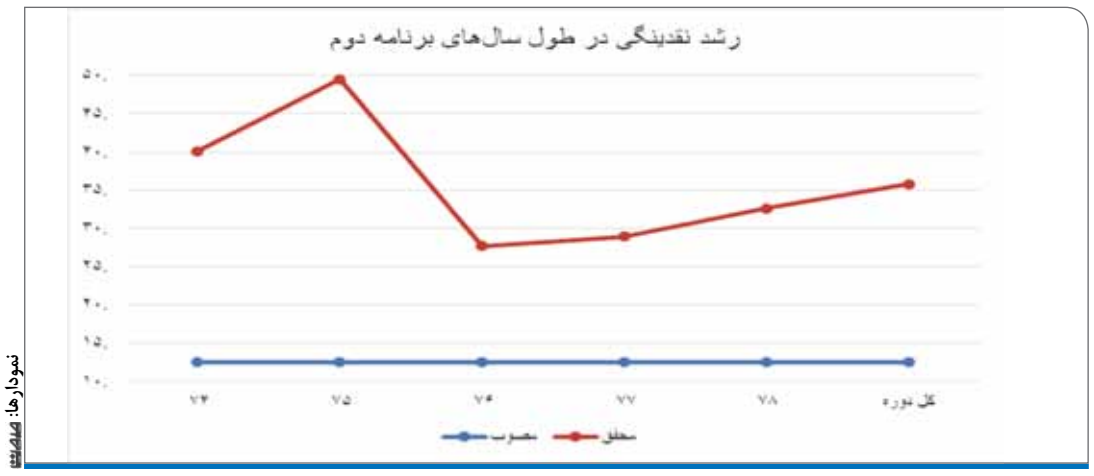
در طول سال‌های جنگ نقدینگی اغلب به شکل سالانه ۱۷ درصد رشد می‌کرد. با این حال، برنامه‌ریزان برنامه اول تلاش کردند تا نرخ رشد نقدینگی را کاهش دهند و برای ۵ سال طوری هدف‌گذاری کردند که در سال ۷۳ نرخ رشد نقدینگی کشور به ۱.۳۷ درصد برسد که در عمل چنین نشد و رشد نقدینگی بیش از ۲۰ برابر بیشتر از پیش‌بینی‌های برنامه‌ریزان شد. از این رو، درحالی‌که برنامه‌ریزان پیش‌بینی می‌کردند در طول سال‌های اجرای برنامه



اول نرخ رشد نقدینگی در کشور به طور میانگین به ۷.۰۸ درصد در سال خواهد رسید، در عمل نرخ رشد نقدینگی به شکل میانگین به ۲۵.۷۶ درصد رسید. همین امر نقدینگی هزار و ۵۶۷ میلیارد تومانی را در سال ۷۳ به ۶ هزار و ۱۸۴ میلیارد تومان رساند؛ یعنی در طول ۶ سال نقدینگی کشور ۳۹۴ درصد رشد کرد. همچنین در طول سال‌های اجرای این برنامه نرخ بیکاری در کشور به ۹.۱ درصد رسید. این در حالی است که نرخ تورم نیز به طور میانگین ۱۸.۸ درصد بود.

در این میان نرخ رشد اقتصادی به طور میانگین در طول سال‌های اجرای این برنامه نیز به ۷.۴ درصد رسید که بیشتر مربوط به ۳سال اول اجرای برنامه است که به دلیل پایان جنگ نرخ رشد اقتصادی سیر صعودی چشمگیری به خود گرفته بود. همچنین بهره‌وری در طول اجرای برنامه اول کشور ۲.۱ درصد رشد کرد که سهم رشد نیروی کار ۳.۴ و رشد بهره‌وری سرمایه ۰.۹ درصد بوده است. درحالی‌که هنگام اجرای برنامه اول توسعه ضریب جینی در کشور ۰.۴۱ بود در طول اجرای این برنامه مقداری از این کاسته شد و به ۰.۳۹۸ رسید.

افزایش نرخ تورم در برنامه دوم



نمودارها: صمت

برنامه دوم با یک سال وقفه از برنامه اول توسعه و در سال ۱۳۷۴ به اجرا درآمد. در این دوران با تک‌نرخی کردن ارز به اشکالی که تورم‌زا بود نرخ تورم در کشور به‌شدت افزایش یافت.

این مهم در حالی بود که برنامه‌ریزان برنامه دوم نرخ رشد نقدینگی سالانه را ۱۲.۵ درصد برای هر سال برآورد کردند اما در عمل باز هم چنین نشد و نرخ رشد نقدینگی نزدیک به ۲ برابر پیش‌بینی شد. بین سال‌های ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۸ نقدینگی به طور میانگین سالانه رشدی ۲۳.۲۸ درصدی را تجربه کرد.

همچنین در این سال‌ها نرخ بیکاری کشور به ۱۳.۰۳ درصد رسید که ۴ درصد بیشتر از نرخ به‌دست‌آمده در طول برنامه اول توسعه است و به این معنی بیکاری در کشور افزایش یافت. نرخ تورم در این مدت نه‌تنها کاهش نیافت بلکه میانگین سالانه آن ۲۵.۶ درصد شد. این در حالی است که بالاترین نرخ تورم پس از انقلاب نیز در طول سال‌های اجرای این برنامه به دست آمد؛ در سال ۱۳۷۴ نرخ تورم کشور به رقم بی‌سابقه ۴۹.۴ درصد رسید و همین بیشترین تاثیر را بر بالارفتن شاخص تورم در طول اجرای برنامه دوم توسعه داشت؛ به این معنی اگر اتفاق عجیبی در این مدت رخ ندهد همچنان سال‌های برنامه دوم در میان تمام سال‌های اجرای برنامه در کشور بیشترین نرخ تورم را از خود به جای گذاشته است.

همچنین طی این ۵ سال رشد اقتصادی کشور تنها ۳.۲ درصد بود که تا سال‌های اجرای برنامه پنجم و ششم بدترین ارقام به دست آمده بود. نرخ بهره‌وری نیروی کار و سرمایه به ترتیب ۱.۵ و ۰.۸ رشد کردند تا بهره‌وری در مجموع رشد ۱.۱ درصدی را داشته باشد. ضریب جینی در طول اجرای برنامه دوم توسعه نرخ توزیع برابر تضعیف شد و به همین دلیل ضریب جینی هم به ۰.۳۹۹ رسید.

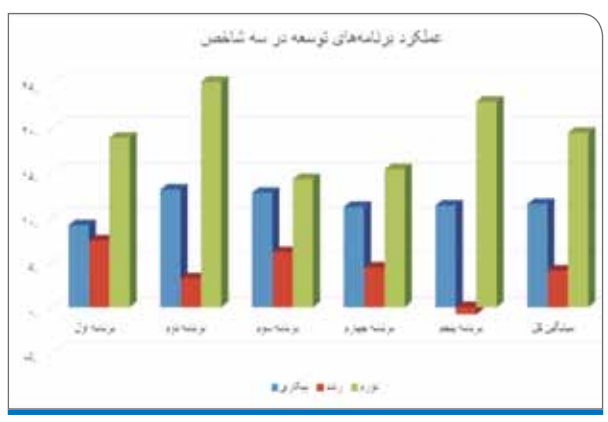
برنامه سوم همچنان مورد اختلاف

برنامه سوم توسعه شاید پر بحث و جدل‌ترین برنامه توسعه‌ای است که در کشور به اجرا در آمده است. این برنامه در حدفاصل سال‌های ۷۹ تا ۸۳ در کشور اجرا شد. در طول سال‌های اجرای این برنامه بیشترین نرخ رشد اقتصادی و کمترین نرخ تورم به دست آمد. همین امر هم سبب شده تا برنامه‌ریزان آن چون مسعود نیلی آن را مایه مباهات خود بدانند. در مقابل، منتقدان این برنامه هم بسیار پرجنب و جوش هستند. نهادگرایان و مخالفان اقتصاد بازار آزاد اجرای برنامه سوم را بسترساز بحران‌ها و مشکلاتی می‌دانند که در زمان محمود احمدی‌نژاد بر کشور حاکم شد. مهم‌ترین نقدی که به برنامه سوم وارد می‌شود دادن اجازه تاسیس بانک خصوصی است. درحالی‌که از زمان پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۵۷ تمام بانک‌های خصوصی کشور مصادره شده بودند و بسیاری از آنها در یکدیگر ادغام شدند، برنامه سوم توسعه پس از ۲۳ سال مجوز تاسیس بانک خصوصی را صادر کرد. مجوزی که پیش‌تر زمینه آن در سال ۷۸ و در جلسه شورای پول و اعتبار فراهم شده بود. بانک‌های خصوصی در کشور از متهمان اصلی مشکلات فعلی هستند و به همین دلیل برخی از کارشناسان برنامه سوم را هم به بحران‌سازی برای کشور متهم می‌کنند. این ماجرا تا به آنجا است که در جدال دو سال پیش که میان عباس شاکری، استاد دانشگاه علامه و مسعود نیلی، استاد دانشگاه شریف به وجود آمد هم این بحث یکی از موارد جدل بود.

نرخ بیکاری در طول سال‌های اجرای برنامه سوم ۱۲.۶۸ درصد محاسبه شد. همچنین شاخص نرخ تورم در طول سال‌های اجرای این برنامه ۱۴.۲ درصد بود که به این ترتیب کمترین نرخ تورم در میان ۶ برنامه توسعه اجرا شده پس از انقلاب به این دوره تعلق می‌گیرد. از سوی دیگر، نرخ رشد اقتصادی در طول سال‌های این برنامه هم به ۶.۱ درصد رسید. این در حالی است که براساس مصوبه برنامه ششم توسعه باید نرخ رشد اقتصادی به طور میانگین در سال‌های اجرای برنامه ۸ درصد باشد اما در عمل تنها در سال ۸۱ نرخ رشد اقتصادی از ۸ درصد بیشتر شد و به ۸.۷ درصد رسید و دولت در تمام سال‌های دیگر برای دستیابی به این نرخ ناتوان ماند. با این حال و با توجه به برنامه‌های دیگر توسعه اجراشده در کشور این نرخ پس از نرخ رشد اقتصادی برنامه اول بالاترین نرخ رشد اقتصادی در میان سایر برنامه‌های دیگر است.

بهره‌وری نیروی کار در فاصله سال‌های ۷۹ تا ۸۳ رشدی ۲.۱ درصدی داشت اما نرخ بهره‌وری سرمایه تنها ۱.۲ درصد رشد کرد تا به این ترتیب، بهره‌وری کل نیز رشدی ۱.۷ درصدی را تجربه کند. در طول سال‌های اجرای برنامه سوم ۵ ساله البته توزیع درآمد و ثروت وضعیت بدتری نسبت به دو برنامه قبلی داشت به نحوی که دوباره ضریب جینی کشور وارد کانال ۰.۴ شد و در پایان برنامه به ۰.۴۰۶ رسید.

برنامه چهارم قربانی کشمکش‌های سیاسی



برنامه چهارم توسعه کشور از مهم‌ترین قربانیان کشمکش‌های جناحی و سیاسی در کشور است. این برنامه که در زمان دولت اصلاحات نوشته شده بود و با نقد ضعف‌های برنامه سوم، بنا بود عدالت اجتماعی را تا حد بیشتری در دستور قرار دهد و تداوم رشد پایدار و کاهش نرخ تورم را هم در دستور داشته باشد. با این همه اجرای این برنامه به دولت محمود احمدی‌نژاد واگذار شد. احمدی‌نژاد در سال اول خود، در اوج اعتماد به نفس بود و به انحای مختلف تاکید کرده بود که به برنامه چهارم توسعه بی‌توجه خواهد ماند. به همین دلیل برنامه چهارم توسعه قربانی دعواهای سیاسی شد و به کنار رفت. با این حال، نگاهی به ارقام تحقق و اجرای این برنامه هنوز حاوی نکاتی مهم است.

بنا بر برنامه چهارم باید نرخ رشد نقدینگی در کشور به میانگین سالانه ۲۰ درصد می‌رسید. با این حال، در سال اول اجرای برنامه نقدینگی کشور معادل ۹۲ هزار و ۱۰۱ میلیارد تومان بود و در پایان آن این رقم به ۲۳۵ هزار و ۵۸۹ میلیارد رسید درحالی‌که قرار بود حداکثر به ۱۸۴ هزار و ۲۰۲ میلیارد تومان برسد. به این ترتیب رشد ۲۵۰ درصدی نقدینگی در ۵ سال از میانگین رشد سالانه ۵۰ درصدی برای این دوران خبر می‌دهد. در این دوران درآمدهای نجومی نفت در دست دولت وقت بود و این دولت نیز به جای تقویت تولید به افزایش واردات دست می‌زد تا به این ترتیب نرخ تورم در کشور را کنترل کند؛ سیاستی که با کاهش درآمدهای نفتی و اعمال تحریم‌های شدیدتر زمینه دشواری‌های دوچندان را برای مردم فراهم آورد. همچنین هدف‌گذاری این برنامه هم برای نرخ رشد اقتصادی سالانه ۸ درصد بود که این نیز هیچ‌گاه در عمل محقق نشد و تنها در ۸۶ نرخ رشد اقتصادی به هدف‌گذاری برنامه نزدیک شد و ۷.۸ درصد شد وگرنه در سال‌های بعد فاصله به مراتب بیش از اهداف برنامه بود. با این حال، در طول سال‌های اجرای این برنامه نرخ رشد اقتصادی ۴.۴ درصد بود؛ اندکی بیش از ۵۰ درصد تحقق. همچنین براساس این برنامه نرخ تورم میانگین برای سال‌های اجرای برنامه چهارم ۹.۹ درصد پیش‌بینی شده بود اما در عمل میانگین نرخ تورم این سال‌ها ۱۵.۳ درصد بود.

بهره‌وری نیروی کار در این دوران در حالی رشد ۳.۳۱ درصدی داشت که بهره‌وری سرمایه با رکود مواجه و ۰.۴ درصد کوچک شد. از این رو، بهره‌وری کل در کشور به ۱.۴ درصد رسید. همچنین ضریب جینی در این سال‌ها کاهشی اندک داشت و به ۰.۳۹۶ رسید.

دشواری‌های برنامه پنجم توسعه

برنامه پنجم توسعه مانند برنامه ششم در دورانی خاص به اجرا درآمد. هنگامی‌که برنامه پنجم توسعه در سال اول خود بود تحریم‌ها تشدید شدند و در عمل تبدیل به مانعی بزرگ برای ساخت و ساز کشور شد. این مانع تا سال ۹۵ در مقابل کشور قرار داشت. با این حال، بیشترین تاثیر منفی شاخصی تحریم‌ها در دو سال اول اجرای آن خود را نشان داد. به همین دلیل برنامه پنجم توسعه در نوع خود کمترین میزان تحقق را داشته و رقیب آن در این زمینه برنامه ششم توسعه است. هدف‌گذاری برنامه پنجم توسعه برای رشد اقتصادی سالانه ۸ درصدی بود اما در طول ۵ سال اجرای این برنامه نرخ تورم همواره بالای ۲۰ درصد و در دو سال آن بیش از ۳۰ درصد بود. به این ترتیب میانگین نرخ تورم در دوره برنامه پنجم توسعه به ۲۲.۸ درصد افزایش یافت.نرخ بیکاری نیز طبیعی است در شرایط بحرانی اقتصاد وضعیت خوبی نداشته باشد. هنگامی که رکود و تورم بر یک اقتصاد حاکم می‌شوند اشتغالزایی به مسئله‌ای دشوارتر از هر زمان دیگری تبدیل می‌شود. نرخ بیکاری در برنامه پنجم توسعه به ۱۱.۲۸ درصد رسید. از این رو، مجموع نرخ رشد اقتصادی سالانه ۸ درصدی بود اما در طول ۵ سال اجرای این برنامه اقتصاد کشور در مجموع نه‌تنها رشد نکرد بلکه ۳.۹ درصد هم کوچک شد تا در عمل نرخ میانگین رشد اقتصادی در برنامه پنجم توسعه به رقم نازل منفی ۰.۷۸ برسد. تحریم‌ها چنان بر اقتصاد کشور اثرگذار بودند که در سال ۹۱ رشد اقتصادی کشور به منفی ۶.۸ درصد رسید؛ رقمی که از دهه ۷۰ تاکنون تنها یک بار دیگر و آن هم در سال ۹۸ تکرار شد. در بخش تورم نیز برنامه پنجم توسعه حال و روز چندان خوشی ندارد. تنها در سال‌های ۹۳ و ۹۴ اقتصاد کشور در زمان اجرای ۵ برنامه توسعه ۵ ساله به ۴.۰۶ درصد رسیده است. این در حالی است که اگر برنامه پنجم توسعه ملاک قرار نمی‌گرفت و ۴ برنامه اول توسعه معیار بود میانگین نرخ رشد اقتصادی برنامه‌های توسعه در کشور ۵.۲ درصد بود. به نظر می‌رسد با توجه به ۲ سال نرخ اقتصادی منفی در سال‌های برنامه ششم و همچنین احتمال رشد صفر درصدی برای امسال، اثر رشد بیش از ۱۲ درصدی سال ۹۵ از بین خواهد رفت و باز هم از میانگین نرخ اقتصادی سال‌های اجرای برنامه کاسته خواهد شد.

همچنین در همه سال‌های اجرای برنامه همواره نرخ رشد بهره‌وری نیروی کار بیش از بهره‌وری از سرمایه بوده است. به این ترتیب می‌توان گفت میزان استثمار در کشور می‌تواند از این مسئله افزایش یابد. درواقع کاهش نیافتن مزد به اندازه کافی سبب شده تا هزینه نیروی کار نسبت به کاری که انجام می‌دهد کاسته شود؛ روندی که از ابتدای دهه ۷۰ تاکنون بوده است. در مقابل بهره‌وری سرمایه روند چندان صعودی نداشته و در برنامه‌های چهارم و پنجم در مجموع رشد منفی را تجربه کرده است.

تعیین‌تکلیف ۷۳۰ قرارداد زمین راکد

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان تهران از افزایش ۲۱۵ درصدی سرمایه‌گذاری در شهرک‌ها و نواحی صنعتی تهران نسبت به سال گذشته خبر داد. به‌گزارش روابط‌عمومی شرکت شهرک‌های صنعتی استان تهران، صابر پرنیان، مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان تهران با بیان این مطلب، افزود: رشد اشتغال در شهرک‌ها و نواحی صنعتی ۸۶ درصد و رشد پروانه‌های بهره‌برداری صادر شده نیز ۸۲ درصد بوده است. پرنیان با تاکید بر اینکه تعیین‌تکلیف واحدهای راکد تا پایان سال در دستور کار است، ادامه داد: ۷۳۰ قرارداد زمین راکد تعیین‌تکلیف شده است.مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان تهران، اضافه کرد: با وجود تمام تحریم‌های ظالمانه دشمنان، اما با افزایش ۶۰ برابری صادرات نسبت به پیش از انقلاب مواجه بوده‌ایم. پرنیان درباره تامین زیرساخت‌ها نیز گفت: افزایش ۱۰۵ درصدی تامین آب نسبت به ۳۰ سال گذشته را شاهدیم و قرارداد ۶ پست برق ۶۳.۲۰ نیز بسته شده است. وی ادامه داد: با توسعه تولید در واحدهای صنعتی باید در بحث صادرات گام‌های بیشتری برداریم، تولیدکنندگان با علاقه فراوان سال ۹۹ به رشد اشتغال و توسعه فعالیت‌های خود پرداختند. مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان تهران بیان کرد: باید باور داشته باشیم که می‌توانیم بهتر از وضعیت فعلی فعالیت داشته باشیم؛ از این‌رو طرح‌های نیمه‌تمام استان تهران در شهرک‌های صنعتی این استان بررسی می‌شود و امیدواریم هرچه سریع‌تر این طرح‌های نیمه‌کاره به پایان برسد و هزاران نفر از جوانان این مرزوبوم در این طرح‌ها مشغول به فعالیت شوند.

وزیر صنعت، معدن و تجارت به ایدرو پیشنهاد داد

تعریف ۵۰ هزار میلیارد تومان پروژه صنعتی

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

صنعت یکی از بخش‌های درآمدزا در اقتصاد هر کشوری به‌شمار می‌رود که در ایران مسئولیت نوسازی و توسعه آن بر عهده سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) است. به گزارش صمت رشد صنعتی در واحدهای تولیدی منجر به توسعه بازارهای داخلی و خارجی شده و پیشرفت کشور را رقم می‌زند. در همین راستا، وزیر صنعت، معدن و تجارت از ایدرو خواست ۵۰ هزار میلیارد تومان پروژه در حوزه‌های گوناگون صنعتی تعریف و بسته پیشنهادی خود را برای رونمایی ارائه کند.

▣ استمرار راهبرد داخلی‌سازی قطعات

در الگوهای مدیریتی باید از نحوه مدیریت صنایع در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی جهان و تازه‌ترین روش‌های روز استفاده شود. جهان در انقلاب چهارم قرار دارد و تحولات صنعتی و فناوریکی به‌سرعت در حال انجام است. ایران با داشتن ظرفیت‌ها معدنی و سرمایه انسانی امکانات زیادی در اختیار دارد و می‌تواند خود الگویی برای کشورهای همسایه در حوزه توسعه باشد.

صنعت خودرو یکی از صنایع استراتژی کشور بوده که بستر مناسبی برای توسعه اقتصادی کشور به‌شمار می‌رود. سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران به‌عنوان متولی این صنعت گام‌های بلندی برای رشد و شکوفایی در تولید خودروها برداشته است. معاون وزیر و رئیس هیات‌عامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران به همراه جمعی از مدیران ایدرو از شرکت ایران‌خودرو خراسان بازدید کردند.

محسن صالحی‌نیا در این برنامه از سالن‌های بدنه، رنگ و مونتاژ و خطوط تولید شرکت ایران‌خودرو خراسان بازدید کرد و از نزدیک فعالیت‌های تولیدی، ظرفیت‌ها و چالش‌های این مجموعه را مورد ارزیابی قرار داد.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت همچنین با حضور در جمع هیات‌مدیره و مدیران ایران‌خودرو خراسان فراهم‌آوری شرایط تولید بهینه کمی و کیفی را مورد تاکید قرار داد.

رئیس هیات‌عامل ایدرو همچنین استمرار راهبرد داخلی‌سازی قطعات و انجام به موقع تعهدات در قبال تامین‌کنندگان و به‌ویژه مصرف‌کنندگان را مهم برشمرد و خواستار توجه حداکثری به این موارد شد.

> محسن صالحی‌نیا: ایدرو آماده سرمایه‌گذاری مشترک در طرح‌های امکان‌سنجی شده از جمله در حوزه‌های منطبق بر مزیت‌های منطقه‌ای و آمایش سرزمینی است



عکس: صمت

> قرار است واحدهای تحت تملک بانک‌ها بسته به نوع فعالیت‌شان در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت و زیرمجموعه‌های آن از جمله ایدرو، معاونت صنایع و ایمیدرو قرار بگیرند تا دوباره احیا شوند

▣ آمادگی برای سرمایه‌گذاری مشترک

صالحی‌نیا همچنین در نشست مشارکت سرمایه‌گذاران بخش خصوصی در طرح‌های صنعتی مشارکت‌پذیر سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران با اشاره به دانش انباشته و تجربه بیش از نیم قرن این نهاد توسعه‌ای آمادگی این سازمان را برای سرمایه‌گذاری‌های مشترک (JV) در طرح‌های امکان‌سنجی شده از جمله در حوزه‌هایی که منطبق مزیت‌های منطقه‌ای و آمایش سرزمینی است را اعلام کرد.

وی اظهارکرد: شرکای ایدرو امکان بهره‌مندی از تسهیلات ارزی و ریالی پیش‌بینی شده در بند الف تبصره ۴ ردیف ۱۰ قانون بودجه کشور در سال جاری و موارد مشابه در سال آینده را خواهند داشت که ویژه شرکای سازمان‌های توسعه‌ای است.

در این نشست عنایت‌اله رحیمی استاندار فارس و ابراهیم عزیزی رئیس مجمع نمایندگان استان نیز ظرفیت‌های نهادهای منطقه‌ای و مجلس شورای اسلامی را آماده تسهیل این سرمایه‌گذاری‌ها بیان کردند. در این نشست همچنین طرح‌های توجیهی پروژه‌های ایدرو برای سرمایه‌گذاران ارائه و برنامه نشست‌های کارشناسی برای عملیاتی‌سازی این مشارکت‌ها تنظیم شد.

▣ سرمایه‌گذاری و خلق ثروت

وزیر صنعت، معدن و تجارت به ایدرو به‌عنوان متولی صنعت وظایفی را محول کرده تا با ارائه راهبردها و سیاست‌گذاری‌های کارشناسی و مبتنی بر دانش روز مسیر را برای بخش خصوصی برای کارآفرینی، سرمایه‌گذاری و خلق ثروت مهیا کنند.

به‌گزارش شاتا، علیرضا رزم‌حسینی در جلسه شورای صنعتی وزارت صنعت، معدن و تجارت با بیان این مطلب که باید از نحوه مدیریت صنایع کشورهای توسعه یافته الگوگیری کرد، گفت: خلق ثروت و تکریم کارآفرینان مورد تاکید شرع و حاکمیت است و باید با ارائه راهبردها و سیاست‌گذاری‌های کارشناسی و مبتنی بر دانش روز مسیر را برای بخش خصوصی برای کارآفرینی، سرمایه‌گذاری و خلق ثروت مهیا کنیم.

وزیر صنعت، معدن و تجارت با تاکید بر اینکه رضایت مردم و ایجاد اشتغال پایدار برای جوانان از فاکتورهای حائز اهمیت در توسعه کشور است، گفت: مالیات پیش پای صنعت باید برداشته شود تا صنعت روان‌تر به ایجاد شغل و کمک به توسعه گام بردارد.

رزم‌حسینی همچنین با اشاره به اجرای الگوی اقتصاد مقاومتی، بیان کرد: شرکت‌هایی که در محدوده جغرافیایی کشورمان هستند اگرچه ۱۰۰ درصد نیز خصوصی باشند باید در عرصه مسئولیت‌های اجتماعی ورود کنند که خوشبختانه تاکنون چندین قرارداد در این راستا منعقد شده است.

وزیر صنعت، معدن و تجارت همچنین از رونمایی از بسته بازگشت واحدهای تحت تملک بانکی خبر داد و گفت: این واحدهای تحت تملک در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت و زیرمجموعه‌های آن از جمله ایدرو، معاونت صنایع و ایمیدرو بسته به نوع فعالیت‌شان قرار می‌گیرند تا دوباره احیا شوند.

▣ سخن پایانی

بنابر این گزارش، برنامه‌های مدونی برای رشد و توسعه صنعت در وزارت صنعت، معدن و تجارت و زیرمجموعه‌های آن از جمله ایدرو انجام شده است. براساس الگوهای روز جهانی قرار است تحولاتی در صنایع کشور رخ دهد و بسیاری از واحدهای صنعتی‌تولیدی که پیش‌تر تعطیل یا غیرفعال بودند به چرخه تولید برگشته‌اند. در آینده نتیجه این تلاش‌ها ملموس در صنعت و اقتصاد کشور باید قابل مشاهده باشد.

پیش‌بینی بازار خودرو با تغییرات سیاسی

با کاهش قیمت دلار در پی برخی تحولات سیاسی، بازار خودرو شاهد کاهش قیمت شد و آن‌طور که برخی فعالان بازار می‌گویند احتمال ریزش بیشتر قیمت‌ها در این بخش وجود دارد. این در حالی است که کارشناسان بازار خودرو معتقدند حفظ رقم‌های فعلی یا کاهش بیشتر قیمت‌ها منوط به برخی تصمیمات و رویدادهای سیاسی و اقتصادی است.

به‌گزارش خط بازار، کاهش قیمت خودرو شاید برای مصرف‌کنندگان خبر خوبی است اما ریزش بیشتر قیمت‌ها می‌تواند اتفاقی ناخوشایند برای خودروسازان باشد. مرتضی مصطفوی، کارشناس صنعت خودرو با اشاره به ریزش قیمت خودرو در هفته‌های اخیر و واکنش خودروسازان به این روند نزولی، گفت: درحال‌حاضر، شاهد کاهش قیمت در بازار خودرو هستیم، درصورتی که قیمت‌ها در کارخانه افزایشی است. خودروسازان در ماه‌های گذشته بسیار خوشحال از افزایش نرخ ارز بودند و می‌خواستند زیان‌های خود را با افزایش قیمت محصولات به‌دلیل گرانی دلار جبران کنند اما اکنون شرایط تغییر کرده است. متاسفانه خودروسازان به یک واقعیت توجه نکرده بودند و آن هم این است که بازار خودرو در شرایط فعلی تابعی از صنعت خودرو نیست.

این کارشناس صنعت خودرو با اشاره به تاثیر قیمت دلار بر بازارهای داخلی گفت: تصمیم‌گیران این‌روزها بازارهای اقتصادی را رها کرده‌اند و به همین دلیل است که بازارها وابسته به پارامترهای برون‌زا شده‌اند. یکی از این پارامترها بحث انتظارات تورمی جامعه بوده که وابسته به تنش‌های بین‌المللی است و اثر این مبحث بر نرخ دلار خواهد بود. به‌عبارت دیگر، بازارهای اقتصادی رها شده و در چنین شرایطی اقتصاد وابسته به افزایش و کاهش نرخ ارز می‌شود. هرگاه دلار افزایشی شده قیمت محصولات در بازارهای داخلی بالا رفته و هرگاه قیمت دلار کاهشی شد ما شاهد روند نزولی قیمت‌ها در بخش‌های گوناگون بوده‌ایم.

وی در بخش دیگری از سخنان خود به باثبات شدن روابط بین‌المللی ایران اشاره کرد و گفت: خودروسازان گمان می‌کردند نرخ ارز مسیر صعودی خود را حفظ می‌کند و آنها می‌توانند تمام مشکلات جاری‌شان که روزبه‌روز هزینه‌های‌شان را بالاتر می‌برد از طریق افزایش قیمت به بهانه گرانی دلار جبران کنند. اما اکنون که سیاست‌های بین‌المللی ایران به فضای باثبات‌تری رسیده و احتمال بهبود شرایط و کاهش بیشتر نرخ دلار وجود دارد، خودروسازان شوکه شده‌اند.

او ادامه داد: خودروسازان تمایل به افزایش قیمت محصولات خود را داشتند در صورتی که قیمت بازار روند نزولی به خود گرفته است. همچنین این احتمال وجود دارد اگر شرایط بازار به همین شکل ادامه یابد و با کاهش بیشتر نرخ ارز را داشته باشیم، قیمت بازار از قیمت کارخانه پایین‌تر بیاید.

این کارشناس حوزه خودرو در ادامه از راهکار کاهش قیمت خودرو و شفافیت بازار خودرو گفت و عنوان کرد: بارها گفته‌ایم مشکل بازار خودرو در شرایط فعلی ربطی به صنعت و کارخانه ندارد که بخواهیم با افزایش قیمت کارخانه آن را حل کنیم. بازار خودرو باید زیر نظر سازمان مالیات به‌وسیله یک سامانه جامع تقاضای سوداگرایانه را کنترل کند تا قیمت‌ها به‌درستی تعیین شود. هرگاه این اتفاق رخ دهد بازار خودرو خودبه‌خود شفاف و مشکلات آن رفع می‌شود. از سوی دیگر مشکل صنعت خودرو ارتباطی به بازار آن ندارد. صنعت خودرو نیاز به اصلاح ساختاری دارد تا از وضعیت موجود خارج شود.

مصطفوی در پاسخ به این پرسش که قیمت خودرو سال آینده کاهشی خواهد بود یا افزایشی، گفت: تا آخر سال مشخص می‌شود که دولت بایدن و ایران به چه نتیجه‌ای خواهند رسید. دولت‌ها یا به سمت تعامل می‌روند یا اینکه تنش‌ها بیشتر می‌شود. بنابراین هرگونه پیش‌بینی برای چگونگی قیمت خودرو در سال آینده وابسته به مشخص شدن روابط بین‌المللی کشور است.

حذف سن فرسودگی خودروها از قانون هوای پاک

عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی با تاکید بر لزوم برقی‌سازی موتورسیکلت‌ها، درباره حذف سن فرسودگی از قانون هوای پاک و مزایده موتورسیکلت‌های رسوبی در پارکینگ‌ها توضیحاتی ارائه داد. علیرضا پاک‌فطرت در گفت‌وگو با خبرخودرو درباره حذف سن فرسودگی از قانون هوای پاک از سوی دیوان عدالت اداری، اظهارکرد: هوای پاک، حق هر ایرانی است اما متاسفانه، مسئولان امر تاکنون نسبت به چاره‌اندیشی در این‌باره کوتاهی کرده و هر یک، توپ را به زمین دیگری می‌اندازند. وی افزود: خودروهای داخلی با توجه به نواقصی که در بحث کیفی‌سازی و کاهش مصرف سوخت دارند، پس از ۱۰ سال، کارکرد خود را از دست می‌دهند که باید در راستای اصلاح کیفیت و مصرف آنها اقدام کرد. نماینده مردم شیراز در مجلس شورای اسلامی گفت: مصرف سوخت خودروهای داخلی به‌طور متوسط دو برابر مصرف سوخت خودروهای تولیدی در سایر نقاط جهان است که اصلاح این وضعیت بسیاری از مشکلات را برطرف خواهد کرد.

پاک‌فطرت با اشاره به آلایندگی بیشتر موتورسیکلت‌ها در مقایسه با خودروها بر برقی‌سازی موتورسیکلت‌ها تاکید کرد و افزود: آلودگی صوتی که موتورسیکلت‌های فعلی، در پایتخت کشور ایجاد می‌کنند نیز کمتر از آلودگی هوا نیست در صورتی که موتورسیکلت‌های برقی این دو نقص را ندارند.

وی بیان کرد: در مبحث مقابله با آلودگی هوا در بخش احداث پارک‌ها در سطح شهرها، باید اقدام به کاشت درختانی کرد که سایه بیشتری دارند و اکسیژن بیشتری تولید می‌کنند یا انواع درختچه‌ها مانند شمشادها که مانع از جریان گرد و غبار می‌شوند، استفاده کرد.

عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی ادامه داد: حذف سن فرسودگی از قانون، نشانه ضعف سیستماتیک در کشور و همچنین ضعف متولیان امر در حوزه اجرا و دفاع از اجرای قوانین است که حذف آن از قانون هوای پاک، از سوی دیوان عدالت اداری به موجب شکایت یک شخص با توجه به اینکه این دیوان در راستای وظایف خود عمل کرده، نمونه‌ای از آن است.این نماینده مجلس یازدهم گفت: نمی‌توان به شکل تحکمی اقدام به قانون‌نویسی کرد. در حوزه آلودگی هوا و خودرو نیز با توجه به اینکه خودرو برای برخی از اقشار، وسیله‌ای برای کسب درآمد است، باید برای تبدیل



و جایگزینی این فرسوده‌ها با خودروهای نو، راهکار ارائه داد.

پاک‌فطرت درباره عوامل مرتبط با نوسازی و اسقاط خودروهای فرسوده به لزوم ارائه تسهیلات، تعیین امتیازات خودرو فرسوده و ارزش قیمتی برای این خودروها اشاره کرد و افزود: الزام افراد به اسقاط خودروهای فرسوده باید با واگذاری خودروهای نو با روش‌های خرید اقساطی یا ترهین سند باشد.

این نماینده مجلس شورای اسلامی با تاکید بر ضرورت رعایت حقوق عامه و حقوق خاص درباره مزایده موتورسیکلت‌های رسوبی در پارکینگ‌ها گفت: ارائه آموزش‌هایی از قبیل استفاده از کلاه ایمنی و عبور نکردن موتورسیکلت‌سواران از خطوط ویژه و... یا دریافت جرایم سنگین در مقایسه با توقیف موتورسیکلت‌ها ارجحیت دارد.

پاک‌فطرت با اشاره به مشکلات ترخیص این موتورسیکلت‌ها از پارکینگ‌ها برای صاحبان آن افزود: با توجه به اینکه ترخیص این موتورسیکلت‌ها برای مالکان صرفه اقتصادی ندارد، در نهایت پس از توقف طولانی‌مدت این موتورسیکلت‌ها در پارکینگ‌ها، نیروی انتظامی اقدام به دریافت مجوز از دستگاه قضایی برای اجرای مزایده می‌کند. اما ورود مجدد آنها به چرخه مصرف نیز بستگی به عمر موتورسیکلت و مجوز سازمان حفاظت محیط‌زیست دارد و در غیر این صورت با کسب مجوز از دستگاه قضایی باید اسقاط و مستهلک شده و به عنوان آهن قراضه مورد استفاده قرار بگیرند.

عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی در پایان خاطرنشان کرد: معمولا موتورسیکلت‌ها پس از چندین سال توقف، غیرقابل استفاده می‌شوند به‌طوری که در اجزای موتورسیکلت، ترمز و رینگ آنها نواقصی پدید می‌آید که ورود خسارت و بروز تصادفات برای راکبان آنها بسیار محتمل است.

یادداشت

ضرورت داخلی‌سازی دانش فنی و توسعه



آرش محبی‌نژاد/ دبیر انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازی

صنعت خودرو کشور آن‌گونه که باید رشد پیدا نکرده و این به روزآمد نشدن آن برمی‌گردد. نمی‌توان کم‌کاری را در صنعت خودرو منکر شد. در واقع تصمیم‌گیری‌های سیاسی و دولتی در خودروسازی بالاترین آفت این صنعت است. با تغییر دولت و نمایندگان مجلس شورای اسلامی برنامه‌های صنعتی و غیرصنعتی به‌طورکامل دگرگون می‌شوند. هر مدیری افراد خود را بر سرکار می‌آورد و در واقع استقلال را از فعالیت‌های صنعتی به‌ویژه صنعت خودرو می‌گیرد. از سوی دیگر، صنعت خودرو نخستین و تنها صنعتی است که مورد هجمه و تحریم قرار می‌گیرد. این امر نیز به‌دلیل تاثیر این صنعت در اقتصاد کلان کشور است. در محدودیت‌های بین‌المللی سال ۱۳۹۷ نخستین صنعتی که در فهرست تحریمی امریکا قرار گرفت، صنعت خودرو بود.

در یکی از نشریات رژیم صهیونیستی، دلیل تشویق این رژیم برای تحریم صنعت خودرو ایران از سوی امریکا کاملا قابل درک است. ۱۰ درصد اقتصاد کشور به‌طور مستقیم و غیرمستقیم به‌وسیله این صنعت می‌چرخد. همچنین وقتی صنعتی ۴ درصد کل GDP کشور و ۲۰ درصد ارزش‌افزوده صنایع داخلی، همچنین اشتغالزایی حدود ۷۰۰ هزار نفر به‌طور مستقیم و ۳ میلیون و ۱۰۰ هزار نفر به‌طور غیرمستقیم را شامل می‌شود، طبیعی است مورد نخستین هجمه‌های تحریمی قرار گیرد.

این مسائل مسیر حرکت صنعت خودرو را دچار خدشه‌دار کرده و تصمیم‌گیری‌های میان‌مدت و بلندمدت را دشوار می‌کند. صنعتگران این حوزه همیشه برای فعالیت خود دچار محدودیت‌هایی بوده‌اند و برای کم‌اثر کردن این محدودیت‌ها حتما راهکارهایی وجود دارد که ما به آن کمتر توجه داشته‌ایم، از آن جمله داخلی‌سازی.

پس از برجام هدف شکل‌گیری نهضتی بومی در صنعت خودرو کشور بوده که نخستین اولویت آن انتقال دانش فنی هدف‌گذاری شد. قرار بود صنعتگران با برندهای به‌نام جهانی مشارکت داشته باشند و با سرمایه‌گذاران خارجی به‌سوی تولید نوین حرکت کنند. تصمیم‌های دولت دونالد ترامپ وضعیت را تغییر داد و در چنین شرایطی که محدودیت‌های بین‌المللی، صنعت خودرو را نشانه گرفتند، انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور نهضتی را آغاز کرد که به‌دنبال داخلی‌سازی فناوری و دانش فنی در صنعت قطعه بود. در این راستا، تفاهمنامه‌هایی با دانشگاه‌های گوناگون کشور به‌امضا رساند و نخستین تفاهمنامه با دانشگاه علم و صنعت انجام شد.

در ادامه ۴ قطعه‌ساز با این دانشگاه وارد تعامل شده و قرارداد بستند. هدف بومی‌سازی دانش فنی و فناوری در ارتباط صنعت و دانشگاه بود. به‌این‌ترتیب داخلی‌سازی صنعت خودرو منجر به استقلال ملی و صنعتی شده و در تکانه‌های بین‌المللی این صنعت کمتر آسیب‌پذیر خواهد بود. اگر دانش فنی بومی‌سازی شود، دیگر با هر تکانه و تغییرات جزیی و کلی تولید با چالش‌های اساسی روبه‌رو نشده و خطر توقف و تعطیلی نخواهیم داشت. یکی از آسیب‌هایی که به صنعت خودرو در بدو تحریم سال ۱۳۹۷ وارد شد، افت تیراژ تولید و تجاری نشدن خودروها برای حتی یک قطعه بوده است. به‌طوری که آمار خودروهای ناقص کف کارخانه افزایش یافت و مشکلات عدیده‌ای در بازار خودرو به‌وجود آورد. البته این مشکل با همت قطعه‌سازان رفع و امروز شاهد نهضت تعمیق ساخت داخل و بومی‌سازی فنی و فناوری در صنعت خودرو هستیم.

اگرچه تولید یک تا ۲ میلیون خودرو، داخلی‌سازی بسیاری از قطعات را توجیه‌پذیر نمی‌کند اما وضعیت تحریمی، دلیلی برای توجیه اقتصادی است که این امر مهم را ضروری می‌کند. امیدواریم این تهدید فرصتی برای ارتباط نزدیک و تنگاتنگ صنعت با مراکز تحقیقاتی کشور بوده باشد و به‌طورقطع خودکفایی صنعت نتیجه آن خواهد بود. امروز شرکت‌های دانش‌بنیان در کنار صنعتگران مشغول بومی‌سازی قطعات و دانش فنی هستند و خروجی این همکاری تولید خودروهایی با نشان داخلی است.



درخشش فولاد مبارکه ادامه دارد



چین بازیگر اصلی زنجیره فولاد



عقب‌ماندیم

گل‌گهر محور توسعه سیرجان

شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر به‌عنوان محور اصلی توسعه شهرستان سیرجان شناخته می‌شود؛ بر همین اساس نیز بسیاری از مسئولان منطقه‌ای از این مجموعه انتظار دارند در مسیر توسعه شهرستان سیرجان گام بردارد و به‌عنوان معین اقتصادی بردسیر تلاش ویژه‌ای را به بهبود شرایط این شهرستان اختصاص دهد.



عکس: صمت

گروه معدن
editor@smtnews.ir

ظرفیت‌های معدنی

با حضور شهباز حسن‌پور، نماینده سیرجان و بردسیر در مجلس شورای اسلامی و همراهی حجت‌الاسلام حسن علیدادی سلیمانی نماینده ولی فقیه در استان کرمان، حجت‌الاسلام سید محمود حسینی امام جمعه سیرجان، ایمان عتیقی مدیرعامل شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر، سهراب بهاالدینی فرماندار سیرجان و جمعی از مدیران شهرستان سیرجان، کلنگ احداث مسجد مجموعه گل‌گهر و مقبره شهدای گمنام زده شد. در ادامه نیز از معادن شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر و شرکت‌های توسعه آهن فولاد، گهرزمین و اسمیران بازدید به عمل آمد.

به گزارش می‌متالز، نماینده مردم سیرجان و بردسیر در مجلس شورای اسلامی با حضور در نشست شورای مدیران شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر تنها راه نجات کشور را استفاده از ظرفیت‌های مردمی و مشارکت مردم در همه حوزه‌ها دانست و افزود: شهرستان سیرجان با ظرفیت‌های معدنی شناخته می‌شود. وجه تمایز این شهرستان بهره‌گیری از نیروی‌های انسانی توانمند، خلاق، صادق و شجاع است و ایمان عتیقی نمونه‌ای بارز از نیروهای توانمند، نخبه و خلاق شهرستان است. با این وجود متاسفانه هنوز ظرفیت‌های ارزشمند نیروی انسانی شهرستان‌های سیرجان و بردسیر به کشور معرفی نشده‌اند.

حسن‌پور همچنین با اشاره به توسعه شهرستان سیرجان در حوزه صنعت و معدن افزود: آنچه امروز در شهرستان سیرجان محقق شده، حرکت در مسیر فرمایشات عالمانه رهبر معظم انقلاب بوده است. نماینده مردم سیرجان و بردسیر شرکت گل‌گهر را محور توسعه شهرستان سیرجان دانست و خواستار حرکت سریع گل‌گهر در مسیر توسعه شهرستان سیرجان شد.

▣ گل‌گهر، معین اقتصادی بردسیر

حسن‌پور همچنین در این نشست محمد محیاپور، مدیرعامل شرکت توسعه آهن و فولاد گل‌گهر را یکی از موفق‌ترین و کارآمدترین مدیران عرصه صنعت و معدن در کشور دانست و از احداث بزرگ‌ترین مجموعه ذوب‌آهن منطقه در سیرجان توسط شرکت توسعه آهن و فولاد خبر داد.

نماینده سیرجان و بردسیر همچنین با اشاره به شروع احداث بزرگ‌ترین کارخانه فولاد آلیاژی در شهرستان بردسیر، افزود: شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر به‌عنوان معین اقتصادی شهرستان بردسیر باید نگاه ویژه‌تری نسبت به گذشته به شهرستان بردسیر، ظرفیت‌های شهرستان و نیروی انسانی توانمند شهرستان بردسیر داشته باشد.

حسن‌پور همچنین خواستار توجه بیشتر به بومی‌سازی قطعات در استان کرمان و شهرستان‌های سیرجان و بردسیر، گسترش ارتباط میان صنعت و دانشگاه و همچنین شرکت‌های دانش‌بنیان شد.

تحولات مثبت مدیریتی در گل‌گهر

یدالله موحد، رئیس کل دادگستری استان کرمان و داداخدا سالاری، دادستان مرکز استان به همراه جمعی از معاونان و مدیران ارشد قضایی استان، به‌منظور بازدید از منطقه معدنی و صنعتی گل‌گهر و دیدار با مدیرعامل این شرکت به این منطقه سفر کردند.

به گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر، رئیس کل دادگستری استان کرمان و هیات همراه، ضمن بازدید از معادن و واحدهای صنعتی منطقه در نشست شورای مدیران گل‌گهر حضور یافتند.

موحد در این نشست با تبریک انتصاب ایمان عتیقی به سمت مدیرعاملی شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر اظهار کرد: تحولات مدیریتی در گل‌گهر را به فال نیک می‌گیریم و امیدواریم در دوران تحول مدیریتی در گل‌گهر با همدلی، هم‌گرایی و هم‌افزایی در افق ۱۴۰۴ به تمامی اهداف مدنظر دست پیدا کنید.رئیس کل دادگستری استان با بیان اینکه عتیقی نگاهی جز توسعه و پیشرفت منطقه ندارد، تصریح کرد: یکی از کارهای خوبی که گل‌گهر در دست اجرا دارد، احداث شهرک صنعتی تخصصی است. در همین حال انتظار می‌رود مسئله بومی‌سازی قطعات و حمایت از قطعه‌سازان استان از طریق احداث این شهرک به‌صورت جدی دنبال شود.

▣ حوزه قضا را در کنار بخش تولید می‌دانیم

مدیرعامل شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر نیز در ادامه افزود: به‌دلیل همراهی‌های حرفه‌ای، تسلط و اشرافیت همه‌جانبه دستگاه قضایی بر مسائل و مشکلات حوزه تولید و صنعت و همراهی این بخش با مدیران تولیدی، همواره دستگاه قضا را در کنار بخش تولید می‌دانیم.

وی از شرکت صنعتی و معدنی گل‌گهر به‌عنوان یک مجموعه ملی یاد کرد و گفت: در اجرای طرح‌های توسعه این شرکت در سیرجان و سایر شهرستان‌های استان کرمان برمبنای مصالح عمومی گام برداشته می‌شود تا بدین ترتیب کار اقتصادی مناسبی انجام شود.

وی در ادامه بر خروج پهنه‌های معدنی از حالت فریز تاکید کرد و افزود: بسیاری از معادن در حالی ازسوی افراد فاقد تخصص و سرمایه لازم برای اکتشاف مسدود شده‌اند که مواد موجود در آنها در سال‌های آتی بازاری برای فروش نخواهند داشت؛ بنابراین انتظار می‌رود این واحدها در زمانی که صرفه اقتصادی دارند، مورد بهره‌برداری قرار گیرند.

▣ سخن پایانی

همراهی مسئولان استانی با یک مجموعه عظیم معدنی و صنعتی همچون گل‌گهر را باید از الزامات پیشرفت و توسعه این شرکت دانست؛ بنابراین مدیران این شرکت در تلاش هستند تا با بهره‌گیری از ظرفیت سیاست‌گذاران استانی، زمینه توسعه فعالیت‌های معدنی و صنعتی را فراهم کنند.



شهباز حسن‌پور



ایمان عتیقی



یدالله موحد

خبر

جایزه انجمن مدیریت ایران به میدکو

تندیس سیمین جایزه مسئولیت اجتماعی مدیریت انجمن مدیریت ایران به میدکو رسید. پنجمین کنفرانس ملی «فرهنگ سازمانی با رویکرد مدیریت بحران» و همچنین مراسم اعطای «پنجمین جایزه مسئولیت اجتماعی مدیریت»، توسط انجمن مدیریت ایران با حضور رئیس محترم انجمن مدیریت ایران و جمعی از استادان و کارشناسان، دانشجویان و فعالان حوزه فرهنگ سازمانی در دانشگاه خاتم برگزار شد. در این مراسم شرکت میدکو موفق شد بالاترین سطح جایزه ارائه شده را دریافت کند. در همین راستا تندیس سیمین این کنفرانس به آقای دکتر پورمند، مدیرعامل محترم میدکو اعطا شد. همچنین شرکت‌های فولاد بوتیای ایرانیان، فولاد سیرجان ایرانیان و فولاد زرند ایرانیان تندیس برنزین این کنفرانس را دریافت کردند.

بازدید از مرکز تحقیقات سالمندی اردکان

ناصر تقی‌زاده مدیرعامل و عضو هیات مدیره شرکت معدنی و صنعتی چادرملو از مرکز تحقیقات سالمندان اردکان بازدید کرد. مدیر این مرکز در تشریح برنامه‌ها و چالش‌های پیش روی جامعه سالمندان کشور از جمله شهرستان اردکان گفت: باتوجه به نرخ رشد جمعیت سالمند کشور که حدود ۲ برابر نرخ موالید است، به‌زودی با موجی از نیازهای این گروه سنی مواجه خواهیم بود که مستلزم برنامه‌ریزی و ایجاد امکانات موردنیاز این بخش از افراد جامعه هستیم. وی افزود: این مرکز تلاش دارد با بررسی علمی ضروریات بالینی سالمندان و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی، بخشی از این نیازها را مرتفع کند و در این راه، از بنگاه‌های اقتصادی توانمند و افراد خیر یاری می‌طلبیم.

فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

نوبت دوم

شرکت آلومینای ایران

شرکت آلومینای ایران

شرکت آلومینای ایران در نظر دارد مناقصات زیر را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است که مناقصه‌گران درصورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبتنام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

ردیف	موضوع مناقصات	نوع مناقصه	شماره مناقصه در سامانه الکترونیکی دولت
۱	تأمین، نصب، راه‌اندازی و تحویل یک دستگاه کوره القایی ۱.۵ تن واحد تولیدآلومینیوم شرکت آلومینای ایران	تجدید مناقصه عمومی یک مرحله‌ای	۲۰۹۹۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۶۳
۲	تهیه و تحویل مواد فروآلیاژی واحد تولیدآلومینیوم شرکت آلومینای ایران	تجدید مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای	۲۰۹۹۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۶۴
۳	انجام عملیات زه‌کشی ضلع جنوبی و مخزن ذخیره نمک واحد سود و تبخیر شرکت آلومینای ایران	عمومی یک‌مرحله‌ای	۲۰۹۹۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۶۰

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سامانه: مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۳ لغایت مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۳ می‌باشد.
مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۳ می‌باشد.
زمان بازگشایی پاکت‌ها: روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۵ می‌باشد.
اطلاعات تماس مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت الف: استان خراسان‌شمالی- شهرستان جاجرم- مجتمع تولید آلومینا، به شماره تلفن: ۳۲۶۰۵۳۴۸ - ۰۵۸ و فکس ۳۲۲۷۲۴۸۷-۰۵۸
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۴۱۹۳۴ - ۰۲۱
دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸ - ۰۲۱

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹/۱۱/۱۲ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹/۱۱/۱۳
روابط عمومی شرکت آلومینای ایران

آگهی شرکت فولاد مبارکه اصفهان

فجمع فولاد شرکت

ردیف	نوع فراخوان	شماره	موضوع	مهلت ارسال مدارک	مدیریت مرتبط
۱	مناقصه	۴۸۵۲۴۲۱۷	خرید یک ردیف ورق فولادی نسوز(استنلیس استیل) تیپ ۱ ای اس آی ۳۱۰ به ضخامت ۱۰ میلیمتر با ابعاد استاندارد اروپائی به وزن ۵،۰۰۰ کیلوگرم	۹۹/۱۱/۲۶	خرید مواد مصرفی
۲	مناقصه	۴۸۵۲۲۹۷۶	انجام عملیات رابرلاینینگ حوضچه‌ها و عایق ضداسید، روکش و سنگزنی غلتک‌های لاستیکی و پلی‌یورتان، مخازن، فیدها و تعمیرات جوشکاری و برشکاری سطوح فلزی خطوط ناحیه نورد سرد	۹۹/۱۱/۲۸	قراردادهای خرید
۳	مناقصه	۴۸۵۱۶۸۰۳	انجام عملیات تعمیر و بازسازی تجهیزات مسی ناحیه فولادسازی شرکت فولادمبارکه	۱۳۹۹/۱۱/۳۰	قراردادهای خرید

مناقصات و مزایدات: جهت دریافت اسناد و کسب اطلاعات بیشتر به نشانی www.msc.ir لینک مناقصات و مزایدات بخش خرید و تأمین‌کنندگان مراجعه و طبق راهنمای موجود، نسبت به انتخاب مناقصه مورد نظر از طریق سیستم ارتباط با تأمین‌کنندگان (SRM) اقدام نمائید.

سایر فراخوان‌ها: جهت کسب اطلاعات بیشتر به نشانی www.msc.ir بخش اطلاعیه‌ها، فراخوان مربوطه مراجعه بفرمایید.

کد آگهی: ۹۹۱۶۱
روابط عمومی شرکت فولادمبارکه اصفهان

«آگهی مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای

نوبت اول

شرکت فولاد خوزستان «سهامی عام»

یک مرحله‌ای شماره: ۵۲۴۲۶۱۵۳»

مناقصه‌گزار: شرکت فولاد خوزستان
شرح مناقصه: تعمیرترانس کوره یک به‌شماره سریال ۲۵۶۳۰۰۸۷۴
نوع مناقصه: عمومی یک‌مرحله‌ای
مدت زمان: ۶ ماه
مهلت اعلام آمادگی: تا پایان وقت اداری روز یکشنبه مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۹ (با ارسال ایمیل به نشانی زیر)
داوطلبان شرکت در مناقصه با مراجعه به وبسایت www.ksc.ir منوی مدیریت خرید و تامین‌کنندگان، ضمن ثبت‌نام و درج کلیه اطلاعات عمومی و تکمیلی خود، مستندات و مدارک لازم را پیوست نمایند.
دریافت اسناد مناقصه (پس از ارائه گواهی صلاحیت ایمنی اداره کار و تائید واحد ارزیابی تامین‌کنندگان) از تاریخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۹ به مدت دو روز در قبال ارائه اصل رسید واریز مبلغ ۵۰۰،۰۰۰ ریال (غیرقابل استرداد) در وجه شرکت فولاد خوزستان
تاریخ تحویل پیشنهادات: روز دوشنبه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱
تاریخ گشایش پاکات پیشنهاد قیمت/ فنی: روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۲
مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۳۵۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال
نوع تضمین: ۱) ضمانتنامه معتبر بانکی ۲) چک تضمینی و یا واریز مبلغ در وجه شرکت فولاد خوزستان ۳) انجام بلوکه مالی از مطالبات شرکت‌کننده نزد فولاد خوزستان
شماره حساب واریز وجه:
الف) حساب سپهر ۰۱۰۰۳۰۴۴۵۳۰۰۱ بانک صادرات شعبه مجتمع فولاد اهواز کد ۳۸۸۲
ب) حساب سیبا ۰۱۰۲۵۱۳۱۸۶۰۰۲ بانک ملی شعبه مجتمع فولاد اهواز کد ۶۵۳۲
نشانی شرکت: اهواز - کیلومتر ۱۰ جاده اهواز بندر امام، شرکت فولاد خوزستان، مدیریت: خرید خدمات و قراردادها
تلفن: ۳۲۱۳-۶۴۱۸-۰۶۱
ایمیل: E.HEIBATI@KSC.IR

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹/۱۱/۱۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹/۱۱/۱۵
روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

www.Gostaresh.news



آخرین اخبار و تازه ترین تحلیل ها را در پایگاه خبری «گسترش نیوز» دنبال کنید

خبر روز

وعده حل مشکلات فولادی‌ها



عضو هیات‌رئیسه مجلس شورای اسلامی گفت: پس از خروج امریکا از برجام، صنایعی مانند فولاد در کشور رونق یافته‌اند.

به گزارش مهر، روح‌الله متفکر آزاد در حاشیه بازدید از صنایع شهرک صنعتی شهید سلیمی، از پیگیری ۲ طرح راهبردی در مجلس شورای اسلامی در حوزه فولاد و صنایع پایین‌دستی خبر داد و اظهار کرد: طرح تحقیق و تفحص از فولاد مبارکه و فروش بالاتر از نرخ جهانی فولاد در صنایع پایین‌دستی مورد توجه مجلس قرار گرفته است.

وی افزود: طرح جامعی در حوزه فولاد در مجلس در دست بررسی است که بخش زیادی از مشکلات صنایع پایین‌دستی در حوزه فولاد را برطرف می‌کند.

نماینده مردم تبریز، آذرشهر و اسکو در مجلس شورای اسلامی در ادامه، به تحریم مبادلات بانکی از سوی امریکا اشاره و خاطرنشان کرد: اگر ما مبادلات ارزی خود را از مجاری بانکی انجام دهیم در تیررس حملات تحریمی امریکا قرار می‌گیریم.

متفکر آزاد با اشاره به اینکه واحدهای تولیدی مبادلات ارزی خود را در صرافی‌ها انجام می‌دهند، بیان کرد: اگر ما استانداردهای FATF را در کشور اجرا کنیم، صرافی‌های ما دچار مشکل شوند. با توجه به اینکه امریکا نظام بانکی ما را تحریم کرده است، واحدهای تولیدی ما نیز با مشکل روبه‌رو می‌شوند.

عضو هیات‌رئیسه مجلس شورای اسلامی، با اشاره به رونق گرفتن تولید داخلی پس از خروج امریکا از برجام عنوان کرد: پس از خروج امریکا از برجام و قطع واردات برخی اقلام، تولید داخلی برخی صنایع تا ۳ برابر افزایش یافته است.

توسعه صنعت فولاد در سایه توان داخلی

درخشش فولاد مبارکه ادامه دارد

شرکت فولاد مبارکه یکی از مجموعه‌های پیشرو در صنعت فولاد در منطقه خاورمیانه است. این مجموعه در طول سال‌های گذشته توانسته با افزایش تولید و توسعه سبد محصولات خود به سمت تولید محصولات خاص پیش برود. این موفقیت‌ها در حالی هستند که این مجموعه در تمام این سال‌ها با تحریم و انواع محدودیت‌های بین‌المللی روبه‌رو بوده است. اما باید اقرار کرد که این دست محدودیت‌ها هیچ تاثیری بر روند توسعه و موفقیت این شرکت نداشته است.

گروه معدن
editor@smtnews.ir



عکس: مهدی کاوه‌ای

نتیجه اعتماد به متخصصان داخلی

رضا شهرستانی، عضو هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، با اشاره به اهمیت تولید تختال با ضخامت ۳۰۰ میلی‌متر از سوی فولاد مبارکه اظهار کرد: تولید اسلب‌های ضخیم برای صنعت فولاد کشور، به‌ویژه فولاد مبارکه، بسیار مهم و مایه مباهات است چراکه این دستاورد ارزنده با تکیه بر دانش بومی و اعتماد به تخصص جوانان ایجاد شده است.

به گزارش ایراسین، وی افزود: مزایای تولید اسلب‌های ضخیم را می‌توان با توجه به ابعاد کمی و کیفی آن بررسی کرد. از یک سو، ورق‌های عریض در شرکت فولاد اکسین می‌تواند در ابعاد بزرگ‌تر تولید شود و از سوی دیگر، می‌توان براساس استانداردهای جهانی، تختال تولید کرد.



رضا شهرستانی

عضو هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در ادامه به یکی دیگر از مزایای تولید تختال با ضخامت ۳۰۰ میلی‌متر اشاره کرد و افزود: یکی از جنبه‌های مهم و باارزش این دستاورد فولاد مبارکه این است که می‌توان این اسلب را در ابعاد ایکس و وای در فولاد اکسین نورد کرد و این امر در بهبود کیفیت ورق نقش مهمی دارد.

وی اضافه کرد: نورد شدن در ۲ جهت زمینه افزایش کیفیت ورق‌های تولیدی را فراهم می‌کند. تختال با این ضخامت در عین اینکه وابستگی ما را به خارج کاهش می‌دهد، کاربرد ویژه‌ای نیز در تولید محصولات پتروشیمی، نفت و گاز دارد.

شهرستانی تاکید کرد: یک بار دیگر با فناوری‌های به دست آمده در فولاد مبارکه ثابت کردیم که تحریم‌های حقیقی و حقوقی صنعت فولاد، به‌ویژه شرکت فولاد مبارکه، بی‌نتیجه است و با بومی‌سازی و اعتماد به دانش متخصصان داخلی، صنعت فولاد را هر روز به شعار سال، یعنی جهش تولید، نزدیک می‌کنیم.



محمدمهدی مرندی

عبور از مرز تولید ۶ میلیون تن

عضو هیات‌مدیره انجمن فولاد ایران با بیان اینکه در سال «جهش تولید» شرکت فولاد مبارکه به ۶ میلیون و ۳۱۴ هزار تن محصولات تولیدی رسید، گفت: فولاد مبارکه با تکیه بر بومی‌سازی و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان توانسته با تقویت بنیه اقتصادی کشور به وابستگی پایان دهد.

رکوردزنی در تولید از سوی بزرگ‌ترین واحد صنعتی کشور از لحاظ کمی و کیفی و با تکیه بر دانش بومی و تخصص جوانان علاوه‌بر بهره‌وری، زمینه توسعه پایدار را فراهم می‌کند.

عضو هیات‌مدیره انجمن فولاد ایران با تاکید بر اینکه یکی از رازهای موفقیت حمایت دولت و صنایع مادر از شرکت‌های دانش‌بنیان در راستای بومی‌سازی محصولات است، تصریح کرد: البته این موضوع مانند شمشیر دو لبه است چراکه با ریسک همراه است و اگر جواب ندهد مسئولیت به همراه خواهد داشت. البته مدیریت مجموعه فولاد مبارکه ثابت کرده که با ریسک‌پذیری حامی دانش بومی بوده و در این زمینه می‌تواند الگوی بقیه شرکت‌ها و صنایع شود.

طراحی و اجرای داشبورد مدیریت کنترل کیفی

شرکت فولاد مبارکه طی سال‌های گذشته تلاش کرده است تا همواره در مسیر توسعه گام بردارد و در همین حال عملکرد تولید خود را بهبود بخشد. با توجه به اهمیت اطلاع از آخرین وضعیت پارامترهای کیفی نواحی تولیدی، پروژه‌ای با عنوان «داشبورد مدیریت کنترل کیفی» در شرکت فولاد مبارکه طراحی و اجرا شد. محمدمهدی مرندی، رئیس کنترل کیفی فولادسازی و ریخته‌گری مداوم فولاد مبارکه، ضمن اعلام این خبر گفت: امروزه نقش مهم ارتقای کیفیت محصولات و خدمات در بقا و افزایش سودآوری سازمان‌ها بر کسی پوشیده نیست. تمامی شرکت‌ها و سازمان‌های سرآمد دنیا ۲ موضوع نوآوری و کیفیت را سرلوحه اهداف خود قرار داده‌اند و پیوسته در جهت بهبود مستمر کیفیت گام برمی‌دارند.

به گزارش روابط‌عمومی شرکت فولاد مبارکه وی با تاکید بر اینکه مدیریت شرکت فولاد مبارکه از ابتدای بهره‌برداری به افزایش کیفیت محصولات و ارتقای روزافزون رضایت مشتریان عنایت ویژه‌ای داشته‌اند، ادامه داد: در همین زمینه و با توجه به اهمیت اطلاع از آخرین وضعیت پارامترهای کیفی نواحی تولیدی، پروژه‌ای با عنوان «تهیه داشبورد مدیریت کنترل کیفی» طراحی و اجرا شد.

وی از اجرا شدن فاز دوم این پروژه در سال آینده خبر داد و گفت: اطلاعات جزئی‌تری از پارامترهای کیفی نواحی تولیدی مانند درصد عیوب تختال به تفکیک ماشین‌های ریخته‌گری، درصد عیوب هریک از واحدهای ناحیه نورد سرد به طور جداگانه و... به داشبورد اضافه خواهد شد.

مرندی با تاکید بر اینکه دسترسی به این داشبورد به معاونان فناوری و بهره‌برداری، مدیران کنترل کیفی و مدیران نواحی تولیدی، واحد حراست و رؤسای کنترل کیفی نواحی اعطا شده است، اظهار امیدواری کرد که اطلاعات نمایش داده شده در این نشانگرها مورد استقبال و استفاده مدیران سازمان قرار گیرد.

وی در پایان از حمایت‌ها و راهنمایی‌های ارزشمند مدیر کنترل کیفی و همچنین همکاری تمامی رؤسا و کارشناسان کنترل کیفی نواحی تولیدی و همچنین از زحمات همکاران واحد سیستم‌ها و فناوری اطلاعات و شرکت ایریسا که در به ثمر رسیدن این پروژه نقش مهمی ایفا کردند، تشکر و قدردانی کرد.

سخن پایانی

با آنکه شرکت فولاد مبارکه در طول سال‌های اخیر تحت تحریم‌های مکرر قرار گرفته اما توانسته در مسیر توسعه و ارزش‌آفرینی گام بردارد.

این موفقیت‌ها در سایه اعتماد به نیروهای متخصص داخلی و تلاش برای بهبود عملکرد داخلی این شرکت به دست می‌آید.

نوبت دوم

«آگهی فراخوان»

شرکت سهامی ذوب آهن اصفهان

ردیف	نوع فراخوان	شماره	موضوع	مهلت دریافت اسناد	مهلت ارائه پیشنهاد
۱	مناقصه	۹۸۰۱۱۳۲	خرید ۲۰ عدد مبدل حرارتی	۹۹/۱۱/۱۵	۹۹/۱۱/۲۷
۲	مناقصه	۹۹۰۲۶۸۴	چهار مجموعه تلسکی شمش بر فولادسازی	۹۹/۱۱/۱۶	۹۹/۱۱/۲۷

ضمناً لیست استعلام های مربوط به خریدهای متوسط (بدون برگزاری مناقصه) در سایت شرکت به آدرس **ذیل** درج می گردد.

سایر موارد:

۱- **زمان دریافت اسناد:** از تاریخ نشر آگهی نوبت اول تا پایان ساعت اداری مهلت دریافت اسناد (مندرج در جدول)

۲- جهت دریافت اسناد و کسب اطلاعات بیشتر به آدرس **www.esfahansteel.ir** مراجعه فرمایید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹/۱۱/۱۱ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹/۱۱/۱۳

روابط عمومی ذوب آهن اصفهان

نوبت اول
شماره ۱۰۸۷۳۶۲

فراخوان تجدید مناقصه عمومی

یک مرحله‌ای

شرکت شهرکهای صنعتی خراسان‌شمالی

شرکت شهرکهای صنعتی خراسان شمالی درنظر دارد پیمان خرید موضوع **«کابل فیبر نوری جهت اجرای پروژه‌های مخابراتی شرکت شهرکهای صنعتی خراسان شمالی»** را از طریق مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای به کلیه تامین‌کنندگان و یا پیمانکاران سراسر کشور، واگذار نماید.

لذا در صورت تمایل جهت دریافت و تکمیل **اسناد مناقصه** به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت مراجعه نموده و طبق برنامه زمان‌بندی ذیل اقدام نمایید.

محل تامین اعتبار: اعتبارات جاری (غیرعمرانی) شرکت

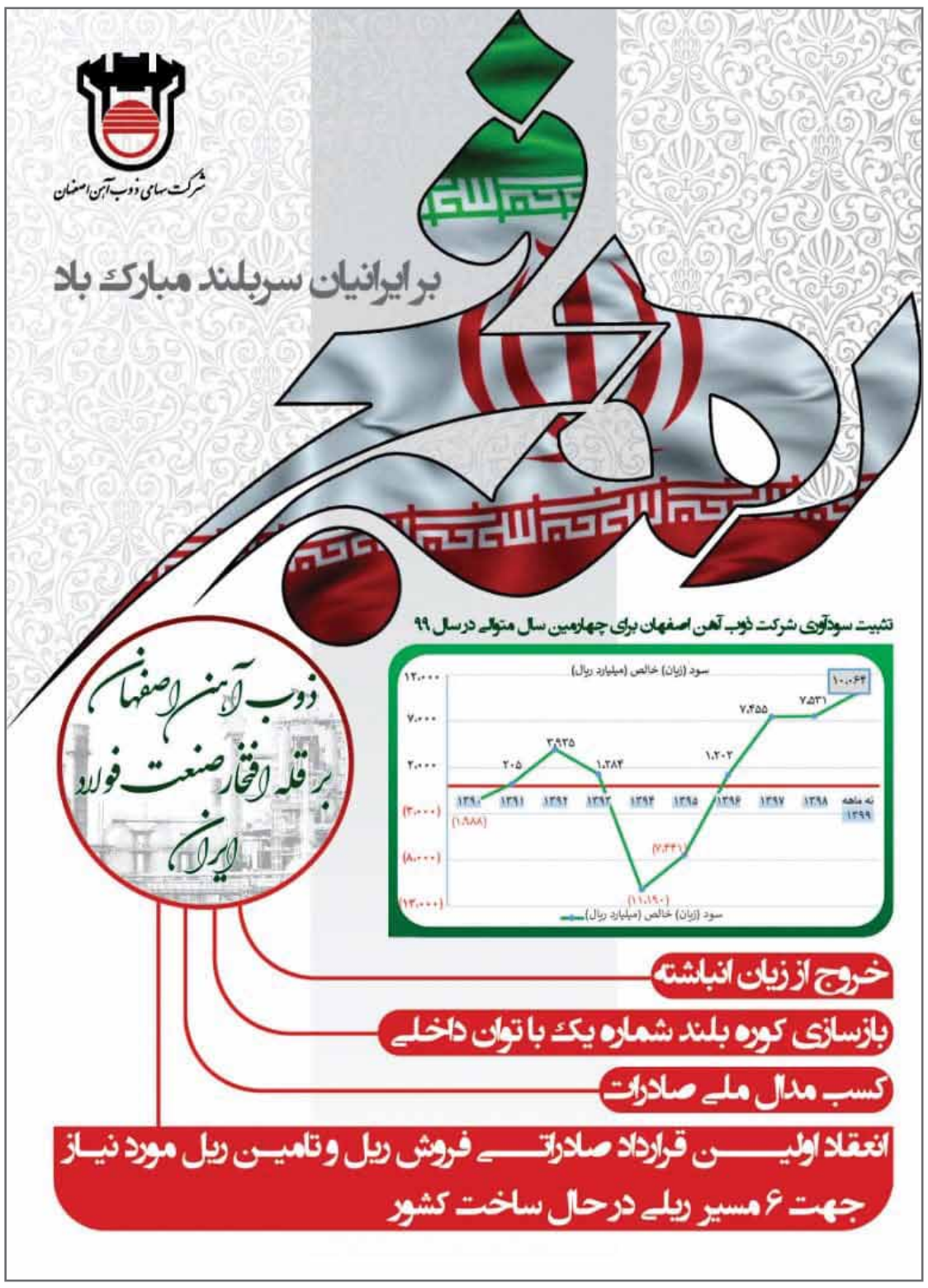
مبلغ و نوع ضمانتنامه: ۴۲۸,۷۰۰,۰۰۰ ریال مطابق آیین‌نامه تضمین معاملات دولتی.

آخرین مهلت دریافت اسناد مناقصه از سامانه ستاد ایران: ساعت **۱۹** روز **شنبه** مورخ **۱۳۹۹/۱۱/۱۸**.

آخرین مهلت بارگذاری پیشنهاد قیمت در سامانه: ساعت **۱۹** روز **سه‌شنبه** مورخ **۱۳۹۹/۱۱/۲۸**.

زمان بازگشایی اسناد مناقصه و پیشنهاد قیمت: ساعت **۹** صبح روز **چهارشنبه** مورخ **۱۳۹۹/۱۱/۲۹**.

شرکت شهرکهای صنعتی خراسان شمالی



گسترش تجارت
دوشنبه
۱۳ بهمن ۱۳۹۹
۱۸ جمادی‌الثانی ۱۴۴۲
اول فوریه ۲۰۲۰
شماره ۱۷۲۱
پیاپی ۳۰۳۹
www.Tejaratdaily.com



واردات با ارز ارزان مانع توسعه



تغییرات بنیادی در توزیع نهاده‌ها

تعیین تکلیف جرایم واردکنندگان

طبق مصوبه جدیدی که وزارت صنعت، معدن و تجارت به گمرک ابلاغ کرده، برای بررسی پرونده واردات کالاهای اساسی در بازه زمانی مرداد ۹۷ تا مرداد ۹۸، تا سقف ۵ درصد بیش بود نرخ لحاظ نخواهد شد. به گزارش مهر، بعد از مبنا قرار گرفتن نرخ ۴۲۰۰ تومانی برای تأمین ارز کالاهای وارداتی از اوایل سال ۹۷، کارشناسان با توجه به اختلاف نرخ ارز دولتی با بازار آزاد، نسبت به سوءاستفاده از ارز رسمی درباره مواردی مانند بیش‌اظهاری واردات یا کم‌اظهاری صادرات هشدارهای متعدد داده بودند. به‌دلیل توجه نکردن مسئولان به این هشدارها، در همین زمان گمرکات با پرونده‌هایی مواجه شدند که ارزش اظهارشده در آنها، «بیش بود» چشمگیری داشتند. به‌عنوان مثال، ارزش هر کیلو کالا از سوی واردکننده ۲۵۰ یورو اظهار می‌شد در حالی که ارزش واقعی آن کالا حدود ۲۰ یورو بود. همین مسئله موجب شد پرونده‌های متعددی در بازه زمانی ۱۶ مرداد ۹۷ تا ۵ مرداد ۹۸ درباره بیش بود ارزش کالاهای وارداتی تشکیل شود؛ اما به‌دلیل ابهاماتی که در این زمینه وجود داشت، کارگروه ستاد تنظیم بازار مقرر کرد که اگر اختلاف کالایی با نرخ واقعی آن فقط ۵ درصد باشد گمرک با پذیرش این مسئله، ایرادی وارد نکند و برای واردکننده پرونده و جریمه‌ای در نظر گرفته نشود. حال براساس بخشنامه جدیدی که با عنوان «رفع مشکل بیش‌بود پرونده واردات کالاهای اساسی» صادر شده است، مقرر شده اگر نرخ اظهاری پرونده‌ای بیش از ۵ درصد افزایش نسبت به نرخ متوسط تعیین شده داشته باشد، پس از کسر سقف ۵ درصد، مابقی آن بیش بود تلقی شود.

نقد و نظرهایی درباره صفر شدن مالیات صادراتی

تشویق با طعم معافیت

مشکلات فعالان اقتصادی کشور در حوزه تجارت موضوع جدیدی نیست و بازرگانان ما در طول ماه‌های گذشته با چالش‌های فراوانی روبه‌رو بوده‌اند که برخی از آنها مانند موضوع تحریم‌ها و قرار گرفتن نام ایران در فهرست سیاه FATF منشأ خارجی دارند و گروهی نیز مانند سیاست‌های انقباضی بانک مرکزی در قبال رفع تعهد ارزی صادرکنندگان در ماه‌های گذشته، ریشه داخلی داشته‌اند. در شرایطی که کشور بیش از هر زمان دیگری به ارز حاصل از صادرات غیرنفتی نیاز دارد، اعمال چنین سیاست‌هایی نمی‌تواند به نفع تجارت کشور باشد و به همین دلیل پس از چند ماه و با حضور علیرضا رزم‌حسینی بر مسند وزارت صنعت، معدن و تجارت، بوی بهبود از اوضاع تجارت کشور شنیده شد، فشارهای داخلی از دوش صادرکنندگان برداشته شد و تهاتر به‌عنوان راهکار بازگرداندن ارز حاصل از صادرات، دوباره در دستور کار نهادهای ذی‌ربط قرار گرفت. البته دلجویی از فعالان اقتصادی به همین‌جا ختم نشد و برخی مشوق‌ها نیز برای رفع تعهد ارزی ازسوی بازرگانان، راه‌های بیشتری را در نظر گرفتند که یکی از آنها صفر شدن مالیات صادرکنندگان بود. البته از آنجا که از قدیم گفته‌اند «هیچ گربه‌ای محض رضای خدا موش نمی‌گیرد»، برای صفر شدن مالیات صادرکنندگان شرطی نیز گذاشته شد که آن هم رفع تعهد ارزی ازسوی آنها بود. اما آیا این راهکار می‌تواند مشوق خوبی برای صادرکنندگان باشد و مشروط شدن این مشوق به رفع تعهد ارزی منطقی است؟ برای یافتن پاسخ این پرسش‌ها در گزارش این شماره صمت، گفت‌وگوهایی را با فعالان و کارشناسان اقتصادی انجام داده‌ایم که شرح آن را در ادامه می‌خوانید:



عکس: صمت

معافیت صادراتی در راستای ایجاد فضای مناسب در جهت افزایش صادرات غیرنفتی است که این نوع معافیت‌ها می‌تواند در راستای ترغیب صادرکنندگان به رفع تعهد ارزی و همچنین شکوفایی تجاری و اقتصادی موثر باشد

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

▣ شرط صفر شدن مالیات صادراتی

معاون حقوقی و فنی مالیاتی سازمان امور مالیاتی کشور گفت: اعمال نرخ صفر مالیاتی به درآمد حاصل از صادرات کالا و خدمات، منوط به برگشت ارز حاصل از صادرات طبق مقررات اعلامی بانک مرکزی به چرخه اقتصادی کشور است. محمود علیزاده با صدور بخشنامه‌ای، اظهارکرد: اعمال نرخ صفر مالیاتی موضوع ماده ۱۴۱ قانون مالیات‌های مستقیم به درآمد حاصل از صادرات کالا و خدمات برای عملکرد سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ منوط به برگشت ارز حاصل از صادرات طبق مقررات اعلامی بانک مرکزی به چرخه اقتصادی کشور با رعایت مقررات مربوط است. وی گفت: صادرات بخش کشاورزی و خدمات فنی‌مهندسی برای عملکرد سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ از شمول این حکم مستثنا هستند.

طبق اعلام سازمان امور مالیاتی کشور، معاون این سازمان تصریح کرد: اعمال معافیت مالیاتی موضوع بند (ب) ماده ۴۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور به سود تفاوت نرخ تسعیر ارز حاصل از صادرات در عملکرد سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ منوط به برگشت ارز حاصل از صادرات طبق مقررات اعلامی بانک مرکزی به چرخه اقتصادی کشور با رعایت مقررات اعلامی است.

بنا به گزارش ایسنا، علیزاده تاکید کرد: اعمال سایر معافیت‌ها یا نرخ صفر مالیاتی از جمله مواد ۸۱ و ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم، ماده ۱۳ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی و معافیت‌های دانش‌بنیان و پارک‌های علم و فناوری موضوع قانون حمایت از شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات، فارغ از برگشت ارز حاصل از صادرات آنها، با رعایت مقررات مربوط امکان‌پذیر است.

▣ مشکل جای دیگری است

بسیاری از فعالان و کارشناسان اقتصاد وجود مشوق‌ها و تسهیلات صادراتی را زمانی برای صادرکنندگان مفید می‌دانند که این موضوع با در نظر گرفتن همه جوانب و شرایط بازرگانان به اجرا درآید.

مسعود دانشمند، فعال و کارشناس اقتصادی در این زمینه در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: بازرگانانی که می‌خواهند از معافیت مالیاتی صادراتی استفاده کنند باید در این حوزه خوشنام باشند و بخش عمده‌ای از خوشنامی در حوزه صادرات مربوط به رفع تعهدات ارزی این فعالان اقتصادی است و به نظر نمی‌رسد هیچ فعال اقتصادی با این وجه از موضوع مشکلی داشته باشد.

دانشمند در این‌باره افزود: از نظر زمانی نیز این امکان به راحتی وجود دارد، زیرا رفع تعهد ارزی معمولا تا ۶ ماه باید رفع شود اما موضوع مالیات آن چندین ماه پس از آن مطرح می‌شود. بنابراین فرصت استفاده از چنین فرصتی به راحتی وجود دارد؛ یعنی برای درخواست مالیات صفر، فرد باید رفع تعهد مربوط به آن زمان را انجام داده باشد.

وی در این باره تاکید کرد: در هر حال با وجود تمام مشکلات تجاری و اقتصادی که کشور امروز با آن دست و پنجه نرم می‌کند، منطقی است که نرخ صفر مالیاتی شامل افرادی شود که تعهد ارزی خود را رفع کرده باشند.

این فعال اقتصادی در عین حال بیان کرد: مسئله اساسی و مشکل ما در این زمینه این است که بخشنامه‌ای مصوب هیات دولت مربوط به اواسط دهه ۸۰ وجود دارد که در آن یکسری از تعرفه‌ها مشمول معافیت مالیاتی دانسته نشده‌اند و باید برای آن بخشنامه تدبیری اندیشیده شود.

وی خاطرنشان کرد: در این بخشنامه از صادرات نفتی و زیرمجموعه نفتی در این زمینه نام برده شده است. درباره نفت این موضوع قابل توجیه است اما چرا باید زیرمجموعه نفتی از امکان این معافیت مالیاتی محروم باشند. در حالی که موضوع زیرمجموعه نفتی با نفت کاملا متفاوت است و می‌تواند شامل معافیت‌ها باشد. این کارشناس اقتصادی با ذکر مثالی در این باره تاکید کرد: اگر بخواهیم این استدلال را درست تلقی کنیم، باید بگوییم کسی هم که محصولات کشاورزی صادر می‌کند با تراکتوری به زراعت پرداخته، سوخت مصرف می‌کرده و باید از معافیت مالیاتی کنار گذاشته شود.

دانشمند در پایان گفت: پس برای اینکه این معافیت مالیاتی به‌طور درست در جایگاه خود بنشیند، باید بخشنامه یادشده را بازنگری کنیم و بی‌دلیل بخش زیادی از صادرکنندگان را از حق استفاده از این معافیت‌ها محروم نکنیم.

▣ معافیت مالیاتی باید ضابطه‌مند باشد

برخی کارشناسان در این زمینه اعتقاد دارند که تشویق‌هایی مانند صفر شدن مالیات‌های صادراتی صادرکنندگان به تنهایی نمی‌تواند کافی باشد؛ ضمن اینکه ضوابط و چارچوب‌های مدونی باید برای آنها در نظر گرفته شود. حسین محمودی‌اصل، کارشناس اقتصاد و کارآفرینی در این‌باره در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: معافیت صادراتی در راستای ایجاد فضای مناسب در جهت افزایش صادرات غیرنفتی است و طبیعی است که این نوع معافیت‌ها می‌تواند در راستای ترغیب صادرکنندگان به رفع تعهد ارزی و همچنین شکوفایی تجاری و اقتصادی موثر باشد اما باید در عین حال این نکته را نیز در نظر داشته باشیم که معافیت‌های مالیاتی به کدام گروه از صادرکنندگان و به چه میزان باشد.

محمودی‌اصل در این باره افزود: در این راستا باید گفت که معافیت مالیاتی برای همه انواع صادرات معقول نیست و در این زمینه قانون‌گذار و دست‌اندرکاران تصمیم‌گیری باید تفکیک‌هایی را در نظر بگیرند. به همین دلیل به نظر می‌رسد میزان معافیت‌های مالیاتی در نظر گرفته شده باید برای صادرات محصولات نهایی و فرآوری شده، حداکثری باشد و هرچه صادرات به سمت محصولات میانی و مواد خام می‌رود از معافیت نیز باید کاسته شود و درباره مواد خام ترجیحا معافیتی در کار نباشد. زیرا صادرات مواد خام و فله از کشور در واقع به نوعی تقدیم کردن اشتغال و ارزش‌افزوده نهفته در آن به کشورهای دیگر است.

وی با تاکید بر لزوم وجود چنین معافیت‌هایی، در عین حال تاکید کرد: به علاوه باید این نکته را نیز در نظر داشت که در نظر گرفتن معافیت‌های مالیاتی به تنهایی نمی‌تواند کافی باشد ما باید بتوانیم در چارچوب‌های دیگر، مشوق‌های مختلفی را برای صادرکنندگان کالاها در نظر بگیریم تا اقتصاد و تجارت کشور به سوی شکوفایی گام بردارد.

این کارشناس اقتصاد و کارآفرینی در ادامه بیان کرد: یکی از این مشوق‌ها در این زمینه که کشورهای پیشرفته از آن به‌عنوان مشوق استفاده می‌کنند، موضوع مالیات بر عایدی سرمایه است که باعث شده در این کشورها، منابع از دلالی به سوی تولید حرکت کند و با توسعه صادرات، اقتصاد آنها به شکوفایی برسد. محمودی‌اصل در پایان گفت: در کنار این عوامل تشویقی، دولت برای اینکه بتواند موجب توسعه اقتصادی شود باید با پدیده‌هایی مانند کارت‌های بازرگانی یک‌بار مصرف مقابله کرده و با رتبه‌بندی صادرکنندگان، فضای رقابتی و سالم را در چارچوب قوانین و مقررات در این حوزه حفظ کند.

▣ تشویق نباید بی‌دلیل باشد

البته برخی کارشناسان و فعالان اقتصادی در این زمینه نظر متفاوتی دارند. مجیدرضا حریری، کارشناس و فعال اقتصادی در این زمینه در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: اگرچه در طول این سال‌ها همواره صحبت از مشوق‌های صادراتی به میان آمده و البته کمتر اجرایی شده، موضوع مهم دیگری که در این زمینه مطرح است چرایی این مشوق‌ها به بازرگانان و صادرکنندگان است. وی در این‌باره افزود: ارائه مشوق‌ها و تسهیلات زمانی مفید است که در مقابل فعالیتی خاص انجام شود، این در حالی است که عملی مانند رفع تعهد ارزی که جزو تکالیف صادرکنندگان است و خواناخواه بازرگانان موظف به انجام آن هستند، ارائه چنین امتیازاتی را فاقد موضوعیت می‌کند. حریری خاطرنشان کرد: در واقع اگر طبق قانون، رفع تعهدات ارزی یک وظیفه برای صادرکنندگان کالا محسوب می‌شود، دیگر چرا باید برای آن جایزه و تشویق در نظر گرفت؛ به‌عبارت دیگر برای بازرگانان کشور که با رفع تعهدات ارزی وظیفه قانونی خود را انجام می‌دهند، چرا باید مشوقی در نظر گرفته شود تا آنها به این کار ترغیب شوند.

این فعال اقتصادی با اشاره به محدودیت‌هایی که بانک مرکزی در ماه‌های گذشته برای بازرگانانی که رفع تعهد ارزی خود را انجام نداده بودند گفت: به‌نظر می‌رسد آنچه بانک مرکزی و نهادهای نظارتی در معرفی و ابطال کارت‌های بازرگانی فعالان اقتصادی که تعهدات خود را انجام ندادند در نظر گرفت -جدا از موضوع قیمت‌گذاری برای ارز حاصل از صادرات که جای بحث‌های مجزا و مفصل دارد- یک اقدام قانونی و طبیعی بود و درست مانند برخورد با هر تخلف دیگری که دارای پیامدهای خود است، می‌توانست مجازاتی از این دست یا حتی بدتر از این را به‌دنبال داشته باشد.

حریری در این زمینه یادآور شد: بازرگانی که در قبال فعالیت‌های خود در این حوزه سودی حاصل کرده، باید تعهد خود نسبت به این فعالیت را انجام دهد. اگر دولت و سازمان‌های زیرمجموعه آن به وظایف خود درباره رفع موانع بازگشت ارز حاصل از صادرات به‌درستی عمل کرده باشند، صادرکننده نیز موظف است تعهدات ارزی خود را به‌طور کامل انجام دهد. وی در این باره خاطرنشان کرد: این موضوع که یک صادرکننده تمایل نداشته باشد، عواید مالی حاصل از فعالیت بازرگانی خود را به‌طور شفاف به نهادهای ناظر ارائه کند، نه‌تنها در ایران که در هیچ جای دنیا قابل پذیرش نیست و قوانین تجاری همه کشورها با چنین پدیده‌ای مخالفت می‌کنند.

این کارشناس اقتصادی در ادامه تصریح کرد: جدا از این مسئله که قوانین تجاری یک کشور دارای محدودیت‌های مخصوص خود است و همچنین این موضوع که به‌تدریج می‌توان این محدودیت‌ها را برطرف کرد، هر فعال اقتصادی با قبول قوانین تجاری کشور پا در این عرصه می‌گذارد و باید مطابق با همان قوانین عمل کند. حریری با ذکر این موضوع که نکته مشترک و مهمی که در همه قوانین مربوط به تجارت وجود دارد، بحث شفافیت است، در این‌باره بیان کرد: ما به‌عنوان فعالان اقتصادی کشور باید بپذیریم هر یک از فعالان اقتصادی در حوزه تولید، واردات و صادرات دارای یکسری وظایف و مسئولیت‌های قانونی هستند که باید آنها را به‌شکل درست انجام دهند.

وی در این‌باره افزود: اگر بتوانیم این اصل اساسی تجارت را در کشور نهادینه کنیم، بسیاری از مشکلات نظام اقتصادی کشور در این حوزه برطرف خواهد شد.

حریری در پایان گفت: در هر حال، ارائه مشوق و تسهیلات تجاری می‌توانند به شکوفایی تجارت کمک کنند اما این امتیازها نباید برای انجام وظیفه قانونی و تکلیف افراد در نظر گرفته شود. اینکه نهادهای بالادستی دولت و زیرمجموعه‌های آنها در حوزه تجارت، عناوین و القابی مانند قهرمان ملی و جوایزی مثل مشوق‌های صادراتی را برای انجام این وظایف قانونی برای این واحدها در نظر می‌گیرند، به‌نظر چندان مطابق و منطبق با عرف و معیارهای جهانی حوزه تجارت به‌نظر نمی‌رسد.



مسعود دانشمند



حسین محمودی‌اصل



مجیدرضا حریری

سخن پایانی

صادرکنندگان کشور در سال‌های اخیر با مشکلات و فراز و نشیب‌های فراوانی در حوزه تخصصی فعالیت خود روبه‌رو بوده‌اند و دولت می‌تواند تسهیلات و تمهیداتی را برای ادامه فعالیت آنها در نظر بگیرد. اما باید توجه داشت که این تسهیلات و مشوق‌ها نباید به گونه‌ای باشد که خود موجب انحراف حوزه تجارت کشور از مسیر منطقی خود شود.

رفع تعهد ارزی همان‌طور که از نام آن پیداست یک تعهد است و اگر بناست تا با در نظر گرفتن شرایط دشوار اقتصادی فعلی، مشوقی برای فعالان این عرصه در نظر گرفته شود، اولا باید این مشوق به شکلی باشد که به شکل متناسب در اختیار همه فعالان اقتصادی قرار گیرد و در عین حال با توجه به ماهیت و نوع صادرات تقسیم‌بندی شود تا خود زمینه را برای بروز رانت یا مفسده‌ای مشابه آن هموار نکند.

یادداشت

ثبات اقتصادی پیش‌شرط توسعه



علی‌اکبر نیکوا‌قبال
اقتصاددان

بزرگ‌ترین عامل توسعه اقتصادی هر کشوری، دولت است که می‌تواند از طریق عوامل اقتصادی مانند بودجه دولت و تنظیمات پولی و همچنین تصویب قواعد، مقررات و قوانین بر واحدها، نهادها و عامل‌های اقتصادی اثرگذاری داشته باشد. دولت‌ها می‌توانند از به وجود آوردن یا به وجود آمدن تورم جلوگیری کنند یا به اندازه‌ای که رشد اقتصاد وجود دارد باید نقدینگی را بالا ببرند. بنابراین وقتی از توسعه اقتصادی صحبت می‌کنیم، نباید از اثرات عمیق توسعه اجتماعی، فرهنگی، امنیتی، سیاسی غافل شویم.

همچنین رواداری، مسالمت، صلح، امنیت و در نهایت ثبات اقتصادی پیش‌شرط توسعه و رشد اقتصادی است؛ شرکت‌های چندملیتی و صنایع بسیار عظیم و پرقدرت جهان، بیش از یک ششم تولیدات جهانی را تولید و تامین می‌کنند. در سایه بهره‌گیری از همین شرکت‌های چندملیتی، کشورهای چین، هندوستان، مالزی و بسیاری از کشورهای نوظهور توانستند مونوپل‌ها و صنایع پر قدرت جهانی و چند ملیتی را به کشورهای خود بیاورند و در سایه تولیدات کاربر، بیکاری و فقر را در کشورشان کاهش داده و با تولیدات ارزان خود به رقیب سرسخت امریکا تبدیل شده و حتی اقتصاد پر قدرت امریکا را به زانو در آورند.

نخستین پیش‌شرط این سرمایه‌گذاری‌ها در یک کشور، امنیت و ثبات اقتصادی است تا سرمایه سرمایه‌گذاران در خطر نباشد. کشوری که در آن امنیت نباشد و نزاع‌ها و تشنج‌های قومی، فرهنگی، اجتماعی و تورم وجود داشته باشد، سرمایه‌گذاران را به وحشت می‌اندازد. بنابراین می‌بینیم که کشورهای پیشرفته مهم‌ترین هدف اقتصادی خود را ثبات اقتصادی و ثبات قیمت‌ها می‌دانند که حتی بسیار مهم‌تر از رشد بیکاری است.

تشخیص راه، هدف غایی و نهایی یک کشور نقش سرنوشت‌ساز در پیشرفت روزمره و کوتاه‌مدت ایفا می‌کند. ایده و آرمان نهایی به این معنی که در ۵۰ سال آینده قرار است کشورمان در کجای اقتصاد جهان قرار بگیرد، برنامه‌های کوتاه‌مدت و میان‌مدت یک کشور را تعیین می‌کند که اگر اشکال داشته باشد، کشور با مشکلات روزمره بزرگی روبه‌رو می‌شود. با توجه به موارد یادشده می‌توان از برخی کشورهای اسلامی الگو گرفت. در این زمینه مالزی یک نمونه موفق است. مالزی بعد از اصلاحات اجتماعی و فرهنگی در سطح داخلی و بین‌المللی، به سمت دولتی کردن صنایع و شرکت‌ها نرفت زیرا دولتی‌سازی و ملی کردن صنایع هشدارباش و اخطاری برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی است؛ به علاوه اینکه بهره‌وری صنایع دولتی اگر نگوییم فاجعه‌بار! بسیار پایین‌تر صنایع بخش خصوصی است. الگوی پیشرفت در مالزی نشان می‌دهد آنها از مسائلی که می‌توانست بین قومیت‌ها مالایی‌ها با سایر اقوام، فتنه و آشوب ایجاد کند، جلوگیری کردند و همین رواداری و مسالمت توانست آنها را به این موفقیت و پیشرفت برساند. مدارا از مسائل اساسی است و تا صلح، مسالمت، رواداری و امنیت اجتماعی وجود نداشته باشد، غیرممکن است که بتوان گام‌های اقتصادی موفقی برداشت. همچنین ثبات اقتصادی در مالزی بسیار در پیشرفت این کشور اثرگذار بوده است. مالزی در ۴۰ سال گذشته، هیچ‌گاه تورم‌های دو رقمی نداشته است. علم اقتصاد راه‌حل مسئله تورم را پیدا کرده است؛ علم اقتصاد می‌گوید اگر رشد اقتصادی ۳ درصد دارید می‌توانید حدودا ۵ درصد پایه پولی یا رشد نقدینگی را افزایش دهید. افزایش بیش از حد رشد نقدینگی، افزایش بیش از حد تقاضای کل را به‌وجود می‌آورد که با خود، افزایش یا رشد سطح قیمت‌ها و تورم را به‌وجود می‌آورد. افزایش تورم قیمت‌ها به معنی کاهش قدرت خرید بیکاران و دستمزد و حقوق بگیران و یا به عبارتی به معنی مالیات گرفتن از فقرا و بیکاران است که با خود ناآرامی اقتصادی و اختلاس را به همراه می‌آورد و ارکان اجتماعی و صلح و امنیت را به خطر می‌اندازد. این امر باعث می‌شود سرمایه‌گذاری‌ها دچار تردید و تاخیر شوند که رشد اقتصادی را به خطر می‌اندازد. در نهایت اینکه می‌توان با برنامه‌ریزی و ثبات اقتصادی به توسعه رسید.

چهره

اعتبار ۵هزار میلیارد تومانی برای خودروسازی



رئیس کل بانک مرکزی گفت: در کنار انتشار گواهی اوراق مولد (گام)، حدود ۵ هزار میلیارد تومان هم اعتبار بانک‌ها برای دو خودروسازی ایران خودرو و سایپا در نظر گرفته شده است.

عبدالناصر همتی در حاشیه بازدید از شرکت خودروسازی ایران‌خودرو افزود: با توجه به دستور رهبر معظم انقلاب، ضرورت دارد تا برنامه‌ریزی‌هایی در زمینه رشد ۵۰ درصدی تولید در خودروسازی و داخلی‌سازی بسیاری از قطعات خودروها انجام شود.

رئیس کل بانک مرکزی خاطرنشان کرد: منابع لازم از روش‌های غیرتورمی مانند انتشار گواهی اوراق مولد (گام) در حال تامین است که می‌توان منابع لازم برای زنجیره تولید را از ابتدا که تامین مواد اولیه است تا انتها که فروش خودرو است را از طریق اوراق گام به مبلغ ۱۰ هزار میلیارد تامین کنیم.

وی گفت: حدود ۵ هزار میلیارد تومان هم اعتبار بانک‌ها برای دو خودروسازی ایران خودرو و سایپا در نظر گرفته شده است. همتی اظهارکرد: تامین مالی را می‌توان از طریق اوراق مرابحه و سایر روش‌ها تامین کرد تا از نظر منابع مالی مشکلی وجود نداشته باشند.

رئیس کل بانک مرکزی افزود: اکنون موقعیت مناسبی حاکم است و خودروهایی در حال ورود به بازار هستند که ۹۲ درصد از آن ساخت داخلی بوده و وابستگی ارزی آنها به حداقل رسیده است.

وی تاکید کرد: ما امیدواریم در نهضتی که از طریق حمایت رهبر معظم انقلاب، دولت و وزارت صنعت، معدن و تجارت شروع شده است در آینده‌ای نزدیک شاهد به بار نشستن تلاش شرکت‌های دانش‌بنیان و شرکت‌هایی باشیم که وابسته به صنایع دفاعی و همچنین قطعه‌سازانی که در حال تلاش برای داخلی کردن ساخت قطعات هستند، خواهیم بود.

همتی ادامه داد: درحال‌حاضر کشور نیازهای ارزی مهم‌تری دارد، بنابراین تخصیص ارز به واردات خودرو در اولویت نخست ما قرار ندارد و بحث واردات اصلا مطرح نیست.

استمرار افزایش تولید خودرو



معاون وزیر و رئیس هیات‌عامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران در نشست مشترک با رئیس کل و معاونان بانک مرکزی در ایران‌خودرو تصریح کرد: برنامه افزایش تولید انواع خودرو از سوی این سازمان طراحی و به‌وسیله خودروسازان در حال اجراست که استمرار این روند افزایشی با تعامل و پشتیبانی نهادهای پولی و بانکی محقق می‌شود.

محسن صالحی‌نیا با اشاره به دستاوردهای مناسب صنعت خودرو در تعمیق و گسترش ساخت داخل قطعات، نقدینگی برای تزریق به‌موقع زنجیره تامین و قطعه‌سازان خودرو و اجرای طرح‌های توسعه محصول و فناوری را ضرورتی کلیدی برشمرد و افزود: باوجود متنوع بودن شیوه‌های تامین منابع مالی خودروسازی‌ها در نهایت سهم پشتیبانی نهادهای پولی و بانکی در این زمینه بسیار اثرگذار است که با مشارکت موثر این حوزه شاهد استمرار مثبت تولید خودرو، افزایش عرضه به مصرف‌کنندگان نهایی و منطقی شدن قیمت‌ها در بازار و کارخانه با هدف پاسداری از حقوق مشتریان و تولیدکنندگان خواهیم بود.

صالحی‌نیا رفع کاستی‌های ناشی از زیان انباشته صنعت خودرو و حفظ روند صعودی شمارگان تولید را مستلزم تعامل بیش از پیش بخش صنعت و حوزه‌های مالی کشور برشمرد.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت همچنین اقدامات طراحی و توسعه پلتفرم و مشترک‌سازی حداکثری قطعات در عین رعایت کیفیت و تنوع مورد نظر مشتری را مسیر مناسب کاهش هزینه‌های تولید خودرو بیان کرد که در حال انجام است و به‌طور مشخص طراحی و تولید گونه‌های کم‌مصرف موتور و بهبود قوای محرکه هم در راستای صرفه‌های واحد مقیاس و هم در مسیر کاهش مصرف سوخت و بهبود کیفی در ایران‌خودرو انجام شده است.

در گفت‌وگوی صمت با مهندس محمد رضا نعمت‌زاده مطرح شد

واردات با ارز ارزان مانع توسعه



عکس: آیدا فریدی

استقلال از دل خودکفایی به‌دست می‌آید و بخش زیادی از بار آن بر دوش صنعت است. گاهی با تولید، خودکفایی حاصل می‌شود اما نسبت این خودکفایی با فناوری روز جهانی غریب است. تولید همراه با فنون جدید و روزآمدی، توسعه را برای اقتصاد کشورها رقم می‌زند که در انقلاب چهارم صنعتی مسئله‌ای مهم به‌شمار می‌رود.

پیش از انقلاب، ۵ برنامه توسعه نوشته و با وقفه‌ای حدود ۱۰ ساله، نخستین برنامه توسعه‌ای ایران پس از انقلاب اسلامی سال ۱۳۶۸ تدوین شد. تا امروز ۶ برنامه توسعه برای کشور نوشته شده، با این وجود هنوز کشوری در حال توسعه به‌شمار می‌رویم. چرایی این امر را صمت در گفت‌وگویی با محمدرضا نعمت‌زاده، وزیر اسبق صنعت، معدن و تجارت پیگیری کرد.

وی در ۳ دوره سکاندار بزرگ‌ترین وزارتخانه کشور؛ یعنی صنعت،معدن و تجارت بوده است. تدوین نخستین برنامه ۵ ساله توسعه کشور مصادف با سکانداری نعمت‌زاده در وزارت صنایع دولت پنجم و ششم (اکبر هاشمی رفسنجانی) بود. از نعمت‌زاده به‌عنوان یکی از چهره‌های تاثیرگذار در صنعت ایران نام برده می‌شود. در پرونده ۲۰ دی ۹۹ صمت که به‌مناسبت شهادت امیرکبیر بسته شد، برخی از او به‌عنوان یکی از افراد تاثیرگذار در صنعت کشور نام بردند. در ادامه مشروح گفت‌وگو صمت با وزیر اسبق صنعت، معدن و تجارت در حوزه چرایی توسعه‌نیافتگی کشور را می‌خوانید.

فاطمه امیراحمدی
شهریار خادمی
editor@smtnews.ir

ایران و کره‌جنوبی همزمان توسعه اقتصادی را آغاز کردند اما امروز کره‌جنوبی جایگاه خاصی در بازارهای بین‌المللی دارد اما سهم ایران در این بازار بسیار ناچیز است. از نگاه شما، ضعف ما در بحث توسعه صنعتی چه بود که ما را از مقصد دور نگه داشت؟

شروع برنامه‌های توسعه اقتصادی هر دو کشور شاید با یکدیگر بوده است؛ البته در رشته‌های گوناگون صنعتی این زمان کمی متفاوت می‌شود. اما می‌توان گفت از اوایل دهه ۴۰ خورشیدی که ایران در بعضی زمینه‌ها شروع کرد آنها هم برنامه توسعه اقتصادی خود را آغاز کردند.

پیش از این، کره‌جنوبی کشوری بسیار فقیر در آسیای جنوبی‌شرقی و از کم‌درآمدترین کشورها در این منطقه به‌شمار می‌رفت. در ادامه پس از پایان جنگ جهانی دوم تصمیم به برون‌رفت از وضعیت موجود گرفتند. این کشور به برکت حضور پارک چونگ هی توانست به رشد اقتصادی قابل‌قبولی دست پیدا کند. او سختی کار را پذیرفت و برای کشورش سیاست‌گذاری درستی پی‌ریزی کرد.

هنگامی که وزیر صنایع دولت سازندگی بودم، سفیر این کشور ملاقاتی با ما داشت. در این ملاقات پرسش شما را آن زمان از او پرسیدم. اینکه دلیل پیشرفت خود را در چه می‌دانید؟ پاسخش این بود «از خودگذشتگی ملت‌مان». پرسیدم منظور از خودگذشتگی چیست؟ گفت دندان روی جگر گذاشتند و کار شبانه‌روزی بدون هیچ توقع و انتظاری. حتی مرزهای خود را به روی ژاپن بستیم. تاکید داشتیم روی پای خود بایستیم. در واقع آنها همین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی ما را دنبال کردند.

در آن زمان ما به‌تازگی پراید و دانش فنی آن را وارد کشور کرده بودیم. این سفیر درباره پراید به ما گفت، ما پراید را به شما حدود ۴ هزار و ۲۰۰ دلار می‌فروشیم، درحالی که این خودرو برای ما بیش از ۵ هزار دلار تمام می‌شود و برای فروش آن در کشورمان ۶ هزار دلار قیمت‌گذاری کردیم. گفتیم مردم باید تحمل کنند تا از دل این درآمد داخلی قیمت صادراتی آن را ارزان کنیم و به‌این ترتیب بتوانیم با سایر تولیدکنندگان وارد رقابت شویم. از خودگذشتگی مردم این بود که عنوان نکردند کالای خارجی ارزان‌تر است و آن را به کالای داخلی ترجیح بدهند.

این مقام کره‌ای مثالی دیگر زد. دور تا دور کره‌جنوبی آب است و این یک مزیت برای توسعه صنایع دریایی بود. اما پول اسکله زدن و راه‌اندازی کارخانجات بزرگ را نداشتیم. برای برخی کالاهای داخلی، دولت عوارض تعیین کرد. از محل درآمد آن صنعت کشتی‌سازی راه‌اندازی شد. بیشتر کشتی‌هایی که ایران در این ۴ دهه خریداری کرده از این کشور بوده است. در ادامه شاهدیم که امروز چینی‌ها به‌دنبال راه‌اندازی کشتی‌سازی در کشورشان هستند. کره‌جنوبی امروز از همه‌جا، از ایران تا امریکا سفارش می‌گیرد و کشتی می‌سازد. اما ما در ایران چه کردیم؟ واردات با ارز ارزان انجام می‌شود که علیه تولید ملی است. این عملکرد مخرب‌ترین سیاست در حوزه توسعه است.

این موضوع را در نامه‌ای به دولت فعلی گوشزد کردم؛ اینکه وقتی به واردات ارز ارزان و به تولید ارز گران می‌دهیم یعنی علیه تولید خود اقدام می‌کنیم. در ادامه شاکی هستیم که چرا صنعت کشور پیشرفت نمی‌کند. مسئولان کره‌جنوبی برای اینکه صادرات داشته باشند از داخل به‌نفع صادرات پول گرفتند و ۵ سال واردات رادیو، تلویزیون، خودرو از ژاپن را ممنوع کردند. در مقابل به تولیدکنندگان داخلی فشار آوردند تا تولید داشته باشند. در کشور ما یک تا ۲ سال به‌دلیل بی‌ارزی و تحریم، واردات خودرو ممنوع شده مجلس شورای اسلامی گلایه‌مند و معترض است. در این باره در حال نوشتن مطلبی برای مجلس هستم با عنوان «زمزمه‌های نامانوس واردات خودرو».

من با واردات خودرو مخالفتی ندارم اما نه به ضرر تولید داخل و نه خودروهایی با قیمت آنچنانی، بلکه خودروهایی وارد شود که تولیدکننده از آنها برای تولید داخل الگوبرداری کند. ۴۰ سال است به واردات، ارز ارزان می‌دهیم اما تولید داخل با تورم و تحریم می‌جنگد.

نکته دیگر در پاسخ به این پرسش که چرا کره‌جنوبی امروز کشوری توسعه‌یافته است اما ما خیر این است که آنها برای اینکه کشوری صنعتی شوند، ریسک وام به صنایع را پذیرفتند. فارغ‌التحصیل ما با سواد و با انگیزه است اما برای راه‌اندازی یک کارگاه و کارآفرینی برای دریافت وام وثیقه ندارد. درحالی که نخستین درخواست بانک‌های داخلی برای پرداخت وام این است که باید ۱۲۰ درصد وثیقه جدا از طرح خود بدهید تا وام به شما تعلق بگیرد. اما در کره‌جنوبی به بانک‌ها دستور داده شد اگر کسی می‌خواهد کارآفرینی کند این وام بدون وثیقه پرداخت شود. نهایت اینکه ۱۰ درصد این وام‌ها از بین برود و بسوزد اما باقی به ثمر می‌نشیند. آیا ما حاضریم وام بدون وثیقه به فارغ‌التحصیل برای کارآفرینی بدهیم؟ من این موضوع‌ها را بارها به‌عنوان وزیر صنعت گفته و نوشته بودم.

در دوره‌ای که مسئولیت وزارت صنعت، معدن و تجارت را داشتم، ناگزیر شدیم مجلس رفتیم و بانک‌ها را موظف کردیم ۴۰ درصد تسهیلات بانکی را به صنعت اختصاص دهند. این مسئله را قانون کردیم. چون قبلا ۲۰ تا ۲۲ درصد داده می‌شد. بخش زیادی از تسهیلات به بازرگانی و واردات اختصاص می‌یافت که سود آن بیشتر و بازمان بسیار کمتری برگشت می‌شد؛ بنابراین بانک‌ها ترجیح می‌دهند برای واردات با سود ۳۶ درصد تسهیلات بپردازند به‌جای اینکه به صنعتگر تسهیلات ۱۸ درصدی بدهند.

حتی سند موارد زیادی وجود دارد که در زمانی که نرخ سود ۱۸ درصد بوده، بانک‌ها از صنعتگران ۳۶ درصد سود را طلب می‌کردند و می‌گرفتند.

وقتی ارز گران در اختیار تولیدکننده قرار می‌گیرد، قیمت تمام‌شده محصول بالا می‌رود. بعد اعتراض می‌کنیم چرا قیمت‌ها در کشور رقابتی نیستند. موضوع صنعت را در بحث توسعه کنار بگذاریم و درباره کشاورزی صحبت کنیم. در دولت یازدهم سعی کردم ارز ارزان را از واردات صنعتی جدا کنم، تقریبا به‌جز بعضی کالاهای اساسی مانند لبنیات همه ارز آزاد داشتند که بعدها به‌عنوان ارز نیمایی از آن نام می‌برند که مشکل دیگری است و در جای دیگر باید درباره آن صحبت کرد. اما کشاورزی همیشه مورد حمایت بوده است. به‌عنوان نمونه، ارز ارزان داده می‌شد تا بذور (بذر صیفی‌جات، گندم، پنبه و...) وارد شود. این در حالی است که کشور سالی ۵۰ هزار فارغ‌التحصیل در رشته‌های گوناگون کشاورزی دارد. در این رشته کار وجود ندارد زیرا محصولات کشاورزی با ارز ۴۲۰۰ تومانی وارد می‌شود. با این فرآیند صرفه اقتصادی ندارد که این افراد بذر تولید کنند. در یکی از ملاقات خود با یکی از وزرای سابق کشاورزی تاکید کردیم سیاست‌ها در حوزه کشاورزی هم سبب شده حتی در بذر هم وابسته به خارج باشیم. او عنوان کرد سال گذشته ۹۸ درصد بذور به‌لحاظ ارزشی از خارج تامین شد. هزینه می‌کنیم و افراد را در حوزه کشاورزی آموزش می‌دهیم درحالی که سیاست اقتصادی کشور علیه کسی است که بخواهد بذر تولید کند. این دوست گفت قبلا بیشتر بذرها از امریکا وارد می‌شد، امروز که تحریم شدیم آن را از ترکیه وارد می‌کنیم. تمام این موضوع‌ها را در نامه‌ای به رئیس‌جمهوری نوشتم. گفتم صنعت هیچ اما کشاورزی را دریابیم. در حوزه دارو هم همین‌گونه است. ۸ میلیارد دلار برای واردات دارو اختصاص داده شد که این رقم برای سال‌های ۹۷ و ۹۸ حدود ۱۴ میلیارد دلار بود، درحالی که می‌توانستیم ۳۵ درصد قیمت دارو را افزایش داده و مابه‌التفاوت قیمتی را دولت به‌عنوان یارانه از طریق شرکت‌های بیمه به بیماران پرداخت می‌کرد اما داخلی‌سازی داروها در شرکت‌های داروسازی با تعمیق بیشتری دنبال می‌شد.

فعالان دارویی کشور هم به‌دنبال تک‌نرخی شدن ارز برای رقابت سالم هستند. امروز فکر می‌کنم فقط ایران و ونزوئلاست که دارای ارز چند نرخی هستند.

ارز چند نرخی در ظاهر به‌نام حمایت از مصرف‌کننده است. در چند سال اخیر قیمت شیر چند برابر شده یا مرغ چند درصد گران شده است. برای علوفه، دارو و غذای آنها چه ارزی پرداخت شده است؟ اگر ارز دولتی اختصاص می‌یابد باید تا آخر زنجیره و تا رسیدن کالا به‌دست مصرف‌کننده نهایی مراقبت بود تا قیمت‌ها بی‌رویه افزایش پیدا نکند. مانند نظارتی که روی بازار در زمان جنگ بود. کوپن داده شد و هر خانواده می‌دانست ماهانه چقدر سهمیه روغن، پنیر، شکر و... دارد. نمی‌توانیم از یک‌سو یارانه بپردازیم و از سوی دیگر، قیمت‌ها را رها کنیم. بعد هم تلویزیون گزارش تهیه می‌کند که نظارت کافی وجود ندارد. ۳ هزار کسبه در کشور فعالیت دارند مگر می‌شود برای نظارت ۳ هزار ناظر گذاشت؟ محال است. اگر کره‌جنوبی توسعه پیدا کرد و ما خیر، به‌دلیل سیاست‌گذاری‌های اشتباه ما بوده است.

مصداق‌های بیشتری از این کشور در امر توسعه‌یافتگی آن شاهد مثال بیاورم. در سفری به کره، وقتی هوایی از شهری به شهر دیگر تردد داشتیم، از بالا پلاستیک‌های زیادی روی شهرها دیده می‌شد. شاید ۵۰ تا ۶۰ کیلومتر فقط پلاستیک دیده می‌شد، بدون هیچ زمین خالی. کره کشت گلخانه‌ای را دنبال می‌کند تا بتواند در یک سال ۲ تا ۳ بار برداشت محصول داشته و با حداقل خاک، تمام جمعیت خود را ارتزاق کند.

زمانی در پتروشیمی تعصب داشتم تا این نوع پلاستیک، بیشتر تولید شود و همکاران دلیل می‌آوردند که اقتصادی نیست. به‌نوعی با کارشناسان جدل کردیم تا بتوانیم این نوع پلاستیک‌ها را تولید کنیم. آن زمان هیچ گلخانه‌ای در کشور وجود نداشت. این موضوع را چندبار در دولت و مراجع مختلف مطرح کردیم و امروز می‌بینید که یکی از برنامه‌های حمایتی وزارت جهاد کشاورزی ایجاد گلخانه است. به‌این ترتیب بستری فراهم شد تا فارغ‌التحصیلان رشته کشاورزی، یک تا دو هکتار زمین اجاره یا خریداری کنند و با دانشی که فراگرفته‌اند و حاضر نیست با خدمات‌دهی به یک کشاورز روستایی آن را عملیاتی کنند خود به‌طور شخصی مبادرت به تولید محصولات کشاورزی کنند. البته قیمت آنها هم مقوله‌ای دیگر است که در جای دیگر به آن خواهیم پرداخت.

بنابراین هنگامی که ۵۰ هزار فارغ‌التحصیل تربیت می‌کنیم باید ببینیدشیم با چه مکانیسمی می‌توانیم از دانش آنها استفاده کنیم. باید تولید بذورات هم در داخل انجام شود و دیگر به واردات آنها ارز ۴۲۰۰ تومانی اختصاص ندهیم؛ به پرورش‌دهنده تضمین بدهیم که مثلا محصولات بذری او را با دلار ۲۵ هزار تومان خریداری می‌کنیم. یقین دارم اگر این‌گونه شود، این ۹۸ درصد واردات به زیر ۵۰ درصد می‌رسد. این موضوع را در صنعت تجربه کردم و نتیجه گرفتم.

در ادامه شاخص‌هایی که سفیر وقت کره‌جنوبی درباره دلیل توسعه‌یافتگی این کشور گفت، دیگر به چه مواردی اشاره کرد؟

نخست واداشتن مردم به سختی به‌لحاظ قیمتی اما به‌نفع صادرات و توسعه زیرساخت‌ها برای صنایع گوناگون بود. نکته دوم منع واردات برای مدتی معین است. درحال‌حاضر هم صادرات این کشور با نرخی پایین‌تر از محصولات ژاپنی در حال انجام است. برای کشور ما این موضوع برعکس است. درحال‌حاضر با پدیده کولبری روبه‌رو هستیم که کالاها با قیمتی بسیار پایین وارد کشور می‌شود. علاوه‌بر آنکه در حمایت از این پدیده ضدتولید به‌دنبال ساماندهی کولبری در کشور هستیم. این امر به معنی ادامه قاچاق در کشور است. سود این نوع واردات به‌نفع قاچاقچی است که آن سوی مرز مدیریت می‌کند. اگر کولبر در شهر کارگری کند، ۲۰۰ هزار تومان دستمزد می‌گیرد اما آقای تاجر قاچاقچی ۴۰۰ هزار تومان به او دستمزد می‌دهد. این موارد را رها کردیم و در ادامه هم می‌خواهیم واردات و صادرات را ساماندهی کنیم. باید مرز به‌طور واقعی بسته باشد. کولبر هم اگر به‌دنبال درآمدزایی است دولت باید بودجه تعیین کند و به‌جای ۲۰۰ هزار تومان دستمزد کارگری ۴۰۰ هزار تومان بدهد؛ به‌این ترتیب اشتغالزایی بیشتری خواهیم داشت.

این نوع حمایت (کولبری) به معنی تخریب تولید داخل است. یا مثلا یک لنج پر از مواد قاچاق وارد می‌شود و نام آن را ته‌لنجی می‌گذاریم. این حجم کالا از ته‌لنجی گذشته و آمار زیادی را در برمی‌گیرد. ته‌لنجی اصطلاحی قدیمی است که قبلا لنج‌دارها وقتی کالایی را از کشورهای عربی وارد می‌کردند یا از ایران کالایی به این کشورها می‌بردند اگر اتفاقی رخ می‌داد که کالاهای زیرین معیوب می‌شدند این کالاها ارزان‌تر به‌فروش می‌رسیدند. این اصطلاح ته‌لنجی از آن زمان

> کشاورزی همیشه مورد حمایت بوده است. به‌عنوان نمونه، ارز ارزان داده می‌شد تا بذور (بذر صیفی‌جات، گندم، پنبه و...) وارد شود. این در حالی است که کشور سالی ۵۰ هزار فارغ‌التحصیل در رشته‌های گوناگون کشاورزی دارد

> واردات با ارز ارزان انجام می‌شود که علیه تولید ملی است. این عملکرد مخرب‌ترین سیاست در حوزه توسعه است. این موضوع را در نامه‌ای به دولت فعلی گوشزد کردم؛ اینکه وقتی به واردات ارز ارزان و به تولید ارز گران می‌دهیم یعنی علیه تولید خود اقدام می‌کنیم

> هنگامی‌که وزیر صنایع دولت سازندگی بودم، سفیر کشور کره ملاقاتی با ما داشت. در این ملاقات پرسش شما را آن زمان از او پرسیدم. اینکه دلیل پیشرفت خود را در چه می‌دانید؟ پاسخش این بود «از خودگذشتگی ملت‌مان»

یک شهرک پتروشیمی برای چابهار تعریف شد. مشاور گرفتیم و کار را با همکاری ساتا و استقبال سردار وحیدی وزیر دفاع دولت دهم شروع کردیم. یک سهم به‌عنوان مدیریت با اخذ تضمین امانی به من داده شد. البته برخی مغرضانه گفتند این پتروشیمی برای نعمت‌زاده است. اما این‌گونه نیست، هنر من این بود که عدم را تبدیل به وجود کنم

مورد استفاده قرار گرفته است. امروز فرد ۸۰۰ تن بار می‌زند و بعد می‌گویند ته‌لنجی. در ساحل وانت‌ها پر می‌شوند و از جلوی مامور دولتی هم عبور می‌کنند و وارد بازارهای کشور می‌شوند.

در دوره‌ای که در وزارت صنعت، معدن و تجارت بودم با استاندار بوشهر برای ساماندهی لنج‌دارها جلسه برگزار کردیم. لنج‌داری که در واقع همان کولبری دریایی است و از سوی یک قاچاقچی در آن سوی مرزها هدایت و مدیریت می‌شود باید حذف می‌شد. در این جلسه، دستورالعملی نوشته شد که با حذف درآمد در این بخش، از کجا فعالان این بخش می‌توانند درآمدزایی داشته باشند.

این نوع مسائل برای کشورهای مانند کره‌جنوبی حل شده است اما ما پس از ۴۰ سال هنوز از قشری به‌نام لنج‌دار حمایت می‌کنیم که به‌نفع قاچاق فعالیت دارد. وارد کننده سیگار را حمایت می‌کنیم و از سوی دیگر، علیه تولید سیگار شعار می‌دهیم. پیگیری مواردی مانند موضوع کولبری و ته‌لنجی جسارت می‌خواهد. گاهی هم قربانی می‌گیرد. جنگ هم خونریزی داشت اگر جوان‌ها مبارزه نمی‌کردند، امروز صدام تهران بود. بنابراین برای توسعه اقتصادی هم باید سختی کشید. به‌قول سفیر کره‌ای باید خود را وادار به‌سختی کنیم. طی این مسیر نیاز به از خودگذشتگی دارد که نداریم. برای همین آن توسعه موردانتظار محقق نمی‌شود.

امیر کبیر ۳ سال و اندی وزارت را در اختیار داشت. خواست کارهای بزرگی انجام دهد، نتیجه‌اش خونریزی شد. عده‌ای سعایت کردند، زیرانان‌شان قطع می‌شد و در نهایت این مرد بزرگ را به‌قتل رساندند. امروز بخش بزرگی از تسهیلات بانکی نمی‌گویم به‌نام قاچاق، بلکه به‌نفع همان کولبری و کالاهای ته‌لنجی و... شده است؛ بنابراین اگر بخواهیم مانع شویم، صدای آنها در مجلس، دولت و رسانه‌ها بلند می‌شود. اگر می‌خواهیم کشور اصلاح شود باید یک عده در برابر این مخالفت‌ها و اعتراضات بایستند. نمی‌شود با رها کردن بخش‌هایی انتظار توسعه داشت. کشورداری کار ساده‌ای نیست. توسعه صنعتی هم دارای اصول و قواعدی است. اگر من وزیر صنعت بودم، به‌طور قطع اجازه نمی‌دادم وضعیت قیمت مرغ و تخم‌مرغ این گونه باشد. در دوره صدرات، مرغ را شبانه بار می‌زدیم و به استان‌های مختلف ارسال می‌کردیم که قیمت‌ها متعادل باقی بماند.

همه می‌دانند اگر کمبود در بازار رخ دهد، نرخ افزایش می‌یابد. بارها با ارسال اخباری مبنی بر کمبود کالایی در استانی، شده بود ۱۲ نیمه‌شب تاکید می‌کردم کالا شبانه بار زده شده و به استان‌های مورد نظر ارسال شود. شب‌ها من نعمت‌زاده به‌عنوان وزیر صنعت، معدن و تجارت موجودی انبارها را بررسی می‌کردم. همان گونه که وقتی در پالایشگاه و پخش بودم هم موجودی سوخت را شبانه بررسی می‌کردم. فراموش نمی‌کنم یک سالی زمستان بسیار سختی داشتیم. هوا بسیار سرد بود. پلیس راهور مسافرت به شمال را ممنوع کرده بود، زیرا خطر ریزش بهمن وجود داشت. در شهرهای شمالی خط لوله بنزین و گازوئیل نداریم از این‌رو سوخت برای تمام نیروگاه‌ها با تانکر حمل می‌شود. پلیس راهور اجازه عبور این تانکرها را نداد. شبانه با رئیس راهور تماس گرفتم و صحبت کردم. تعهد دادم اگر چنانچه خودرویی دچار حادثه شد با مسئولیت من باشد اما اجازه دهید این تانکرها بروند. تا امضا ندادم پلیس راهور اجازه عبور نداد. باید یک جاهایی این خطر را پذیرفت؛ به‌ویژه در کسوت مسئول و وزیر باید این نوع ریسک‌ها را به‌جان خرید. فردای همان روز وزیر نیرو با من تماس گرفت. نخست دچار ترس شدم که جایی از قلم افتاده و دچار کمبود سوخت شده‌اند. پس از سلام و احوالپرسی تشکر کرد و گفت، سوخت نیروگاه‌ها را بررسی کردم و دیدم در این وضعیت (زمستان سرد و سخت) تا ۳ روز سوخت دارند. حتی نیروگاه‌هایی که مسیر ترددشان بسته است. کار خوب باقی می‌ماند. باید به مسئولیت خود عمل کرد در هر دوره ریاست‌جمهوری که باشد. کارهای کشوری جناح‌بندی و این حزب و آن حزب ندارد. متاسفانه در حال حاضر برخی با وظایف کشوری که بر عهده‌شان است، حزبی و جناحی برخورد می‌کنند. چرا؟

این از جمله مشکلاتی است که در کره نمی‌بینید اما پس از ۴۰ سال از انقلاب در ایران می‌بینیم و می‌شنویم. نمی‌گویم همه‌جا این گونه عمل می‌شود اما همین مقداری که وجود دارد مانع توسعه است. چرا باید مسئول و مدیری برای امضا انجام کاری عنوان کند، اجازه دهید دولت بعدی آمد. این برخوردها همه ضد توسعه است. کار را به عقب می‌اندازند که دولت جدید سر کار آید. آیا با این نگرش انتظار داریم توسعه اقتصادی رخ دهد؟

من از زمان شورای انقلاب تا دولت روحانی وزیر بودم. هیچ‌گاه در این دوره‌های گوناگون به یاد ندارم تصمیمی که می‌گرفتم متفاوت در هر دولتی باشد.

نتوانستیم این فرهنگ را نهادینه کنیم که به‌دور از جناح‌بندی به امور کشور رسیدگی کنیم. رسانه‌ها هم جناحی برخورد می‌کنند.

◉ شما اشاره به تخصیص ارز ارزان‌قیمت به واردات کردید. در صنعت خودرو هم می‌توانیم بگوییم اختصاص ارز ارزان‌قیمت به واردات خودرو سبب شد تا توسعه در این صنعت رخ ندهد؟

یکی از دلایل توسعه نیافتن همین موضوع است. خودروسازی داخلی دارای نواقص زیادی است. درست است که صنعت خودرو از دهه ۴۰ کارش را با مونتاژ شروع کرد اما پس از انقلاب به‌نوعی خودروسازی در کشور پا گرفت.

اوایل انقلاب عضو هیات‌مدیره ایران‌ناسیونال شدم. در آن زمان دستگیره پیکان هم از خارج تامین می‌شد. پیش از انقلاب فعالیت صنعتی داشتم. می‌دانستم تولید دستگیره پیکان در داخل سخت نیست، علاوه‌بر اینکه کارخانه‌های زیادی در کشور فعالیت داشتند. با چند کارخانه تماس گرفتم و اعلام نیاز کردم و داخلی‌سازی شد.

موتور و گیربکس هم به‌طور کامل از خارج وارد می‌شد. بعد از انقلاب کشور درگیر مسائل پس از انقلاب و جنگ تحمیلی شد. از این‌رو با ادله می‌توانم بگویم که خودروسازی کشور از اواسط دهه ۷۰ در کشور شکل گرفت. از آن تاریخ هر چه کم گذاشتیم به سیاست‌های اشتباه ما برمی‌گردد. یکی از سیاست‌های اشتباه در صنعت خودرو قیمت‌گذاری دستوری است. این امر مخرب صنعت است؛ چه در صنعت خودرو و چه در هر صنعتی غیر از خودرو. خودرو محصولی پیچیده است و چندین واحد صنعتی تخصصی زیرمجموعه آن قرار دارد تا یک خودرو تولید شود. هر تصمیم اشتباهی تمام این مجموعه را به دردسر می‌اندازد. پس پیشینه صنعت خودرو کشور مانند کره‌جنوبی به سال ۱۳۴۲ برنمی‌گردد، بلکه تاریخ آغاز خودروسازی کشور به سال ۱۳۷۵ برمی‌گردد. قبل از این تاریخ فعالیت این صنعت صرفا مونتاژ بود. ما مراکز تحقیق و توسعه سایپا و ایران‌خودرو را راه‌اندازی کردیم. همین امروز از خودروهایی نام برده می‌شود که در خودروسازی‌های داخلی طراحی شده است. دنا طراحی داخل است و قطعات آن هم بین ۴۰ تا ۸۰ درصد داخلی‌سازی شده‌اند. ۲۰ درصد باقیمانده را هم نه اینکه نمی‌توانیم در داخل تولید کنیم، تولید آن صرفه‌اقتصادی برای کشور ندارد. من خودم خودرو ایرانی سوار می‌شوم و از آن هم راضی هستم؛ از پراید تا دنا. فراموش نکنیم نباید پراید را با خودرو لوکس مقایسه کرد. خودروسازان خارجی حدود ۱۸۰ سال است خودروسازی دارند. ما حدود ۲۵ سال است خودروساز شده‌ایم، آن هم با سخت‌گیری‌های فراوان. می‌گویند دولت از صنعت خودرو حمایت می‌کند. اتفاقا این صنعت حمایت نمی‌شود. حتی گاهی برخی از سیاست‌های غلط مانع رشد این صنعت می‌شود. این را آگاهانه می‌گویم و با عدد و رقم آن را اثبات می‌کنم. از سوی دیگر، خودروساز هم باید برای توسعه فناوری تلاش بیشتری کند. هنگامی که در وزارت صنعت، معدن و تجارت بودم هر دو هفته یک بار با خودروسازان جلسه می‌گذاشتم و روند فعالیت‌ها را کنترل می‌کردم. در حال حاضر با قیمت‌گذاری دستوری، وقتی دولت و بانک‌ها هم تسهیلات نمی‌دهد، خودروساز ناچار است خودرو را پیش‌فروش کند و از این راه به تولید بپردازد.

◉ شما معتقدید دولت نباید در صنعت خودرو دخالت داشته باشد. درست است؟

بله. فکر می‌کنم دخالت‌های بی‌مورد دولت در این صنعت باید به پایان برسد و خودروساز خودش با شرکت‌های معتبر خارجی فعالیت به‌روز داشته باشد. شرکت‌های خارجی پیش از برجام با ایران همکاری داشتند. اما تفاوت همکاری‌های قبل از برجام و پس از برجام در سرمایه‌گذاری آنها و مشارکت در تولید است. پس از برجام مشارکت و همکاری ایران با این شرکت‌ها سرمایه‌گذاری ۵۰-۵۰ برای تولید خودروهای جدید بود. کار در شکلی جدید آغاز شد اما دوباره با موضوع تحریم و محدودیت‌های بین‌المللی مواجه شدیم.

◉ با توجه به سرمایه‌گذاری و آورده‌های مالی این شرکت‌ها، آیا تعلیق همکاری‌شان منجر به زیان آنها نشد؟

زیان کردند. سرمایه‌گذاری پژو و سیتروئن یکی ۴۰۰ و دیگری هم ۵۰۰ میلیون یورو بود. سیتروئن حدود ۲۰ هزار خودرو در سایت کاشان تولید کرد و حدود ۱۷ تا ۱۸ هزار خودرو پژو ۲۰۰۸ هم تولید شد. با تعلیق همکاری تولید این دو خودرو متوقف شد. اما در پروژه پژو ۳۰۱ تاکید کردم با تعلیق همکاری پژو تولیدش آغاز شود. با داخلی‌سازی که این خودرو به‌نام آریا داشت، قرار بود سال گذشته وارد بازار شود. این خودرو حدود ۸۰ درصد داخلی‌سازی شده است. این امر نتیجه همان مشارکت و دانشی است که از ارتباطات بین‌المللی برای صنعت خودرو حاصل شد.

از همان ابتدا تاکید داشتم تولید خودروهای جدید با خودکفایی و همکاری و همراهی قطعه‌سازان باشد. آریا نتیجه همان جوینت‌ونچرهای بین‌المللی است.

◉ شاهین هم خودرو جدید سایپاست.

پایه اول این خودرو را هم ابتدا از چینی‌ها گرفتیم و در کشور نمونه‌سازی شد.

◉ با توجه تجربه‌ای که در صنعت داشتید. ایران به‌لحاظ ظرفیت در چه صنایع می‌تواند موفق‌تر باشد.

برخی به ما انتقاد می‌کردند چرا در هر رشته‌ای ورود می‌کنید. کشور ما بزرگ است و استعدادهای گوناگون به‌لحاظ جغرافیایی و طبیعی دارد؛ اینکه خیلی محدود کنیم، صلاح نیست. حتی عده‌ای مخالف بودند که نباید صنعت خودرو در کشور فعالیت داشته باشد.

◉ گفته می‌شود کره با ۵ صنعت، توسعه اقتصادی خود را آغاز کرد و موفق هم شد.

این گونه نیست. صنعتی پیدا کنید که کره به آن ورود نکرده باشد. اما اینکه اولویت برای آغاز چه باشد، موضوع را متفاوت می‌کند. ۵۰۰ دانشگاه در کشور وجود دارد. هر سال هم حدود ۷۰۰ هزار فارغ‌التحصیل با رشته‌ها و علایق متفاوت از این دانشگاه‌ها خارج می‌شود. صریحا می‌گویم اینکه دولت فعالیت صنعتی را محدود به چند صنعت کند، به حال اقتصاد مضر است. اما اینکه اولویت‌بندی و از چه صنایعی آغاز کنیم، وضعیت متفاوت می‌شود. ممکن است فردی دارای استعدادی باشد که در اولویت‌های ما نیامده است. چرا ما باید استعداد او را نادیده بگیریم و کور کنیم. بنابراین نباید خود را محدود کنیم.

◉ بخشی از تجربیات شما به حوزه پتروشیمی برمی‌گردد. از نظر شما تاب‌آوری اقتصاد کشور در برابر تحریم فعلی تا چه اندازه مرهون صنعت پتروشیمی است؟

اگر بگویم سیاست‌های اقتصاد مقاومتی را ۱۰ بار خوانده‌ام، غلو نکرده‌ام، زیرا در آن مقطع وزیر بودم و احساس کردم که نقش صنعت پتروشیمی در این سیاست‌ها بسیار مهم است.

معتقدم سیاست اقتصاد مقاومتی از بهترین سیاست‌هایی است که اعلام شده، زیرا دارای چندین رکن است؛ نخست تکیه بر توانمندی مردم دارد، اگر اصل یک و دو آن را نگاه کنید متوجه می‌شوید که این رکن اساسی شعار نیست، اما اینکه می‌گویند سکان اقتصاد را به بخش خصوصی بدهیم، یک شعار است زیرا هر آنچه دست بخش خصوصی است را می‌خواهند پس بگیرند، اما رهبر معظم انقلاب در این سیاست‌ها معنای بخش خصوصی را مشخص کرده است.

دیگر رکن این سیاست‌ها، تکیه بر دانش و دانشمندان وطنی است که صاحب‌نظر در زمینه‌های مختلف هستند. نکته قابل توجه دیگر تعامل با جهان است که به‌دلیل برخی شرایط سیاسی کشور ما را در ارتباطات بین‌المللی عقب نگه داشته است. یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصاد مقاومتی صادرات است، به‌ویژه صادرات با ارزش‌افزوده. به‌عنوان مثال، نفت طی فرآیندی تبدیل به برق شده و بعد برق صادر شود، یا نفت تبدیل به محصول و سپس آن محصول صادر شود. یا می‌توان از برق در تولید فولاد استفاده و سپس فولاد را صادر کرد. در سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تاکید شده فرآورده‌های خام نفتی را به پتروشیمی تبدیل کنیم و صنعت پتروشیمی را توسعه دهیم. امسال رهبر معظم انقلاب سال جهش تولید نام‌گذاری کردند، باید بگویم در آن مقطع که ۸ سال و نیم در پتروشیمی مسئولیت داشتم به اتفاق تمام همکاران جهش تولید را در صنعت پتروشیمی محقق کردیم. البته تعبیر من از جهش این نیست که مثلا ۳۰ درصد به ۵۰ درصد برسد. آن زمان سهم ما در تولید پتروشیمی در جهان ۰.۳ درصد بود، بررسی کردیم چقدر نفت خام تولید و صادر می‌کنیم نتایج نشان داد ۵ تا ۶ درصد صادرات خام داریم، این در حالی است که در ۴ دهه همه مخالف صادرات مواد خام بوده‌اند. اما در عمل به‌گونه‌ای دیگر رفتار می‌کردند. سعی کردیم این آمار را کاهش دهیم. سال‌های ۷۶ و ۷۷ پیش‌بینی بر این بود که مبنای صادرات براساس محصولات با ارزش‌افزوده به رقم ۵ درصد برسد؛ یعنی ۱۵ برابر بیشتر از صادرات نفت. این حق ملت است که با هیدروکربور خام خدادادی به این سطح از ارزش‌افزوده صادرات برسیم. به همین دلیل به بررسی موقعیت رقبا پرداختیم. حتی با عربستان که بزرگ‌ترین تولیدکننده محصولات پتروشیمی است، جلسه برگزار شد. اهدافی را برای چشم‌انداز پتروشیمی ۱۴۰۴ تعریف کردیم. این هدف‌گذاری برای رسیدن به رتبه نخست در حوزه تولید متانول یا اوره آمونیاک در منطقه بود. بعدها این هدف‌گذاری برای کل محصولات پتروشیمی انجام شد اما در این‌باره موفق عمل نکردیم و تنها در متانول و اوره آمونیاک رتبه نخست را از آن ایران کردیم. امروز خوشبختانه یکی از منابع درآمدی کشور هم از نظر ریالی و هم ارزی مربوط به صنایع پتروشیمی است. اکنون چندین پروژه پتروشیمی که زیر نظر بخش خصوصی و بانک‌هاست که از من درخواست همکاری و مشاوره داشتند. دو پروژه در جنوب کشور تعریف شده که یکی در سواحل مکران و دیگری در سواحل خلیج‌فارس قرار دارد. بر خلاف برخی که عنوان می‌کنند این صنعت جزو اولویت ما نیست، یقین دارم این صنعت مزیت‌های زیادی برای اقتصاد کشور به‌همراه دارد. این امر نه‌تنها برای پوشش نیاز بازار داخل لازم است، بلکه باید بتوانیم سهمی نیز در بازار بین‌الملل داشته باشیم. به همین دلیل اواخر مسئولیتم در پتروشیمی به این فکر افتادم که خارج از ایران در صنعت پتروشیمی سرمایه‌گذاری کنیم و واحدهایی که دارای دانش فنی بالا و برند هستند را خریداری کنیم. در مناقصه و مزایده‌هایی شرکت کردیم و برنده هم شدیم اما متاسفانه به‌دلیل فشار امریکا به آن شرکت که ۵۰ درصد آن برای یک شرکت معروف نفتی (شل) بود، عذرخواهی کرده و عنوان کرد امریکا ما را در تنگنا قرار داده و گفته باید با یکی از دو کشور ایران یا امریکا همکاری داشته باشیم. بعد از ما، عربستان توانست چندین شرکت اروپایی امریکایی را خریداری و از برند و نام آنها استفاده کند. به‌عنوان مثال، بخش پلی کربنات جنرال الکتریک امریکا را به ۲.۵ میلیارد دلار خرید و امروز بزرگ‌ترین تولیدکننده پلی کربنات جهان به‌شمار می‌رود. اگر می‌خواهیم جهشی در مقیاس جهانی انجام دهیم باید اینچنین کارهای بزرگی را در برنامه‌های خود داشته باشیم. ما می‌توانیم در دورترین نقاط جهان پالایشگاه با سهم ۳۰ تا ۵۰ درصدی داشته باشیم و نفت خام را به‌جای صادرات، در پالایشگاه کشورهای دیگر به محصولی با ارزش‌افزوده تبدیل کنیم؛ بنابراین هم می‌توانیم نفت را صادر کنیم و هم ارزآوری بالا با صادرات محصولات پتروشیمی داشته باشیم. معتقدم توسعه صنعت پتروشیمی باید در داخل و خارج از کشور با تکیه بر منابع داخلی باشد. به‌عنوان مثال، کاندنسیت (میعانات گازی خام) صادر می‌کنیم اما اغلب مشکل صادرات داریم. کشتی روی آب اجاره می‌کنیم، به‌عنوان انبار از آن استفاده می‌کنیم، صدها میلیون دلار فقط اجاره کشتی می‌دهیم. اما می‌توانیم با راه‌اندازی صنایع پتروشیمی در کشوری همین کاندنسیت را آنجا تبدیل به محصول کنیم. در اینجا هم دوباره می‌رسیم به همان پرسش نخست شما که چرا کره‌جنوبی توسعه اقتصادی دارد اما ایران خیر. با بررسی مدیریت این کشورها در صنایعی مانند پتروشیمی می‌توانیم به این برسیم که کجاها اشتباه کردیم.

رهبر معظم انقلاب امسال را سال جهش تولید نام‌گذاری کرد اما آنقدر از جهان عقب هستیم که با حرکت‌های ۱۰ درصدی نمی‌توانیم عقب‌ماندگی گذشته را جبران و به جهش تولید دست پیدا کنیم.

مثالی دیگر بزنیم؛ در دولت سازندگی که وزیر صنایع بودم، برای ساخت بیمارستان سیمان نداشتیم، جاده کشیده شده بود اما به‌دلیل کمبود سیمان ساخت پل‌ها باقی مانده بود. مرحوم هاشمی اجازه واردات سیمان را داد، چون پروژه‌های عمرانی خوابیده بود. برای واردات سیمان ارز ۷ تومانی تخصیص داده شد اما می‌دانستیم این کار شدنی نیست، زیرا همسایگان ایران هم ظرفیت تولید به میزان کافی نداشتند. به‌عنوان وزیر صنایع، کسانی را که پیشینه فعالیت سیمانی داشتند را گردهم آوردم. در این جلسات تاکید کردم با راه‌اندازی یک یا دو کارخانه راه به‌جایی نمی‌بریم و نیاز است تعداد بیشتری کارخانه در حوزه تولید سیمان داشته باشیم.

برای آغاز این کار مصرف سرانه عراق، ترکیه و کشورهای مانند اتحاد جماهیر شوروی را درآوردیم. ترکیه در آن مقطع زمانی به‌ازای هر نفر ۱۲۰۰ کیلو سیمان مصرف می‌کرد، این آمار برای عراق ۸۰۰ کیلو سیمان برآورد شد. برای ایران زیر ۲۰۰ کیلو بود، زیرا صنعت سیمان نداشتیم. همین اعداد فاصله ما را با کشورهای همسایه نشان می‌دهد که چقدر عقب بودیم. در نتیجه با ۱۰ کارخانه سیمان شروع کردیم اما پاسخگو نبود. پس ۱۰ کارخانه دیگر به این تعداد افزوده شد. در دوره صدرات من در دولت هاشمی ۲۰ کارخانه سیمان آغاز به کار کردند. اگر امروز ۱۰ برابر ظرفیت آن زمان سیمان در کشور تولید می‌کنیم، حاصل جهشی است که در آن دوره انجام شد. نتیجه این جهش در سال ۹۵ با صادرات ۲۰ میلیون تن سیمان نمود پیدا کرد و ایران نخستین صادرکننده سیمان در جهان شد. اما در ادامه به‌دلیل ناامنی‌هایی که گروه‌هایی مانند داعش در کشورهای همسایه به‌وجود آوردند، صادرات متوقف شد. البته تحریم نیز در این امر بی‌تاثیر نبود. با تمام مشکلات، امروز باز هم شاهدیم که کشور بین ۱۳ تا ۱۴ میلیون تن صادرات سیمان دارد. اگر ظرفیت‌ها مورد بررسی و مطالعه قرار نمی‌گرفت، امروز این میزان صادرات سیمان نداشتیم. کشور دارای ظرفیت‌ها و امکانات زیادی در بخش‌های گوناگون است اما برای تحقق این اهداف باید مدیران همت کرده و سیاست‌گذاران به درستی تصمیم‌گیری کنند. در دولت یازدهم همین اتفاق برای فولاد رقم خورد. در زمان سکانداری من در وزارت صنعت، معدن و تجارت مطالعات بسیاری در حوزه فولاد انجام دادیم. با مشاوره‌هایی که انجام شد داده‌ها نشان داد می‌توانیم برای افق ۱۴۰۴، در حوزه فولاد ۵۵ میلیون تن تولید داشته باشیم که تا کنون بیش از ۳۰ میلیون تن تولید فولاد از این آمار محقق شده است.

سال گذشته حدود ۹ میلیارد دلار صادرات فولاد داشتیم، در حالی که در ابتدای طرح در دولت یازدهم حدود ۸ میلیارد دلار فولاد وارد کشور شد. امیدوارم با همه تحریم‌ها و مشکلات پیش‌آمده در ۴ سال آینده به هدف پیش‌بینی شده برای صنعت فولاد برسیم.

◉ در ادامه بفرمایید توسعه سواحل مکران در چه مرحله‌ای قرار دارد؟

معتقدم مکان‌هایی که دارای ظرفیت‌ها و امکانات خوبی هستند هر مدیری، توانایی به‌منصه ظهور رساندن آن ظرفیت‌ها را دارند اما هنر این است که در جاهای سخت و محروم فعالیت‌های اینچنینی داشته باشیم.

من محمدرضا نعمت‌زاده علاقه‌مند هستم که در کارهای سخت مسئولیت بپذیرم. در نتیجه شهرکی پتروشیمی برای چابهار تعریف شد. مشاور گرفتیم و کار را با همکاری ساتا و استقبال سردار وحیدی وزیر دفاع دولت دهم شروع کردیم. یک سهم به‌عنوان مدیریت با اخذ تضمین امانی به من داده شد. البته برخی مغرضانه گفتند این پتروشیمی برای نعمت‌زاده است.

اما این گونه نیست، هنر من این بود که عدم را تبدیل به وجود کنم. آن شهرک پیش‌تر بیابان بود، محلی که بدون استفاده رهاشده بود اما امروز شاهد رشد و توسعه آن هستیم.

امید است با تلاش‌های انجام شده این پروژه نیز به پایان برسد. با توجه به مطالعات و بررسی‌هایی که در دوران جنگ تحمیلی درباره استان‌های غربی کشور داشتم در دولت هفتم و هشتم پیشنهاد دادم به‌وسیله یک خط انتقال، مواد اولیه را از جنوب به غرب کشور انتقال دهیم و به‌این ترتیب واحدهای پتروشیمی را در استان‌های غربی کشور تاسیس کنیم؛ مشروط بر اینکه دولت بودجه این خط را بدهد.

این درخواست مورد پذیرش واقع شد که امروز میاندوآب، مهاباد، سنندج، کرمانشاه و ایلام دارای تاسیسات پتروشیمی هستند. اگرچه بهره‌برداری از این پروژه‌ها طولانی بود اما به سرانجام رسید. برای تحقق این امر، سختی‌های زیادی متحمل شدیم و شخصا مسیرهایی که قرار بود این خطوط لوله رد می‌شدند (از میان کوه‌های شمالی و زاگرس) را بازدید کردم. در آن زمان بسیاری معتقد بودند این امر شدنی نیست اما این پروژه هم با موفقیت به سرانجام رسید. در حال حاضر، پروژه پتروشیمی مکران را هم با همین دید دنبال می‌کنیم.

حدود ۲ ماه پیش که محمد اسلامی، وزیر راه و شهرسازی به‌عنوان رئیس دبیرخانه مکران منصوب شد، آخرین وضعیت پروژه را از مرز پاکستان تا میناب و بندرعباس بررسی کردیم. نقاطی در این فاصله دیده می‌شود که بدون استفاده باقی مانده‌اند، در حالی که ظرفیت خوبی برای پروژه‌های گوناگون دارند.

وقتی به عمان نگاه می‌کنید از تمام زمین‌ها و بسترها استفاده شده اما در ایران بسیاری از این زمین‌ها بدون استفاده به حال خود رها شده‌اند.

از علاقه‌مندانی که توانایی مدیریت دارند همچنین نیروی انسانی و منابع مالی در اختیار دارند درخواست دارم در این ۶۰۰ کیلومتر سرمایه‌گذاری کنند. این سرمایه‌گذاری می‌تواند در صنعت شیلات، کشاورزی یا هر صنعت دیگر باشد. می‌توان مبادرت به راه‌اندازی مراکز گردشگری کرد.

در جهان کشورها دنبال مرز آبی هستند که صنایع بزرگ‌شان را آنجا تاسیس کنند ما دارای این سواحل هستیم اما از این ظرفیت بهره‌برداری لازم را نداریم.

من به آینده مکران خوشبین هستم به شرطی که وزیر راه و شهرسازی که مسئول دبیرخانه این پروژه است کمک کند پروژه در مسیر منطقی خود رو به جلو حرکت کند. به‌طور قطع، اگر این پروژه به سرانجام برسد در ۱۰ سال آینده مرکزی آبرومند برای صنعت کشور خواهد بود. به‌این ترتیب سواحل مکران نعمتی برای اقتصاد کشور به‌شمار می‌رود.



رهبر معظم انقلاب امسال را سال جهش تولید نام‌گذاری کرد اما آنقدر از جهان عقب هستیم که با حرکت‌های ۱۰ درصدی نمی‌توانیم عقب‌ماندگی گذشته را جبران و به جهش تولید دست پیدا کنیم

دو پروژه پتروشیمی در جنوب کشور تعریف شده که یکی در سواحل مکران و دیگری در سواحل خلیج‌فارس قرار دارد. بر خلاف برخی که عنوان می‌کنند این صنعت اولویت ما نیست، یقین دارم این صنعت مزیت‌های زیادی برای اقتصاد کشور به‌همراه دارد

گزارش خبری

هلدینگ پارس پیشرو در رعایت حقوق مصرف‌کنندگان

گواهینامه و تندیس رعایت حقوق مصرف‌کنندگان برای سومین سال متوالی با حضور معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان به هلدینگ پارس پندار نهاد و دکتر میثم شکری‌ساز، مدیرعامل این هلدینگ اعطا شد.

به گزارش صمت، در حاشیه این مراسم که با حضور جمعی از خبرنگاران در محل هلدینگ پارس پندار نهاد برگزار شد، عباس تابش اظهار امیدواری کرد این سلسله ارتباطات موثر که سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، با این مجموعه و سایر بنگاه‌های اقتصادی برقرار می‌کند، موجب شود تا گامی موثر برای تامین حقوق تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان برداشته شود.

وی همچنین با بیان اینکه هلدینگ پارس پندار نهاد، یکی از هلدینگ‌های خدمات‌دهنده در استان اصفهان است که این تندیس را دریافت کرده، تصریح کرد: طی ۲ سال گذشته هیچ ریالی از شرکت‌ها برای دادن تندیس حمایت از حقوق مصرف‌کننده دریافت نمی‌کنیم و در فرآیند بررسی شاخص‌ها، رعایت حقوق مصرف‌کننده مدنظر است.

تابش همچنین به شیوع کرونا اشاره کرد و افزود: گرچه کرونا موجب آسیب بسیار به اقتصاد شد، اما شیوع این ویروس موجب جهش استارت‌آپ‌ها به‌ویژه در شبکه‌های مجازی شده است.

وی تاکید کرد: اگر کرونا نبود، شاید سالیان دراز باید برای شکوفایی این استارت‌آپ‌ها و شرکت‌ها تلاش می‌کردیم.

رئیس سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان ادامه داد: تا پیش از شیوع کرونا، به‌دلایل مختلف از جمله آلودگی، آموزش در مدارس و... تعطیل می‌شد، اما امروز این دستاوردهای مجازی برای آموزش کشور باقی خواهد ماند. این تندیس متفاوت از تمام تندیس‌های دیگر است که شرکت‌ها در ازای پول می‌گیرند و به همین خاطر برای اعطای این تندیس ما شاخص‌هایی را در نظر گرفته‌ایم که منتج به رعایت حقوق مصرف‌کننده می‌شود.

تابش اظهار کرد: خوشحالیم که این هلدینگ هم در این مجموعه هست و امیدواریم گام‌های بهتری را بردارد.

وی با اشاره به اینکه به‌دلیل شرایط کرونایی جامعه و ضرورت رعایت پروتکل‌های بهداشتی برای جلوگیری از شیوع این بیماری و همایش روز ملی حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان برگزار نشد، گفت: ما در یک اقدام جدید و خلاف سنت هر سال تصمیم گرفتیم با حضور در بنگاه‌های اقتصادی تندیس ملی رعایت حقوق مصرف‌کنندگان را به افراد برگزیده اهدا کنیم و از آنان تجلیل به عمل آوریم.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس سازمان حمایت افزود: این موضوع با هدف ترویج فرهنگ احترام به حقوق مصرف‌کنندگان ازسوی بنگاه‌های اقتصادی و تقدیر از زحمات بنگاه‌هایی که موفق به کسب نشان حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان شده بودند، انجام شد.

تابش ابراز امیدواری کرد که باتوجه به حساسیت‌های سال ۹۹ و انتظارات عمومی از خدمات بهتر و فراگیرتر این شرکت‌ها در ارائه خدمات مطلوب، واحدهای مذکور قادر باشند مطابق با انتظارات جامعه با برنامه‌ریزی‌های مناسب‌تر و رعایت الزامات حقوق مصرف‌کنندگان در سال جاری به موفقیت‌های چشمگیرتری در ارائه خدمت به مصرف‌کنندگان نائل شوند.

وی با بیان اینکه در اعطای تندیس حمایت از حقوق مصرف‌کننده چندین آیتم مهم را مورد بررسی قرار می‌دهیم، اظهار کرد: یکی از مهم‌ترین موارد این است که نباید شرکت برگزیده پرونده و شاکی مصرف‌کننده چه محکومیت و چه جاری و همچنین بدهی‌های ارزی، مالیاتی و... داشته باشد. تابش گفت: تمام این موارد در کمیته فنی و شورای‌عالی سیاست‌گذاری این تندیس بررسی می‌شود. در این شورا دستگاه‌های متعددی حضور دارند و هر بخش به لحاظ حوزه تخصصی خود شرایط شرکت‌ها را سنجیده و رای نهایی برای اعطای تندیس مشخص می‌شود. وی درباره بروکراسی‌های بسیار پیش روی کارآفرینان نیز اظهار کرد: این موضوع به حوزه وزارت کار برمی‌گردد و برنامه‌ریزی‌های لازم برای کارآفرینی انجام می‌شود. البته تعامل خوبی با آن وزارتخانه داریم.

خط قرمز فروشگاه‌های زنجیره‌ای

رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان اعلام کرد درج نرخ کالاها در قفسه فروش کالا باید دقیق و حداکثر به میزان درج‌شده روی بسته‌بندی کالا باشد. عباس تابش در گفت‌وگو با ایسنا، از برگزاری جلسه‌ای برای بررسی مسائل مربوط به وضعیت و نحوه اعلام نرخ درج‌شده روی اجناس در فروشگاه‌های زنجیره‌ای خبر داد و گفت: در ماه‌های گذشته اخباری مبنی بر عرضه کالا با قیمتی بالاتر از نرخ مصوب برای ارائه تخفیف در فروشگاه‌های زنجیره‌ای منتشر شده که انتقاد خریداران را به همراه داشته است. وی با بیان اینکه واحدهای صنفی مکلف به درج نرخ و رعایت قیمت‌های مصوب اعلامی مراجع ذی‌صلاح هستند، اظهار کرد: نرخ درج‌شده کالاها در قفسه فروش کالا باید دقیق و حداکثر به میزان درج‌شده روی بسته‌بندی کالا باشد و این موضوع به‌عنوان خط قرمز فروشگاه‌ها از سوی مدیریت فروشگاه کنترل شود. البته برای مشتری‌مداری و کسب رضایت مشتریان، هر توزیع‌کننده‌ای مجاز است که نرخ را کمتر از نرخ درج‌شده روی کالا درج کند و به فروش برساند. البته این مقام مسئول در ادامه گفت: براساس اعلام اتحادیه فروشگاه‌های زنجیره‌ای دلیل اینکه گاهی نرخ درج‌شده در فاکتور فروش به مشتری با نرخ روی کالا متفاوت است، تعدد تغییر نرخ کالاها ازسوی واحدهای تولیدی در سال جاری بوده که باعث شده در برخی قفسه‌ها از کالای موردنظر، تعدادی از آن کالا باقی مانده باشد که هنوز با نرخ سابق در قفسه توزیع می‌شده، اما در سیستم فروشگاه نرخ جدید اعمال شده است.

در بررسی روند تامین نهاده‌های دامی از طریق بازارگاه مطرح شد

تغییرات بنیادی در توزیع نهاده‌ها

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

در ماه‌های اخیر کش‌وقوس‌های فراوانی بین تولیدکنندگان فرآورده‌های پروتئینی به‌ویژه مرغداران و دست‌اندرکاران دولتی در وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت کشاورزی وجود داشت. عمده اختلاف‌نظر تولیدکنندگان بر سر نرسیدن نهاده‌های دامی به واحدهای تولیدی و قیمت تمام‌شده مرغ بود. گرچه با در مدار قرار گرفتن «بازارگاه» برای تامین نهاده‌های دام و طیور، با حذف واسطه‌ها بسیاری از مشکلات تولیدکنندگان برطرف شد اما به‌نظر می‌رسد تقابل نظرات مثبت و منفی درباره عملکرد بازارگاه هنوز تمام نشده است. بسیاری از تولیدکنندگان وجود بازارگاه را عامل مهمی برای توزیع مناسب و متناسب نهاده‌های دامی تلقی می‌کنند اما عده‌ای نیز موضوعاتی مثل انحصار و انتظارات برآورده نشده بانک عامل در این زمینه را از مشکلات اساسی آن می‌دانند. به این بهانه در این شماره روزنامه صمت نظرات کارشناسان و دست‌اندرکاران این حوزه را درباره عملکرد بازارگاه جویا شده‌ایم که شرح آن را در ادامه می‌خوانید:



انحصار بازارگاه غیرقابل قبول است



محمد مهدی نهاوندی، عضو هیات مدیره اتحادیه واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور ایران گفت: بانک کشاورزی تنها نهادی است که از فعالیت‌های سامانه بازارگاه منتفع می‌شود. انحصار در درگاه انجام تراکنش‌های بانکی سامانه بازارگاه باعث ایجاد انتفاع ویژه و خاص برای بانک کشاورزی شده است.

نهاوندی افزود: ایجاد امتیاز ویژه برای بانک کشاورزی از طریق تراکنش‌های مالی سامانه بازارگاه علاوه بر مغایرت با مقررات ضد انحصار در کشور شرایط غیررقابتی برای اصلاح و توسعه این سامانه را نیز به‌دنبال داشته است.

متاسفانه بنا بر اطلاعات موجود، طراحی اولیه نرم‌افزار سامانه بازارگاه متعلق به بانک کشاورزی بوده و بنا بر ارتباطات این بانک با وزارت جهاد کشاورزی شرایط انحصاری و رانتی برای این موسسه مالی در راستای استفاده ویژه از تراکنش‌های مالی در سامانه بازارگاه ایجاد شده است.

براساس اعلام اتحادیه واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور ایران، نهاوندی با تاکید بر اینکه وزارت جهاد کشاورزی بدون هیچ گونه توجیه منطقی بر تداوم شرایط انحصاری سامانه بازارگاه برای بانک کشاورزی تاکید دارد، خاطرنشان کرد: متاسفانه دستگاه‌های مسئول هم به این وضعیت غیر قابل قبول توجه لازم را نداشته‌اند، این در حالی است که واردکنندگان و دامداران و مرغداران همچنان با ایرادات این نرم‌افزار درگیر هستند.

بهترین اقدام وزارتخانه در ۴۰ سال اخیر



البته بسیاری از تولیدکنندگان شرایط فعلی بازارگاه را مطلوب می‌دانند و آن عاملی برای ایجاد تعادل در بازار می‌شمارند. در این‌باره برومند چهارآیین، کارشناس و فعال حوزه پرورش طیور در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: به‌جرات می‌توان گفت ایجاد بازارگاه یکی از بزرگ‌ترین و بهترین اقدامات ۴۰ سال اخیر وزارت جهاد کشاورزی بوده است. در واقع می‌توان گفت با این کار چشم فتنه در بخش پرورش دام و طیور کشور که همان دلال‌ها و واسطه‌ها در بازار نهاده بودند، کور شده است. چهارآیین در این باره افزود: دلالان و واسطه‌ها تا دیروز از وضعیت نابسامان توزیع نهاده در کشور، بدون اینکه هیچ نقش مثبتی در اقتصاد داشته باشند، سود می‌بردند و سود آنها در نهایت به زیان تولیدکننده و مصرف‌کننده بود.

وی در این زمینه یادآور شد: حالا با در مدار قرار گرفتن بازارگاه، دست این افراد از سودهای کلان بازار نهاده کوتاه مانده و به همین دلیل هرازگاهی با پناه گرفتن پشت بهانه‌های مختلف از بازارگاه ایراد می‌گیرند.

مدیرعامل سابق اتحادیه سراسری مرغداران گوشتی کشور درباره مزایای وجود سامانه بازارگاه در نظام توزیع نهاده در کشور نیز تصریح کرد: در حال حاضر قیمت نهاده‌ها مشخص و میزان آن هم معلوم است و فرآیند توزیع به‌صورت کاملا شفاف و قابل‌رصد انجام می‌شود؛ در واقع باید گفت سامانه بازارگاه یک حسابداری ملی است که باوجود آن، در ۳ تا ۴ ماه اخیر تولیدکنندگان بسیاری از مشکلات گذشته را نداشته‌اند و می‌توانند مایحتاج خود از نظر نهاده را تا حد قابل قبولی تامین کنند.

چهارآیین در این باره تاکید کرد: باتوجه به وجود سامانه بازارگاه، در حال حاضر تولیدکنندگان مرغ می‌توانند بیش از ۹۰ درصد نیاز خود به نهاده‌ها را تا ۴۰ روزگی مرغ گوشتی از طریق این سامانه تامین کنند و به این ترتیب نیازی به تامین نهاده‌ها از بازار آزاد نخواهد بود و واسطه‌ها به‌طور طبیعی از این زنجیره حذف می‌شوند.

وی درباره اثرات مثبت دیگر سامانه بازارگاه در تولید مرغ گوشتی کشور نیز عنوان کرد: تعیین بازه زمانی ۴۰ روزه برای تامین نهاده‌ها از سامانه بازارگاه موجب می‌شود وزن مرغ گوشتی تولیدی نیز که تا امروز سنگین‌تر از حد استاندارد بود، به این میزان نزدیک‌تر شود و در بازارهای هدف خارجی نیز خریداران بیشتری برای این محصول وجود داشته باشد.

چهارآیین در این باره افزود: تا پیش از این وضعیت به این شکل بود که دلال‌ها و کشتارکن‌ها به بهانه اینکه مردم طالب مرغ درشت هستند، مرغ‌های ۴۷ تا ۵۰ روزه را از مرغداران خریداری می‌کردند و به این ترتیب افت لاشه را (از ۲۵ درصد به ۲۳ درصد) به نفع خود کم می‌کردند و با همین میزان سود سالانه‌ای بالغ بر هزار میلیارد را برای خود رقم می‌زدند؛ در حالی که در این یک هفته وزن‌گیری مرغ نسبت به مصرف نهاده افت می‌کند که به زیان تولیدکننده است و در عین حال باعث اتلاف حدود ۷۰۰ هزار تن نهاده در طول سال می‌شود.

رئیس هیات‌مدیره شرکت مادر تخصصی توسعه صنعت طیور کشور در توضیح این موضوع گفت: تصمیم هوشمندانه وزارت کشاورزی برای تامین نهاده مرغ تا ۴۰ روزگی باعث می‌شود اولا وزن مرغ‌های تولید شده در کشور از ۲۶۰۰ تا ۲۷۰۰ گرم به ۲۰۰۰ تا ۲۲۰۰ گرم که استاندارد معمول جهانی است برسد، ثانیا مرغداران را به تولید مرغ ۴۰روزه تشویق می‌کند و ثالثا از اتلاف مقادیر قابل‌توجهی نهاده جلوگیری می‌کند و سودی که بی‌دلیل نصیب دلالان این بازار می‌شود، به نفع تولیدکننده و مصرف‌کننده کاهش می‌یابد.

> باتوجه به وجود سامانه بازارگاه، در حال حاضر تولیدکنندگان مرغ می‌توانند بیش از ۹۰ درصد نیاز خود به نهاده‌ها را تا ۴۰ روزگی از طریق این سامانه تامین کنند

نظام توزیع باید بهتر از این باشد



البته برخی کارشناسان و فعالان حوزه پرورش طیور، در کنار مزایای فراوان سامانه بازارگاه، به مواردی از کاستی‌هایی که بیشتر متوجه بانک عامل این سامانه است، اشاره می‌کنند.

در این زمینه محمدعلی کمالی سروستانی، مشاور اتحادیه مرغداران گوشتی کشور در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: بی‌شک وجود سامانه بازارگاه برای رسیدن به یک نظام خرید و فروش شفاف بسیار خوب است و می‌تواند بسیاری از کمبودهایی را که تا امروز در این زمینه وجود داشته، پوشش دهد.

وی در این باره افزود: تولید و فناوری تولید طیور در کشور در این سال‌ها پیشرفت قابل‌توجهی داشته اما این تکامل تا امروز در حوزه بازار به‌درستی اتفاق نیفتاده بود و با یک سیستم سنتی مشکلات فراوانی در این زمینه وجود داشت.

کمالی با اشاره به این موضوع که سامانه بازارگاه با این هدف ایجاد شده که نهاده دولتی را به‌صورت شفاف و متناسب در میان تولیدکنندگان واقعی توزیع کند، تصریح کرد: البته یکی از شروط در این زمینه این است که این شفافیت از رأس این هرم وجود داشته باشد، در حالی که اکنون این امکان فراهم نشده و نحوه توزیع نهاده‌ها بین تولیدکنندگان مواد پروتئینی در کشور هنوز مشخص نیست.

وی درباره دیگر مشکلات موجود در سامانه بازارگاه نیز یادآور شد: در حال حاضر سیستم خرید و توزیع در این سامانه به این شکل است که مرغدار زمانی می‌تواند در این سامانه وارد شود و درخواست سهمیه کند که جوجه را ریخته باشد و به‌طور طبیعی نیز بین درخواست و ارسال نهاده، فاصله‌ای ۱۰ تا ۱۵ روزه وجود دارد؛ بنابراین باز هم تولیدکننده ناچار است در این فاصله برای تامین نهاده از طریق بازار آزاد اقدام کند که وضعیت مطلوبی نخواهد بود.

کمالی سروستانی همچنین خاطرنشان کرد: با سیستم فعلی خرید نهاده، بحث کیفیت هم در بازارگاه ممکن است تحت تاثیر قرار گیرد و باید برای آن کاری کرد.

وی درباره یکی از مشکلات بانکی در تامین نهاده از بازارگاه عنوان کرد: در ابتدا قرار بود بانک کشاورزی که تبادلات مالی سامانه از طریق آن انجام می‌شود، ردیف اعتباری ۲۰ تا ۳۰ روزه‌ای برای مرغدارانی که هنگام خرید، پول کافی برای تامین نهاده ندارند، در نظر بگیرد که در مقابل این گردش بزرگ مالی، میزان چندان زیادی نبود اما این کار صورت نگرفت و تولیدکنندگان در چنین موقعیت‌هایی باید پول مورد نیاز خود را از طریق بازار تامین کنند که تبعات خاص خود را دارد.

مشاور اتحادیه مرغداران گوشتی در ادامه تصریح کرد: همچنین قرار بود یک حساب واسط در این بانک در نظر گرفته شود که تولیدکننده مبلغ موردنیاز برای خرید نهاده را در آن واریز کند و پس از دریافت نهاده، پول به حساب فروشنده واریز شود و به این ترتیب فروشنده نیز برای سرعت بخشیدن به این روند ترغیب شود اما این اتفاق هم نیفتاد و به همین دلیل سود فاصله واریز پول تا زمان دریافت نهاده به‌طور مستقیم متوجه فروشنده است. کمالی سروستانی در پایان گفت: وقتی این همه سرمایه به‌طور انحصاری وارد بانک کشاورزی می‌شود، انتظار این است که خدمات متمایزی نیز از نوع خدمات و تسهیل‌گری ازسوی بانک مربوطه ارائه شود اما تاکنون این شرایط مهیا نشده است.

> قرار بود بانک کشاورزی ردیف اعتباری ۲۰ تا ۳۰ روزه‌ای برای مرغدارانی که هنگام خرید، پول کافی برای تامین نهاده ندارند، در نظر بگیرد اما این کار صورت نگرفت

سخن پایانی...

سامانه بازارگاه به بسیاری از حرف و حدیث‌های موجود پیرامون نهاده‌های دام و طیور و موضوعاتی مثل بازارهای غیرقانونی، رانت و سوداگری در این بخش پایان داده و به‌نظر می‌رسد تولیدکنندگان از وجود چنین سامانه‌ای خرسند هستند.

با این حال ذکر دو نکته ضروری است؛ اول اینکه در هر حال این سامانه هنوز در ابتدای راه است و بی‌شک نمی‌تواند خالی از اشکال و ایراد باشد و دوم اینکه این سامانه نیز مانند تمام سیستم‌ها در فرآیند تولید و تجارت نیازمند بروزرسانی‌های مداوم است.

پس بهتر آن است که با باز گذاشتن مسیر انتقاد و پیشنهاد در این سامانه و بهره گرفتن از ایده‌های صاحب‌نظران، روند مطلوب کنونی را حفظ و مشکلات موجود در نظام تامین نهاده‌های دامی را به بهترین شکل برطرف کنیم.

هدف از ارز ۴۲۰۰ تومانی پیشگیری از آسیب به معیشت بود

معاون اول رئیس‌جمهوری با تاکید بر اینکه هدف از ارائه ارز ۴۲۰۰ تومانی پیشگیری از آسیب به زندگی و معیشت مردم بود، گفت: سوءاستفاده از ارز ۴۲۰۰ تومانی خیانت به مردم و کشور است.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی معاون اول رئیس‌جمهوری، اسحاق جهانگیری در نشست با فعالان و تامین‌کنندگان کالاهای اساسی و سرمایه‌گذاران بخش خصوصی گفت: باوجود اینکه تک تک کشتی‌های ایرانی با نام و شماره سریال و نیز بنادر کشور تحریم بودند، حجم تجارت خارجی در ۱۰ ماه امسال ۱۲۲ میلیون تن است که حکایت از همت دست‌اندرکاران این بخش دارد.

جهانگیری در ادامه به موضوع ارز ۴۲۰۰ تومانی اشاره و تصریح کرد: فروردین سال ۹۷ وقتی قرار شد برای نرخ ارز تصمیم‌گیری کنیم، عده‌ای آنچنان فشار به دولت وارد کردند که اگر تصمیم‌گیری نمی‌شد ممکن بود مسئله اقتصادی در کشور ایجاد شود. در آن زمان نرخ ارز ۳۸۰۰ تومان بود که دولت نرخ ۴۲۰۰ تومان را تعیین کرد و قرار بود این نرخ به صورت روزانه افزایش پیدا کند؛ به‌طوری که در مرداد به حدود ۴۴۰۰ تومان برسد. وی با یادآوری اینکه در ۱۲ مرداد در جلسه سران قوای سه‌گانه تصمیم‌گیری شد که نرخ ارز به‌صورت ثابت ۴۲۰۰ تومان باشد، افزود: این تصمیمی بود که فقط سران قوا می‌توانستند اتخاذ کنند و البته هدف از این تصمیم این بود که حداقل نیازهای زندگی مردم تامین شود و زندگی مردم در تلاطم نرخ ارز دچار آسیب نشود. سال نخست تعیین نرخ ۴۲۰۰ تومان، حدود ۱۵ تا ۱۶ میلیارد دلار ارز با این نرخ تخصیص یافت اما سال ۹۹ که بانک مرکزی اعلام شرایط قرمز کرد با حذف برخی کالاها از شمول دریافت این ارز، ۸ میلیارد دلار ارز ۴۲۰۰ تومانی تخصیص یافت که ۲.۵ میلیارد دلار آن مربوط به واردات دارو و تجهیزات پزشکی بود؛ بنابراین ارز ۴۲۰۰ تومانی در این دوره خیلی به داد کشور رسید و روحیه مردم را حفظ کرد و دارو و کالاهای موردنیاز برای طبقات ضعیف جامعه را تامین کرد.

گفت‌وگو

بازار سنگ آهن به کدام سو می‌رود؟

چین بازیگر اصلی زنجیره فولاد

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

سال گذشته میلادی روزهای پر فراز و نشیبی را برای سنگ آهن رقم زد. روند بازار خرید و فروش این محصول برخلاف انتظارها پیش رفت. در ماه‌های نخست سال ۲۰۲۰ و پس از همه‌گیری ویروس کووید ۱۹، صنعت فولاد با رکود روبه‌رو شد. در چنین موقعیتی از میزان تقاضا برای سنگ آهن کاسته شد و به دنبال آن قیمت این محصول معدنی در روندی نزولی قرار گرفت. هرچند این روند کاهشی ادامه‌دار نبود. درواقع رشد تقاضا برای فولاد از سوی چین توانست بازار سنگ آهن را از نیمه سال ۲۰۲۰ وارد مدار افزایشی کند. در همین حال بازار سنگ آهن در روزهای پایانی سال ۲۰۲۰ شاهد رکوردهای جدیدی از قیمت این محصول معدنی بود. در ادامه باید خاطرنشان کرد که چین سهم قابل‌توجهی از تولید فولاد جهان را در اختیار دارد. بر همین اساس نیز این کشور در سال‌های اخیر به واردکننده بزرگ سنگ آهن در دنیا تبدیل شده است. بنابراین روند مصرف سنگ آهن از سوی این کشور تاثیر بسزایی بر شرایط بازار این محصول در جهان دارد. کما اینکه حرکت چین به سمت بهبود اقتصادی در نیمه دوم سال ۲۰۲۰، زمینه تقویت قیمت این محصول معدنی را فراهم کرد. برای ارزیابی شرایط بازار سنگ آهن در سال ۲۰۲۰ و پیش‌بینی آن در سال ۲۰۲۱ با کیوان جعفری‌طهرانی، کارشناس ارشد بازار بین‌الملل گفت‌وگو کرده‌ایم. متن کامل گفت‌وگوی صمت با جعفری‌طهرانی را در ادامه می‌خوانید.


عکس: آیدا فریدی

> قیمت سنگ آهن در ماه مارس افزایش محدودی را تجربه خواهد کرد. البته بسته به سیاست‌های اتخاذ شده در کنگره خلق چین، روند این بازار تعیین‌تکلیف می‌شود. چنانچه اجرای پروژه‌های بزرگی در این صنعت تصویب شود باید منتظر تداوم رونق در بازار این محصول معدنی باشیم

▣ بازار سنگ آهن در سال گذشته میلادی چه فراز و فرودهایی را تجربه کرده است؟

قیمت سنگ آهن با عیار ۶۲ درصد عموما به‌عنوان ملاک نرخ فروش این محصول ارزیابی می‌شود. در نخستین ماه از سال ۲۰۲۰ سنگ آهن با عیار ۶۲ درصد کمی بالاتر از ۹۰ دلار به‌ازای هر تن در بازار بین‌المللی معامله شد. در ماه فوریه (بهمن و اسفند) و قبل از تعطیلات سال نو چین طبق روال هر ساله، قیمت این محصول معدنی در روند نزولی قرار گرفت و در محدوده ۸۵ تا ۹۰ دلار به فروش رفت. این روند ادامه داشت تا ماه مارس (اسفند و فروردین) دوباره قیمت این محصول معدنی به ۹۰ دلار به‌ازای هر تن رسید.

اما از ماه مارس به‌دلیل همه‌گیری ویروس کرونا شاهد روند شدید کاهشی قیمت این محصول بودیم. تا جایی‌که در ماه آوریل (فروردین و اردیبهشت) نرخ فروش سنگ آهن به محدوده ۸۰ تا ۸۵ دلار به‌ازای هر تن کاهش یافت. با بهبود وضعیت تولید صنعت فولاد چین در ۳ ماهه دوم سال ۲۰۲۰ قیمت این محصول دوباره در مسیر رو به رشدی قرار گرفت. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که چین بزرگ‌ترین فولادساز جهان است و سهم قابل‌توجهی از تولید این محصول را در اختیار دارد. در همین حال به‌عنوان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده سنگ آهن دنیا نیز شناخته می‌شود. بخش قابل‌توجهی از نیاز این کشور به سنگ آهن از طریق واردات تامین می‌شود. بر همین اساس، روند تولید فولاد چین و مصرف سنگ آهن از سوی این کشور محرک اصلی قیمت این محصول معدنی در بازار جهانی شناخته می‌شود. در ماه مه و به‌دنبال رشد اقتصادی چین، قیمت سنگ آهن با عیار ۶۲ درصد دوباره مرز ۹۰ دلار به‌ازای هر تن را رد کرد.

با افزایش تولید فولاد چین در ماه ژوئن (خرداد و تیر) شاهد آن بودیم که قیمت‌ها به ۱۰۰ دلار رسید و حتی از کانال ۱۰۰ دلار عبور کرد. علت اصلی این رشد چشمگیر نرخ فروش سنگ آهن را باید به افزایش تولید فولاد چین نسبت داد، چراکه بدین‌ترتیب میزان تقاضا برای سنگ آهن افزایش یافت. بنابراین باید اقرار کرد کنترل همه‌گیری ویروس کووید ۱۹ در چین محرک اصلی روند رو به رشد قیمتی سنگ آهن بود.

روند صعودی قیمت در هفتمین ماه از سال گذشته میلادی ادامه داشت و قیمت این محصول در بازار جهانی به ۱۱۵ دلار رسید. در آن دوره زمانی پیش‌بینی می‌شد که نرخ فروش سنگ آهن در همان محدوده ۱۱۵ دلاری باقی بماند و انتظاری برای تداوم این روند صعودی وجود نداشت. با این وجود شاهد بودیم که در ماه اوت (مرداد و شهریور) و همزمان با افزایش تولید فولاد در چین، قیمت سنگ آهن از مرز ۱۲۰ دلاری عبور کرد. این روند رو به رشد قیمتی تا ماه سپتامبر (شهریور و مهر) هم ادامه داشت. نرخ فروش سنگ آهن در این ماه در محدوده ۱۲۰ تا ۱۲۵ دلار قرار گرفت.

در یک هفته نخست ماه اکتبر شاهد تعطیلات طولانی روز ملی چین هستیم که هر ساله اول تا ۸ اکتبر (مهر) برگزار می‌شود. طبیعتا این تعطیلات زمینه کاهش تولید فولاد چین را فراهم می‌کند. حتی برخی کارخانه‌های فولادی این کشور عملیات اورهال خود را به این بازه زمانی اختصاص می‌دهند؛ بنابراین شاهد کاهش تولید فولاد و به‌دنبال آن افت تقاضا برای سنگ آهن هستیم. درنتیجه شاهد بازگشت قیمت سنگ آهن تا ۱۲۰ دلار به‌ازای هر تن بودیم.

پس از تعطیلات روز ملی چین، شاهد رشد مختصر قیمت‌ها بودیم تا جایی‌که قیمت این محصول معدنی در ماه نوامبر (آبان و آذر) به قیمت سپتامبر رسید و بین ۱۲۰ تا ۱۲۵ دلار قرار گرفت. این روند ادامه داشت تا نرخ فروش سنگ آهن با شیب بسیار سریع افزایش یافت. در اواخر ماه نوامبر و اوایل دسامبر قیمت محصول معدنی مورد بحث مرز ۱۴۰ دلار را پشت سر گذراند و به سرعت به ۱۶۰ دلار به‌ازای هر تن هم رسید.

در آخرین روز کاری چین در ماه دسامبر (۳۰ دسامبر) قیمت سنگ آهن برابر ۱۵۹ دلار ثبت شد؛ یعنی سنگ آهن سال ۲۰۲۰ را با رکورد قیمتی ۱۵۸ دلار و ۹۰ سنت به پایان رساند. برای تبیین هرچه بیشتر رشد قیمت سنگ آهن در سال ۲۰۲۰ باید تاکید کنیم که این محصول در دومین روز ژانویه ۲۰۲۰ با نرخ ۹۳ دلار و ۲۰ سنت به فروش رفت؛ یعنی نرخ فروش سنگ آهن در یک سال رکورد ۶۵ دلار و ۷۰ سنتی را تجربه کرد که رکوردی قابل‌توجه به‌نظر می‌رسد.

◉ بازار سنگ آهن را در سال جاری میلادی چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آیا این روند رو به رشد قیمتی ادامه می‌یابد؟

درحال‌حاضر، تعطیلات عید شکوفه‌های چین را در پیش داریم. این تعطیلات به‌طور رسمی از ۱۱ تا ۱۷ فوریه (۲۳ تا ۲۹ بهمن) برگزار می‌شود. طبق روال هر ساله انتظار می‌رود این تعطیلات از یک هفته زودتر آغاز شود و تا یک هفته پس از آن روند کار و تولید به شرایط عادی بازنگردد؛ بنابراین به‌طور رسمی حدود ۱۰ روز تا تعطیلات سال نو چین باقی مانده و هفته جاری تنها هفته کاری قبل از تعطیلات چین است.

با توجه به موارد یادشده، درحال‌حاضر شاهد روند نزولی قیمت سنگ آهن هستیم. قیمت این محصول روند نزولی خود را آغاز کرده است. قیمت این محصول در تاریخ ۲۸ ژانویه افت شدید بیش از ۹ دلاری یافت، هر چند در روز بعد حدود ۲ دلار آن اصلاح قیمت شد. یعنی نرخ فروش سنگ آهن ۶۲ درصد در روز ۲۹ ژانویه و در مقایسه با روز قبل آن افت ۷ دلار و ۵۰ سنتی داشت. به عبارتی قیمت آخر ژانویه ۲۰۲۱ تقریبا به قیمت پایان دسامبر ۲۰۲۰ بازگشت و فقط افزایش قیمت جزیی ۸۵ سنتی داشت. البته انتظار می‌رود تا آغاز تعطیلات سال نو چین این روند قیمتی با تلرانس محدودی حفظ شود.

◉ مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر بازار سنگ آهن را چه مواردی می‌دانید؟

پس از تعطیلات سال نو چین، طبق روال هر ساله نشست کنگره خلق چین برگزار می‌شود. این نشست بین ۵ تا ۱۰ ماه مارس (۱۵ تا ۲۰ اسفند) برگزار می‌شود هرچند هیچ‌گاه زمان دقیق برگزاری آن به‌دلیل امنیتی اعلام نمی‌شود. انتظار می‌رود در این نشست تصمیمات کلان اقتصادی چین اتخاذ شود.

نشست سال گذشته کنگره خلق چین به‌دلیل شیوع ویروس کرونا با ۲ ماه تاخیر در ماه مه برگزار شد و انتظار می‌رود این نشست در سال جاری طبق برنامه برگزار شود. در این نشست، روند اجرایی طرح‌های توسعه چین برای پیشبرد پروژه جاده ابریشم جدید BRI و همچنین طرح‌هایی که این کشور برای تولید فولاد سبز در سال ۲۰۲۱ خواهد داشت، بررسی می‌شود. بدون تردید تصویب طرح‌های یادشده موجب می‌شود نیاز این کشور به سنگ آهن همچنان تداوم داشته باشد.

از مجموع موارد یادشده اینطور برداشت می‌شود که قیمت فروش سنگ آهن در ماه مارس افزایش قیمت محدود را تجربه خواهد کرد. اما بسته به سیاست‌های اتخاذ شده در کنگره خلق چین، روند این بازار تعیین‌تکلیف می‌شود. چنانچه اجرای پروژه‌های بزرگی در این صنعت تصویب شود باید منتظر تداوم رونق در بازار این محصول معدنی باشیم.

با این وجود، نرخ فروش سنگ آهن قابلیت افزایش زیاد از محدوده ۱۶۰ دلار فعلی را ندارد، زیرا فولادسازان چین در مقابل رشد بیشتر قیمت مقاومت می‌کنند. بدین‌ترتیب سیاست‌هایی را اتخاذ می‌کنند که با کنترل قیمت مواد اولیه تولید، از حاشیه سود آنها کاسته نشود. در ادامه باید خاطرنشان کرد پیش‌بینی روند بازار سنگ آهن در نیمه دوم سال ۲۰۲۰ همچنان زود است و باید منتظر بود.

◉ چه بخشی از نیاز چین به مواد اولیه تولید فولاد از طریق قراضه و چه سهمی از آن از طریق قراضه تامین می‌شود؟

سنگ آهن نقش اصلی در تامین نیاز فولادسازان چینی به مواد اولیه دارد. با این وجود، بخشی از نیاز این کشور به مواد اولیه از طریق واردات قراضه تامین می‌شود. چین از ابتدای ژانویه ۲۰۲۱ واردات آهن قراضه را به شکل نامحدود آزاد کرده است. طبق روال ۲ سال گذشته، سهمیه‌ای برای ورود آهن قراضه تعیین و این سهمیه هر ۳ ماه بازنگری می‌شد. اما در سال جاری این سهمیه به‌طور کامل برداشته شده است. در همین حال، انتظار می‌رود صنعت فولاد چین حدود ۱۰ درصد نیاز خود به مواد اولیه برای تولید فولاد را از طریق آهن قراضه تامین کند.

ایالات متحده یکی از کشورهای اصلی صادرکننده قراضه در جهان است. با توجه به تغییر دولت ایالات متحده انتظار می‌رود چین نیز نسبت به واردات آهن قراضه از این کشور اقدام کند.

هند نیز به‌عنوان یکی از تامین‌کنندگان اصلی مواد اولیه تولید فولاد چین (سنگ آهن) شناخته می‌شود. این کشور در سال ۲۰۲۱ طرح‌های توسعه متعددی را برای صنعت فولاد خود در نظر دارد. این کشور حتی در نظر دارد بیشتر محصولات سنگ آهنی خود را به تولید داخلی صنعت فولاد اختصاص دهد. این درحالی است که این کشور در سال ۲۰۲۰ به‌ویژه در سه ماهه دوم و سوم، بخش قابل‌توجهی از سنگ آهن خود را به چین صادر کرد. با توجه به نیاز هند به سنگ آهن و حتی قراضه در سال ۲۰۲۱ و کاهش صادرات، نیاز چین به مواد اولیه همچنان پابرجا خواهد بود؛ بنابراین نیاز است نسبت به واردات سنگ آهن از استرالیا یا برزیل به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکنندگان این محصول معدنی اقدام کند.

◉ اجرای پروژه جاده ابریشم چه تاثیری بر روند تامین سنگ آهن مورد نیاز این کشور دارد؟

یکی از طرح‌های توسعه‌ای که چین به موازات احداث جاده ابریشم پیش می‌برد این است که معادن سنگ آهن و سایر معادن فلزی مورد نیاز پروژه را در مسیر احداث آن، اکتشاف و استخراج کند. طبیعتا منابع سنگ آهن خوبی در قزاقستان وجود دارد که این منابع نیز می‌تواند به‌عنوان منبع تامین خوراک واحدهای فولادی چین مورد توجه قرار گیرد.


کیوان جعفری‌طهرانی

> ایالات متحده یکی از کشورهای اصلی صادرکننده قراضه در جهان است. با توجه به تغییر دولت ایالات متحده انتظار می‌رود چین نسبت به واردات آهن قراضه از این کشور اقدام کند

یادداشت



فولاد بی‌توجه به دستور و مصوبه

امیر صباغ / مدیر اقتصادی و توسعه سرمایه‌گذاری ایمیدرو

بورس کالا مکانیسمی برای تقابل میان عرضه و تقاضا و کشف قیمت است؛ بنابراین سیاست تعیین ضریب و قیمت پایه برای عرضه یک محصول در رینگ معاملاتی بورس کالا درست نیست. در همین حال، نرخ فروش فولاد در معاملات بورس کالا براساس نرخ ارز و همچنین قیمت این محصول در بازار جهانی مشخص می‌شود؛ بنابراین به اعتقاد من، شمش فولاد در بازار داخلی با قیمت بالایی عرضه نمی‌شود، بلکه تابع متغیرهای اقتصادی است. حال چنانچه این متغیرها ثابت باشند، شاهد ثبات در بازار فولاد و حتی گسترش رکود در این بازار خواهیم بود، چراکه خریداران دست از معامله کشیده و انتظار افت هرچه بیشتر قیمت‌ها را خواهند داشت.

بورس کالای ایران طی چند هفته اخیر و براساس مصوبه شورای‌عالی بورس، قیمت پایه شمش و محصولات فولادی را در معاملات بورس کالا تعیین کرده است. بر همین اساس نیز به‌دنبال نبود مشتری برای خرید این محصولات با هماهنگی عرضه‌کنندگان محصول اقدام به اصلاح قیمتی می‌کند. به‌عنوان مثال، طی چند هفته اخیر شمش عرضه‌شده در رینگ معاملاتی بورس کالا خریدار نداشت و شرکت بورس کالای ایران هفته گذشته اقدام به اصلاح قیمت پایه کرد که دنبال آن شاهد معامله این محصول بودیم. هرچند همچنان برای میلگرد مشتری وجود ندارد و انتظار می‌رود با قیمت‌های این محصول طی هفته جاری، عرضه‌های میلگرد نیز فروش برود. از مجموع موارد یادشده اینطور برداشت می‌شود که دخالت در روند عرضه و تقاضای فولاد در بورس کالا، سیاست اشتباهی است. هرچند در درست‌ترین روش ممکن هر تولیدکننده‌ای باید این اختیار را داشته باشد که قیمت عرضه محصول خود را تعیین کند. در ادامه و در سایه رقابت، این نرخ به قیمت مورد انتظار بازار می‌رسد اما تعیین قیمت پایه منطقی نیست. کما اینکه این الگو تاکنون در هیچ کشوری مورد استفاده قرار نگرفته است.

در حال حاضر، قیمت فولاد با توجه به افت محدود قیمت این محصول در بازار بین‌المللی و همچنین انتظار برای افت قیمت دلاری طی چند ماه آینده، رو به کاهش می‌رود. اما این روند نزولی بدون هیچ فشاری پدید آمده است و هیچ‌کدام از دستورات اخیر مبنی بر اصلاح شیوه‌نامه تنظیم بازار فولاد تاثیری بر این کاهش قیمت‌ها نداشته‌اند.

البته انتقادهایی به این شیوه‌نامه وارد است و اصلاح آن جریان دارد. هرچند در مواردی برداشت‌های اشتباهی از این شیوه‌نامه می‌شود. به‌عنوان مثال، در شیوه‌نامه به هیچ عنوان تاکیدی بر عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات تولید شده در این زنجیره از طریق مکانیسم بورس کالا وجود ندارد. اما معاونت معدنی پیشین وزارت صنعت، معدن و تجارت این بند را بنا به میل خود تفسیر کرده و اصرار بر عرضه ۱۰۰ درصدی فولاد و محصولات فولادی در بورس کالا داشت. در حالی‌که در این بند از واژه فروش استفاده شده بدین معنی که ۱۰۰ درصد فروش داخلی این زنجیره در بورس باشد.

بنابراین می‌توان سهمیه‌ای را به صادرات این واحدها اختصاص داد. حال اگر عرضه محصول باقیمانده در بورس مشتری نداشت، دوباره صادرات موضوعیت می‌یابد؛ بنابراین چنانچه این شیوه‌نامه بدین ترتیب تفسیر شود، بازار تعدیل و چالش‌های کنونی برطرف خواهد شد.

به اعتقاد ما هم عرضه چندباره فولاد و محصولات فولادی در بورس کالا با هدف کسب امتیاز صادرات اشتباه است، چراکه واحدهای تولیدکننده از توان مالی برای عرضه چند باره و فروش نرفتن محصول خود برخوردار نیستند. این واحدها هزینه‌های ثابتی همچون هزینه دستمزد نیروی انسانی، آب و برق و گاز را باید پرداخت کنند و نمی‌توانند فقط برای دریافت مجوز صادرات چند هفته‌ای را منتظر بمانند؛ بنابراین باید تفسیر شیوه‌نامه به‌گونه‌ای باشد که تقاضای بازار هم همچنان روان بماند.

در ادامه باید خاطرنشان کرد که مجلس شورای اسلامی نیز طرحی را برای سامان بخشیدن به زنجیره فولاد در دستور کار دارد. هرچند این دست دخالت‌ها از سوی قوه قانون‌گذار از اساس درست به‌نظر نمی‌رسد اما بدون تردید در صورت تصویب قانون یادشده، شیوه‌نامه فولاد خود را منطبق با قانون بروزرسانی می‌کند.

در مجموع هرقدر دولت و مجلس از دخالت در فضای کاری کسب‌وکار بنگاه‌ها دوری کند، وضعیت بازار بهبود می‌یابد، چراکه قفل کردن بازار کامودیتی‌ها به قانون می‌تواند پیامدهایی برای تولیدکنندگان به همراه داشته باشد و حتی خطر توقف تولید برخی از این واحدها را تهدید می‌کند.

رشد همکاری بین‌المللی در حوزه فناوری‌های زمین‌شناسی و معدن

مشاور معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهوری با سرپرست دفتر منطقه‌ای یونسکو دیداری مجازی داشت تا شاهد رونق همکاری‌های بین‌المللی حوزه معدن باشیم. این نشست با حضور کامبیز مهدیزاده، مدیر طرح توسعه نوآوری‌ها و فناوری‌های حوزه معدن معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و معاونان، مشاوران و مدیران این طرح، نماینده وزارت امور خارجه و مسئول گروه علوم طبیعی در دفتر یونسکو تهران برگزار شد که در آن سرپرست دفتر منطقه‌ای یونسکو به شکل مجازی حضور داشت.

مهدیزاده در این جلسه تاکید کرد: ما در این طرح با هدف توسعه فناوری‌ها و نوآوری‌های حوزه زمین‌شناسی و معدن آماده‌ایم در قالب بازوی مشورتی فناوری علوم زمین یونسکو همکاری داشته باشیم.

در این جلسه محورها و پیشنهادهای گوناگونی مورد بررسی قرار گرفت. با تاکید بر منویات رهبر معظم انقلاب پیرامون اهمیت جزایر به‌ویژه هرمز و همچنین ماموریت یونسکو مبنی بر توجه به علوم طبیعی، زمینه‌های مشترک همکاری میان طرح توسعه نوآوری‌ها و فناوری‌های زمین‌شناسی، معدن و صنایع معدنی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری برای حفظ خاک هرمز در این جلسه مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.

محور دیگر مورد بحث در جلسه توسعه علم زمین‌شناسی پزشکی با توجه به اهمیت این حوزه برای کشور بود. توسعه زیست‌بوم نوآوری‌ها و فناوری‌های حوزه زمین‌شناسی، معدن و صنایع معدنی موضوع دیگری بود که مورد بحث قرار گرفت.

یکی دیگر از محورهای این جلسه پیشنهاد طرح توسعه زمین‌شناسی، معدن و صنایع معدنی برای تاسیس و ایجاد کرسی«فناوری‌ها و نوآوری‌های زمین‌شناسی، معدن و صنایع معدنی» بود که با استقبال یونسکو مواجه و قرار شد در سریع‌ترین وقت نسبت به ایجاد آن اقدام عملی انجام شود.



این محور پیرو تهیه و ساخت مستند «رخساره زمین» و نخستین قسمت آن «هرمز، جزیره رنگ‌ها» بود که در راستای معرفی میراث زمین‌شناختی ایران با تاکید بر جزیره هرمز، ایجاد اشتغال پایدار در این جزیره و جلوگیری از خام‌فروشی انجام شده است.

همچنین سوتان سوتکوفسکی، سرپرست دفتر منطقه‌ای یونسکو در تهران با استقبال از طرح‌ها و پیشنهادات طرح توسعه زمین شناسی، معدن و صنایع معدنی گفت: تمامی موضوعات مطرح‌شده از سوی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری قابلیت لحاظ شدن در برنامه‌های کاری ۲۰۲۲-۲۰۲۴ یونسکو را دارد. وی علاقه خود نسبت به این برنامه‌ها را نیز ابراز کرد.

سوتکوفسکی در ادامه پیشنهادات خود با توجه به تمرکز طرح توسعه نوآوری‌ها و فناوری‌های حوزه زمین‌شناسی، معدن و صنایع معدنی بر ژئوتوریسم، اشاره کرد: یونسکو بخشی از برنامه کلان «حمایت از میراث‌فرهنگی» است که از سوی اتحادیه اروپا راه‌اندازی شده و هدف آن توسعه پایدار صنعت گردشگری و توسعه برنامه‌های کارآفرینی محلی در حوزه گردشگری است.

وی تاکید کرد: طرح توسعه زمین‌شناسی، معدن و صنایع معدنی می‌تواند در طراحی و برنامه‌ریزی استراتژی‌های جدید گردشگری ایران مشارکت کرده و مباحث ژئوتوریسم را دنبال کند.

سوتکوفسکی همچنین پیشنهاد کرد طرح توسعه معدن برای توسعه فناورانه حوزه زمین‌شناسی، به عضویت کمیته ملی علوم زمین و ژئوپارک‌های یونسکو درآید و با این کمیته همکاری کند.

یادداشت

توسعه اقتصادی بدون برنامه محقق نمی‌شود



سیدعلیرضا سیاسی‌راد
کارشناس اقتصاد

سال ۶۹ درست ۱۰ سال بعد از قطع ارتباط ایران با صندوق بین‌المللی پول، جنگ پایان یافته بود و کارشناسان صندوق بین‌المللی به دعوت ریاست بانک مرکزی وقت به ایران آمدند؛ کشوری که بعد از سال‌های جنگ قصد بازسازی اقتصاد را داشت با ۲ توصیه کارشناسان صندوق بین‌المللی، پول اصلاح نرخ ارز و اجرای خصوصی‌سازی مواجه شد؛ توصیه‌ای که ۲۶ سال بعد از زمانی که ایران از تحریم‌های دوم بین‌المللی بیرون آمده دوباره تکرار شده است. در این بین یک سوال اساسی مطرح می‌شود و آن اینکه چرا نسخه‌ای که صندوق بین‌المللی پول برای توسعه اقتصادی ایران می‌پیچد همان توصیه‌های قبل است؟ این در حالی است که در سال‌های اخیر مدل‌های توسعه در جهان تغییر کرده است. آیا ایران بستر تغییر را ندارد که هنوز همان توصیه‌ها دوباره برای ایران تکرار می‌شود؟ درحالی‌که ایران این سال‌ها با ایرانی که نمایندگان صندوق بین‌المللی پول در سال‌های بعد از جنگ وارد آن شدند بسیار متفاوت است. پیش از پاسخ به این سوال باید الزامات توسعه اقتصادی را دوباره مرور کنیم. با این همه آنچه مسلم است توسعه اقتصادی بدون یک برنامه منسجم و توانمند اقتصادی امکان‌پذیر نیست. اما علت ثبات در توصیه‌های صندوق بین‌المللی پول به ایران چیست؟

چون مشکلات ایران مثل قبل یا حتی در مواردی بدتر از قبل است. واقعیت این است که سیاست‌گذاری‌های اقتصاد ایران در دوره‌ای (دولت اصلاحات) رو به بهبود بود. با توجه به آمار در آن دوران شاخص‌های کلان اقتصادی مثبت شد. چنان‌که نرخ بیکاری کاهش یافت و رشد اقتصادی رو به بهبود گذاشت. تاسیس صندوق ذخیره ارزی و افزایش حجم صادرات غیرنفتی و کنترل تورم همگی اتفاقات مثبت اقتصاد ایران در سال‌های دولت اصلاحات بود. تا آنجا که اقتصاد ایران به مرحله‌ای رسید که می‌توانست به ثبات نسبی دست یابد و به سمت توسعه اقتصادی گام بردارد. اما دقیقا در همین دوران با روی کار آمدن دولت نهم و بعد دهم، تمام دستاوردهای سال‌های یادشده از بین رفت و نمی‌توان این عقب‌گرد را نادیده گرفت؛ یعنی در سال‌های دولت نهم و دهم به‌سادگی و سرعت تمام دستاوردهای اقتصادی را به یکباره برباد دادیم و به اوج بی‌ثباتی اقتصادی رسیدیم. تحریم هم مزید بر علت شد تا دولتی شدن اقتصاد ایران و نااطمینانی سیاسی و کاهش امنیت ناشی از جنگ اقتصادی پیش آمده بخش خصوصی را از هر نوع سرمایه‌گذاری منصرف کند. در سوی دیگر، تمام این اتفاقات در دوران رکود درآمدهای نفتی رخ داد. درنتیجه، اقتصاد ایران به‌شدت دولتی‌تر شد و با افزایش شکل‌گیری نهادهای خصولتی نه‌تنها بخش خصوصی در این سال‌ها رونق نیافت بلکه براساس آمار نرخ رشد اقتصادی هم منفی شد و اقتصاد رو به نزول رفت. بنابراین، بحرانی که دامن‌گیر اقتصاد ایران در این سال‌ها شد با سال‌های بعد از جنگ تفاوتی نداشت و دولت یازدهم هم میراث‌دار این اقتصاد شد که تا امروز درگیر بازکردن گره تحریم‌ها بود. بنابراین، چندان عجیب نیست که توصیه‌های سال‌های بعد از جنگ هنوز برای توسعه اقتصادی ایران تکرار می‌شود.

درحقیقت، درگیر کردن بخش خصوصی بدون ایجاد شرایط با ثبات امکان‌پذیر نیست. برای پیش‌بینی آینده برای سرمایه‌گذار باید شرایط ثبات و قابلیت پیش‌بینی برای اقتصاد ایجاد کرد. بازگرداندن امید به فضای اقتصادی ایران با رفع تحریم‌ها و کاهش ریسک سرمایه‌گذاری را نیز نمی‌توان نادیده گرفت. از این رو، با برداشته شدن تحریم‌ها و دستیابی به ثبات در اقتصاد روند حجم سرمایه‌گذاری افزایش می‌یابد که درنهایت می‌تواند ایران را در مسیر توسعه اقتصادی قرار دهد.

از سوی دیگر، برای تحقق توسعه اقتصادی فقط توسعه ارتباطی و ارتقای توان بخش خصوصی مهم نیست. مسئله این است که ماهیت نیروهایی که قبلا به‌عنوان اهرم‌های مخالف فعالیت می‌کردند؛ شرکت‌های وابسته به دولت بودند. در این سال‌ها این ماهیت تغییر کرده و رقیب شرکت‌های بخش خصوصی ایران دیگر شرکت‌های دولتی نیستند؛ بلکه شرکت‌های خصولتی هستند که به‌عنوان گروه‌های ذی‌نفوذی که قادر به تاثیرگذاری قوی غیررسمی بر دولت و تمام تحولات مثبتی هستند که می‌خواهد در بخش خصوصی اتفاق بیفتد. به همین دلیل است که گفته می‌شود امروز شرایط از شرایط جنگ و بعد از جنگ بحرانی‌تر است.

تک‌نرخی یکی از توصیه‌هایی است در تمام سال‌های گذشته هم از سوی صندوق بین‌المللی پول مطرح شده و هم دولت و بانک مرکزی بر اجرای آن تاکید دارند؛ سیاستی که پیش از این ۲ بار تجربه شده و به نتیجه نرسیده و امروز اقتصاد ایران را با مشکلات جدی مواجه کرده است.

ما بحث تعدیل نرخ ارز را ۲ نوبت تجربه کرده‌ایم؛ یکی بعد از جنگ و دیگری در سال ۱۳۷۲. در سال‌های دولت اصلاحات این برنامه با موفقیت بالایی اجرا شد و پیش رفت که با روی کار آمدن دولت نهم تمام رشته‌ها پنبه شد. باید پذیرفت که ارز تک‌نرخی یکی از مهم‌ترین‌های شاخص‌های اقتصاد کلان است که در صورت تک‌نرخی شدن به بنگاه‌های اقتصادی قابلیت پیش‌بینی میزان و سود سرمایه‌گذاری را می‌دهد. بنابراین، همین که یک دولت در گام نخست عزم تک‌نرخی کردن ارز را داشته باشد خیلی مهم است. نکته دوم اینکه این مسئله برای اقتصاد ایران بسیار مهم و حیاتی است و نکته سوم اینکه بالاخره کدام دولت قادر به اجرای این سیاست خواهد بود؟

آخرین خبر از همسان‌سازی حقوق‌ها

محمدباقر نوبخت روز شنبه در لایو اینستاگرامی با مخاطبان خود صحبت کرد.به گزارش ایسنا، نوبخت در ابتدای سخنان خود اعلام کرد که برنامه او در سال آینده و بعد از پایان دولت برگشت به دانشگاه و ادامه فعالیت برای تدریس است و برنامه‌ای غیر از این نخواهد داشت.رئیس سازمان برنامه و بودجه با اعلام اینکه درخواست‌هایی برای همسان‌سازی حقوق اعضای هیات‌علمی وزارت علوم با وزارت بهداشت یا دانشگاه‌های علوم پزشکی مطرح بود، توضیح داد: ما از اسفند سال گذشته مجوزهای لازم را به وزارت بهداشت دادیم تا بتواند همسان‌سازی را اجرا کند که بخش اول آن را نیز انجام داد اما برای وزارت علوم در لایحه بودجه ۱۴۰۰ پیشنهادی مطرح کردیم که در کمیسیون تلفیق به تصویب نرسید.

وی افزود: با این وجود، طی مذاکره‌ای که سازمان برنامه و بودجه با وزیر علوم داشت هماهنگی شد تا بتوانیم به غیر از برخی موارد تخصصی همسان‌سازی را در دانشگاه‌های وزارت علوم مانند دانشگاه‌های علوم پزشکی انجام دهیم.

نوبخت گفت: برای کارمندان وزارت علوم نیز با توجه به اینکه پیش از این مجوز استفاده از امتیاز فصل دهم قانون مدیریت خدمات کشوری صادر شده بود بار دیگر بر اجرای این مجوز تاکید کردیم، بنابراین نه‌تنها برای اعضای هیات‌علمی بلکه برای کارکنان وزارت علوم نیز مانند دانشکده علوم پزشکی و وزارت بهداشت این همسان‌سازی اجرایی خواهد شد.

بررسی عملکرد برنامه ششم توسعه در آخرین روزهای اجرا

عقب‌ماندیم

امیرعباس آذرم‌وند
editor@smtnews.ir

دهه ۹۰ از نظر اقتصادی یک دوره پر از شکست و ناکامی است. از سال ۹۰ تا ۹۸ اقتصاد ایران ۵ سال به شکل نامتوالی رشد منفی را تجربه کرد. این در حالی است که بالاترین نرخ رشد اقتصادی پس از انقلاب هم در میانه این دهه با نرخ ۱۲.۸ درصد به ثبت رسید. از سوی دیگر، در همین مدت ۵ سال نرخ تورم بیش از ۲۰ درصد و ۴ سال شاخص افزایش قیمت‌ها بیش از ۳۰ درصد بود. به این ترتیب، مجموع رشد اقتصادی دهه ۹۰ تا سال ۹۸ به رقم نازل ۱.۹ درصد می‌رسد که به معنای آن است که در طول این دهه اقتصاد کشور رشد سالانه ۰.۲ درصدی داشته است. با توجه به اینکه به احتمال زیاد نرخ رشد اقتصادی برای امسال هم حدود صفر درصد باشد، میانگین رشد اقتصادی سالانه در دهه ۹۰ کمتر از رقم ناچیز ۰.۲ درصدی هم خواهد شد. همچنین از سال ۹۰ تا ۹۸ مجموع نرخ تورم به ۲۰۵.۲ درصد رسیده یعنی میانگین سالانه نرخ تورم تا سال ۹۸ حدود ۲۲.۸ درصد بوده است. با توجه به اینکه نرخ تورم تا دی ماه به ۳۲.۵ درصد رسیده و تورم نقطه‌به‌نقطه نیز بیشتر از نرخ تورم میانگین سالانه است، احتمالا نرخ تورم امسال هم به ۳۵ درصد برسد. به این ترتیب، نرخ تورم این دهه برای میانگین سالانه تا ۲۴ درصد بالا خواهد رفت. از این رو، از نظر نرخ تورم دهه ۹۰ شرایطی مشابه با دهه ۷۰ را دارد که بالاترین نرخ تورم جمهوری اسلامی در آن تجربه شد. اما از نظر شاخص تولید ناخالص داخلی دهه ۹۰ همه رکوردها را خواهد شکست به گونه‌ای که برخی از کارشناسان این دهه را دهه از دست رفته اقتصاد کشور می‌دانند.



عکس: صمت

نبود یک برنامه توسعه در کشور سبب می‌شود رشد کشور به جای حالت پایدار به شکل زیگزاگی و سینوسی دربیاید. درنتیجه، حتی اگر در مقاطعی رشد شکل بگیرد، توسعه رخ نخواهد داد

در طول این دهه هم ۲ برنامه توسعه ۵ ساله به اجرا درآمد که با ناکامی کامل در رسیدن به اهداف خود مواجه شد. برنامه ششم و پنجم هرکدام برای رشد اقتصادی سالانه ۸ درصدی کشور هدف‌گذاری کردند اما در عمل نرخ رشد اقتصادی در طول دوره برنامه ششم به زحمت به یک درصد می‌رسد و در طول برنامه پنجم نیز به نرخ منفی ۰.۷۸ درصد رسید. همچنین نرخ تورم به جای روند کاهنده افزایش داشت و در طول اجرای هر ۲ برنامه نرخ میانگین آن بیش از ۲۲ درصد بود. به این ترتیب برنامه پنجم و ششم توسعه در هدف‌گذاری‌های خود شکست سختی خوردند.

بسیاری معتقدند در طول سال‌های اجرای این ۲ برنامه اقتصاد کشور زیر فشار تحریم‌ها قرار داشتند اما انتظار می‌رفت برنامه توسعه با توجه به شرایط روز کشور نوشته شوند. به این ترتیب، ۲برنامه اقتصادی اجرا شده، در دهه شکست‌های اقتصادی چیزی جز باخت نصیبشان نشد. این در حالی است که اکنون در سال آخر برنامه ششم توسعه قرار داریم اما تحرک خاصی برای نوشتن برنامه هفتم دیده نمی‌شود. بیش از همه به نظر می‌رسد دولت فعلی تمایل دارد در فرصت باقی‌مانده به مسائل دیگری مانند تصویب لایحه بودجه ۱۴۰۰ بپردازد تا نوشتن برنامه برای دولتی دیگر. تجربه اجرای برنامه چهارم توسعه نشان داده گاهی کشمکش‌های سیاسی بیش از چیزی است که دولت‌ها حاضر باشند به برنامه‌ریزی یکدیگر اعتماد کنند. برنامه چهارم به دست کارشناسان دولت اصلاحات تنظیم شد اما سال اول اجرای آن ۱۳۸۴ بود که دولت خاتمی به پایان خود می‌رسید. از این رو، وظیفه اجرایی کردن این لایحه بر دوش محمود احمدی‌نژاد افتاد اما او نیز در نهایت حاضر به همکاری نشد و به طور رسمی اعلام کرد برنامه چهارم را اجرا نخواهد کرد. البته احمدی‌نژاد بعدتر برنامه پنجم توسعه را به مجلس ارسال کرد که با هر دشواری در نهایت به تصویب رسید. اما دستاوردهای برنامه چهارم به مراتب بیش از برنامه پنجمی بود که یکی از بدترین و شکست‌خورده‌ترین برنامه‌های اجراشده در سال‌های پس از انقلاب اسلامی ایران بوده است.

نگرش آرزوخواهانه سبب می‌شود در هر برنامه توسعه ۵ ساله نرخ رشد مورد نظر ۸ درصد تعیین شود اما منابعی که برای دستیابی به این نرخ رشد مورد نیاز است را مشخص نمی‌کند

دهه ۹۰ وضعیت ناامیدکننده‌ای را رقم زد



در همین زمینه محمدتقی فیاضی، کارشناس و تحلیلگر اقتصادی به صمت گفت: وقتی برنامه‌های مختلف توسعه اقتصادی ۵ ساله کشور را بررسی می‌کنیم و همزمان واقعیت‌های اقتصادی آن را مورد توجه قرار می‌دهیم، تا حدود زیادی استقلال میان این دو وجود دارد. با این حال، بررسی دو برنامه اخیر اجراشده در کشور نشان می‌دهد واقعیات اقتصادی کشور چیزی مجزا و مستقل‌تر از برنامه‌های توسعه هستند. البته در این شکی نیست که هم اقتصاد کشور و هم برنامه‌های توسعه در این دهه عملکرد ناموفق و ناامیدکننده‌ای داشته‌اند. این کارشناس اقتصادی ادامه داد: مشکل کشور ما در برنامه‌نویسی این است که هنگام نوشتن آن برنامه‌ریزان واقعیات را کنار می‌گذارند و به بیان آمال و آرزوهای خود می‌پردازند. این امر سبب می‌شود برنامه‌های توسعه اجرا شده در ایران از نظر اولویت‌بندی واضح و شفاف نباشند، همچنین براساس اطلاعات مخدوش و غیرواقعی گاهی نوشته می‌شوند و به همین دلیل بسیاری از بخش‌های برنامه‌ها منطبق با هیچ نیاز کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت کشور نیست. از طرف دیگر، این نگرش آرزوخواهانه سبب می‌شود در هر برنامه توسعه ۵ ساله نرخ رشد مورد نظر ۸ درصد تعیین می‌شود اما منابعی که برای دستیابی به این نرخ رشد مورد نیاز است را مشخص نمی‌کند. یا اگر منابعی هم برای این میزان رشد، که رشدی بالاست و درنتیجه منابع چشمگیری هم می‌طلبد، این منابع قابل وصول نیست و به همین دلیل در مرحله سرمایه‌گذاری امکانات اولیه برای رشد اقتصادی مورد نظر فراهم نمی‌شود. فیاضی تصریح کرد: برای مثال، چه در برنامه پنجم، چه در برنامه ششم توسعه بر جذب منابع از طریق سرمایه‌گذاری خارجی تاکید شده و براساس آن منابعی را مفروض گرفته است. حال پرسش این است که سرمایه‌گذاری خارجی کجاست؟ منطقی است وقتی کشور با دیوار تحریم‌ها مواجه می‌شود امکان جذب سرمایه‌گذاری خارجی هم به حداقل می‌رسد. به این ترتیب سرمایه‌گذاری خارجی دچار دشواری شد. این در حالی است که حتی اگر تحریم‌ها هم نبودند با توجه به مشکلات ساختاری اقتصاد کشور، موانع محیط کسب‌وکار و نرخ بالا تورم، سرمایه‌گذاران کمی تمایل به سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران پیدا می‌کنند. او تاکید کرد: این در حالی است که در بخش مالی یا بودجه هم وضعیت کشور چندان مناسب نیست. کسری بودجه دولت رو به افزایش است و حتی منابع کافی برای جبران این کسری بودجه وجود ندارد. به همین دلیل تورم ناشی از افزایش کسری بودجه در کشور می‌تواند بیشتر شود که این مسئله به شتاب افزایشی قیمت‌ها در سال آینده خواهد افزود. به این ترتیب حتی شرایط اقتصاد ایران به شکل مجرد نیز امکان کافی برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی یا حتی سرمایه‌گذاری داخلی در بخش‌های مولد را هم ندارد. این مدرس دانشگاه افزود: به این ترتیب در برنامه‌های توسعه‌ای ۵ ساله کشور به جای آنکه اولویت‌های واقعی با توجه به منابع واقعی و ممکن سنجیده و ارزیابی شوند، همه مشکلات در آن مطرح می‌شوند و همین بر سردرگمی هنگام اجرای برنامه هم می‌افزاید. نمی‌توان ۱۰۰ اولویت برای مشکلات کشور تعیین کرد و آنها را در برنامه توسعه نوشت و انتظار داشت پس از گذشت تنها ۵ سال این برنامه محقق و مشکلات هم برطرف شود. به همین دلیل در بیشتر کشورهای جهان در برنامه‌های توسعه چند شاخص هدف‌گذاری می‌شوند و برای رسیدن به تغییرات در آنها برنامه‌ریزی می‌شد. اولویت‌های یک برنامه هم براساس دستیابی به این اهداف تصویب می‌شوند. متاسفانه این روش در برنامه‌ریزی ایران همواره غایب بوده اما در دو برنامه اخیری که در کشور اجرا شده این وضعیت اسفناک‌تر هم شده است؛ به این معنا که تعداد انبوهی از مشکلات مطرح شدند و برای رفع آنها بحث شده اما هیچ‌کدام در عمل پیگیری نداشته و رها شده‌اند. به این ترتیب، به نظر می‌رسد برنامه‌های توسعه ۵ ساله در کشور ما برنامه‌هایی کاملا ناموفق بودند که در دستیابی به حداقل اهداف خود ناکام مانده‌اند.

نظام برنامه‌ریزی کنار گذاشته نشود



از سوی دیگر، علی قنبری، کارشناس اقتصادی و عضو هیات‌علمی دانشگاه تربیت مدرس، درباره بحران‌های فراگیر اقتصاد کشور در دهه ۹۰ و در طول اجرای برنامه‌های پنجم و ششم توسعه گفت: در دهه ۹۰ مشکلات بسیاری برای اقتصاد کشور به وجود آمد که کار را برای پیشروی اقتصادی ایران دشوارتر از هر زمان دیگری کرد. از جمله تحریم‌های شدیدی در بیشتر این دهه علیه اقتصاد کشور تنظیم شده بود. همچنین مشکلات مقطعی چون کرونا در کنار عملکرد نادرست مسئولان دست به دست یکدیگر داد تا برنامه‌های توسعه کشور مورد بی‌توجهی قرار بگیرند و اهداف نامحقق شوند.

کارشناس اقتصادی و عضو هیات‌علمی دانشگاه تربیت مدرس تصریح کرد: نبود منابع کافی و پایدار برای برنامه‌ریزی در کنار نبود اراده کافی در مسئولان که حرکت‌های خود را در غالب برنامه‌های توسعه و بودجه‌های سالانه تعریف کنند سبب شده تا همه برنامه‌های اجرا شده در کشور میزان زیادی ناموفق باشد و این رویه در دهه ۹۰ هم ادامه پیدا کرد اما با توجه به موانع جدی که در این برهه علیه اقتصاد کشور ایجاد شد، اثرات ناکارآمدی بیش از پیش خود را در شاخص‌ها نشان دادند.

قنبری درباره دلایل آماده نکردن برنامه هفتم توسعه گفت: به دلیل شکست‌های پی‌درپی برنامه‌های توسعه‌ای اخیر نوعی بی‌انگیزگی برای تنظیم برنامه هفتم کشور مشاهده می‌شود؛ یعنی انگیزه مسئولان برای اینکه اقدام به تنظیم برنامه‌های ۵ ساله کنند کم شده است. بنابراین، من فکر می‌کنم دولت‌ها در پدیدآمدن این وضعیت نقش چشمگیری داشتند. در کنار قوه مجریه نهادهای نظارتی دیگر از جمله مجلس نیز نقش داشتند. این امر سبب شده تا ۲ برنامه کشور کاملا شکست‌خورده باشند و از سوی دیگر هم انگیزه برای تنظیم برنامه بعدی وجود نداشته باشد.

معاون اسبق وزیر جهاد کشاورزی درباره پیامدهای کنار گذاشتن برنامه‌ریزی در اقتصاد کشور، خاطرنشان کرد: مسئولان وقتی مشاهده می‌کنند که برنامه‌ها در دستیابی به اهداف خود با شکست روبه‌رو می‌شوند، دیگر اراده کافی برای حرکت در غالب یک برنامه توسعه‌ای را هم ندارند. به همین دلیل به این نتیجه رسیده‌اند که بهتر و بی‌دردسرتر خواهد بود اگر برنامه ۵ ساله دیگر نوشته نشود و مدیریت به این شکل کنار گذاشته شود. او افزود: با این حال، نبود یک برنامه توسعه در کشور سبب می‌شود رشد کشور به جای حالت پایدار به شکل زیگزاگی و سینوسی دربیاید. درنتیجه، حتی اگر در مقاطعی رشد شکل بگیرد، توسعه رخ نخواهد داد. همچنین نمی‌توان به‌خوبی منابع را هدفمند کرد و به بخش‌های مختلف تخصیص داد. این امر سبب می‌شود دائم کشور از مسیر توسعه دور و دورتر شود. وی ادامه داد: به این ترتیب با وجود اینکه ایران یکی از ثروتمندترین و غنی‌ترین کشورهای جهان است با توسعه و پیشرفت فاصله معناداری دارد. این در حالی است که نرخ رشد نیروی انسانی در کشور در کنار منابع فراوان زیرزمینی بسترهای لازم برای صنعتی شدن و مولد شدن هرچه بیشتر کشور را فراهم آورده و تنها کافی است با نگاهی درست و از مسیر اصولی به سمت توسعه و پیشرفت حرکت کرد. متاسفانه اگر برنامه‌ریزی اقتصادی در کشور کنار گذاشته شود از مزیت‌های موجود استفاده نخواهد شد و کل کشور دچار زیان و ضرر می‌شود. به این ترتیب، باید از مسئولان خواست از چنین نگرشی هرچه بیشتر فاصله بگیرند. این کارشناس اقتصادی گفت: همان‌طور که مشاهده می‌شود در سال‌های اخیر از میزان درآمدهای واقعی مردم کاسته و مشکلات معیشتی در کشور بیشتر شده است. همچنین به جای آنکه در شاخص‌های اصلی اقتصاد مانند رشد، بیکاری و تورم با بهبود شرایط مواجه شویم، با روند فزاینده مشکلات و شاخص‌های ناامیدکننده روبه‌رو می‌شویم. همین‌طور درآمد سرانه در کشور کاهش یافته و همچنین ضریب جینی و فاصله طبقاتی در کشور هم رو به افزایش است.

او تصریح کرد: با توجه به این شرایط و با پذیرش این واقعیت که حال اقتصاد کشور خوب نیست و وضعیت رفاه اجتماعی در کشور نه رو به بهبود، که به سمت دشواری‌های بیشتر حرکت می‌کند، ننوشتن برنامه ۵ ساله این مشکلات را تشدید خواهد کرد و راه‌ها را برای موفقیت کمتر می‌کند. از این رو، هیچ توجیحی برای کنار گذاشتن نظام برنامه‌ریزی در کشور قابل قبول نیست.

سخن پایانی

چند ماه بیشتر به پایان زمان درنظرگرفته شده برای برنامه ششم توسعه باقی نمانده و هنوز خبری از تدوین برنامه هفتم توسعه نیست. این در حالی است که به گفته بسیاری از کارشناسان، در طول سال‌های دهه ۹۰ که ۲ برنامه پنجم و ششم توسعه در جریان بودند از نظر شاخص‌های اقتصادی با موفقیت‌های چشمگیری روبه‌رو نبوده‌ایم. همچنین اقتصاد دچار مشکلات فراوان شده و وضعیت ناخوشایندی در برخی بخش‌ها ایجاد شده است. آمار نشان می‌دهد نه در کنترل تورم، نه در رشد اقتصادی، نه در میزان اشتغالزایی و دیگر شاخص‌ها اقتصاد کشور شرایط خوبی نداشته و حرکت رو به جلویی در پیش نبوده است. حال باید منتظر برنامه هفتم بود که ابتدا باید کاستی‌های گذشته را جبران کند.

در سومین جلسه آنلاین انجمن مدیران صنایع و معادن یزد مطرح شد

حضور سرمایه‌گذار خارجی حلقه گمشده صادرات


عکس: آیدا فریدی

حمید زادبوم، رئیس کل سازمان توسعه تجارت در سومین جلسه آنلاین انجمن مدیران صنایع و معادن استان یزد که با حضور جمعی از صادرکننده‌های نمونه استان یزد برگزار شد با بیان اینکه کشورهایی موفق بودند که در آن سرمایه‌گذار خارجی همکاری داشته است به سوالات شرکت‌کنندگان نشست پاسخ داد.



به گزارش صمت از یزد، در این نشست احمد آزادمرد، دبیر انجمن مدیران صنایع و معادن استان یزد با اشاره به صنعتی بودن استان یزد و مزیت استان در بخش کاشی و سرامیک و محصولات گلخانه‌ای گفت: روزانه ۵۰۰ تا ۶۰۰ کامیون کاشی و سرامیک از گمرک یزد بارگیری می‌شود و استان یزد نقش مهمی در صنعت کشور ایفا می‌کند.

وی هدف از برگزاری این نشست را طرح و رسیدگی به مشکلات صادرکنندگان استان یزد به‌عنوان استان صنعتی کشور بیان کرد.



حمید زادبوم، رئیس کل سازمان توسعه تجارت گفت: آنچه اهمیت دارد این است که بتوانیم ۴۰ درصد تولید ناخالص داخلی که در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت است را به‌درستی مدیریت کنیم و پشتیبان صنعت و بازرگانی باشیم.

وی با بیان اینکه در برخی کشورها وزارت معدن مستقل است و حتی بخش‌های مختلف تجارت هم تقسیم‌بندی می‌شود چراکه وسعت کار زیاد است، گفت: در ۲ سال گذشته شدت فشارهای تحریمی بر ایران افزایش یافت و باعث شد تصمیم‌گیری‌ها در زمینه ارز واردات و صادرات تغییر کند و صادرات مشمول تعهد ارزی شد که البته رفع تعهد ارزی نیز انجام شد و آرامش را به تجارت برگرداند.

وی گفت: از فروردین ۹۷ تا آذر ۹۹ حدود ۵۸ میلیارد یورو صادرات تعهد ارزی را احصا کردیم که ۱۸ میلیارد یورو از تعهدات ارزی صادرکنندگان باقی مانده و اغلب مانده تعهدات ارزی هم مربوط به غیرتولیدی‌ها است.

زادبوم گفت: از نظر تعداد، ۴۹ درصد صادرکننده‌ها کارت بازرگانی داشتند، بقیه مزرنشین یا پیله‌ورها بودند و در زمینه ایفای تعهدات ارزی هم ۹۲ درصد مربوط به تولیدکنندگان بود که نشان می‌دهد دغدغه صادرات و ایفای تعهدات در تولیدکننده بیشتر بوده است.

وی درباره رتبه استان در صادرات گفت: استان یزد از نظر تعداد صادرکننده رتبه هفتم کشور، از نظر تعهدات ارزی رتبه ۱۳ و در تعهدات ایفاشده به کل تعهدات استان رتبه هشتم کشور است.زادبوم گفت: تعهدات ارزی از سال ۹۸ به بعد برمبنای واردات برای خود و آزاد شدن استفاده از ارز اشخاص برای واردات انجام شد که این صرفا برای واردات اقلام مورد نیاز تولیدکننده را شامل می‌شود که قطعات یا مواد اولیه است و همه اقلام هم در سایت وزارت صنعت، معدن و تجارت بارگذاری شده است.

وی افزود: از محل صادرات خود و دیگران، واردات در حال افزایش است و تلاش ما این است که مواد اولیه تولیدکننده را تامین کنیم تا در سال جهش تولید چراغ هیچ صنعت و اشتغالی خاموش نشود و اگر مواردی در فهرست اقلام اعلام‌شده نیست امکان اضافه شدن آن وجود دارد.

وی با بیان اینکه ماشین‌آلات صنعتی و معدنی به دلیل محدودیت ارزی در فهرست نیست، گفت: تاکنون نیز در ۲۹ گروه رشد تولید داشتیم. از این رو، تولید برای رقابت باید تقویت شود و رفتن به سمت استانداردهای تجارت بین‌الملل به نفع ما است؛ تجارت آزاد ایران نباید تولیدکننده را بترساند. زادبوم با تاکید بر اینکه بیشترین ممنوعیت کالای وارداتی در منطقه را برای حمایت از تولید داخل داریم، افزود: بستن کامل مسیر واردات ممکن است باعث افزایش قاچاق شود و اگر تولیدکننده توان تامین داخل را داشته باشد و به دنبال انحصارطلبی نباشد امکان توقف واردات در برخی محصولات وجود دارد.

وی با بیان اینکه کشورهایی موفق بودند که سرمایه‌گذار خارجی در آنجا همکاری داشته است، اعلام کرد: هر جا صادرکننده نمونه حمایت نشد به ما اعلام شود تا پیگیری کنیم چون گمرک موظف است خدمات خاصی به آنها بدهد در غیر این صورت پیگیری قضایی می‌شود.

وی با اشاره به اینکه مذاکرات ما با اوراسیا به‌زودی آغاز می‌شود و مثبت خواهد بود گفت: با وجود تحریم و شیوع کرونا افزایش صادرات به اوراسیا را داریم و برای ارمنستان و روسیه رایزن بازرگانی تعیین شد. در کشور بلاروس، قزاقستان و قرقیزستان هنوز این امکان فراهم نشده است.

پای صحبت فعالان اقتصادی

در این جلسه تعدادی از حاضران مسائل و مشکلات خود را بیان و پاسخ‌های خود را دریافت کردند.

محمد شیشه‌بری به مسئله حمل‌ونقل اشاره کرد و گفت: در این زمینه مشکل زیادی داریم و بر همین اساس بازارها به‌سادگی از دست می‌رود.



سیدعلی محمدابویی، مدیرعامل فولاد بافق و صادرکننده یزدی در ادامه بیان کرد: تعرفه کالای تکمیل شده باید افزایش یابد و نرخ ارز تعدیل شود.

محمد شهبازیان دیگر صنعتگر یزدی نیز گفت: در یک سال گذشته تولیدی‌ها رشد داشتند، از تولید داخل حمایت شد و در خواست ما این است چنانچه دسترسی دولت به منابع مالی بیشتر شد واردات همچنان محدود به مواد اولیه و ماشین‌آلات باشد تا تولید در کشور جان بگیرد و در آینده از اقتصاد نفتی رها شویم چراکه با این رویکرد در آینده تولید ما و اشتغال افزایش خواهد یافت.

علیرضا باعرضه، صادرکننده محصولات نساجی گفت: نوسانات دلار باعث شده تاجران طرف قرارداد وارد معامله نشوند و بازاری که به‌سختی به دست آمده در حال نابودی است چراکه ما موفق شدیم بازار پتوی برخی از کشورها را در دست بگیریم اما با نوسانات دلار دچار مشکل می‌شویم.



عباسعلی متوسلیان از شرکت یزد پولیکا و صادرکننده نمونه گفت: موثرترین صنعت، صادرات پلاستیک و پلیمر است و مشکلی که وجود دارد این است که قیمت‌گذاری مواد اولیه بیش از نرخ جهانی است و این موضوع ما را غیررقابتی کرده است و با توجه به اینکه گفته می‌شود توافق دوجانبه ایران و اوراسیا ۱۰ سال طول می‌کشد تا وارد تجارت آزاد بشویم، وجود رایزن اقتصادی و موضوع انبارهای مرکزی نیاز به توجه بیشتر دارد.

زینب زارع
editor@smtnews.ir

باید بتوانیم ۴۰ درصد تولید ناخالص داخلی را به‌درستی مدیریت کنیم و پشتیبان صنعت و بازرگانی باشیم

اخبار

افتتاح طرح‌های زیربنایی محور سفر به استان‌ها

قطار توسعه استان‌ها با وجود مشکلات ناشی از تحریم و کرونا همچنان در حال حرکت است؛ توسعه‌ای که با اجرای طرح‌های زیربنایی شتاب بیشتری به خود گرفته و در کنار دیگر توانمندی‌های مناطق مختلف کشور بر تابلوی افتخارات این مرز و بوم می‌افزاید.

سفر اعضای هیات‌دولت به استان‌های مختلف، افتتاح پروژه‌های پویش «هر هفته الف ب ایران» و افتتاح طرح‌های مربوط به پنجشنبه‌های افتتاح، مهم‌ترین رویدادهای توسعه‌ای دولت در استان‌ها در بازه زمانی ۴ تا ۱۰ بهمن بود.در هفته‌ای که گذشت ۲۳ پروژه در حوزه‌های آب و برق به ارزش ۶۸۶ میلیارد تومان در استان‌های زنجان، سمنان، قم و اصفهان به صورت ویدئوکنفرانس با سخنرانی رضا اردکانیان، وزیر نیرو و افتتاح شد. در چهل‌وسومین هفته افتتاح پنجشنبه‌ها، با حضور رئیس‌جمهوری و به صورت ویدئوکنفرانس پروژه‌های زهکشی، آبخیزداری و منابع طبیعی به ارزش ۵ هزار و ۶۱۰ میلیارد تومان با اشتغالزایی برای ۱۰۵ هزار و ۷۷۱ نفر در استان‌های مختلف به بهره‌برداری رسید.

این طرح‌ها به صورت نمادین در ارتباط زنده با استان‌های گلستان، اردبیل و خوزستان افتتاح شد که شامل اجرای شبکه آبیاری و زهکشی در ۲۵ هزار هکتار از اراضی غرب و شمال غربی کشور، اجرای ۷۸ هزار هکتار زهکشی اراضی استان گلستان و ۳ هزار و ۵۶۹ پروژه منابع طبیعی و آبخیزداری در سراسر کشور بود.علی‌اصغر مونسان، وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی نیز در هفته یادشده سفری ۲روزه به استان یزد داشت و ضمن افتتاح طرح احیای قنات جهانی شهر زارچ و آسیاب آبی وزیر و نیز ۸ پایاب احیاشده در مسیر این سازه آبی، چند طرح گردشگری و گرمخانه مسجد جامع کبیر یزد را نیز افتتاح کرد.افتتاح چند طرح گردشگری، بازدید از بافت تاریخی یزد، افتتاح گرمخانه مسجد جامع کبیر، بازدید از چند اقامتگاه بوم‌گردی و سفر به شهرستان اردکان از دیگر برنامه‌های سفر ۲ روز مونسان به یزد بود.

طبق جدیدترین نظرسنجی بازرسی کیفیت و استاندارد ایران در حوزه خدمات پس از فروش

بالاترین امتیاز رضایت مشتری به ایران خودرو رسید

طبق نظرسنجی شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران از هموطنان، شرکت خدمات پس از فروش ایران‌خودرو (ایساکو)، در آذرماه امسال با ۱۷ نمره رشد و کسب امتیاز ۷۸۳، رکورد شاخص رضایت مشتریان را در تاریخ ایساکو پشت سر گذاشت.

ایکوپرس- مدیر عامل شرکت خدمات پس از فروش ایران‌خودرو گفت: این مجموعه در پاییز امسال با کسب امتیاز ۷۷۹، رشد بی‌سابقه‌ای در شاخص رضایت مشتریان در تمام سال‌های ارزیابی این حوزه، از آن خود کرد.

مهدی مونسان افزود: شرکت خدمات پس از فروش ایران‌خودرو، که سال ۹۹ را با امتیاز ۷۵۹ در شاخص رضایت مشتریان آغاز کرده بود، توانست با طی یک مسیر صعودی، در پاییز امسال امتیاز خود را به صورت ماهیانه افزایش دهد؛ همچنین این شرکت موفق شد رکورد فصلی خود را در پایان آذر ماه، نسبت به مدت مشابه سال پیش پشت سر بگذارد.

وی ادامه داد: شرکت ایساکو در سال جاری با همراهی و همت نمایندگی‌های مجاز گروه صنعتی ایران‌خودرو با وجود موانعی همچون تحریم‌ها و دشواری‌های اقتصادی، شیوع بیماری کووید ۱۹، نوسان نرخ ارز و مسایل تامین قطعات، با بررسی نقاط بهبود در جلسات مستمر، انجام اقدامات اصلاحی، بهبود فرآیندها و تلاشی دو چندان توانست بیش از پیش در مسیر خدمت به هموطنان قرار گیرد.

مدیرعامل ایساکو، تسریع در نوبت‌دهی نمایندگی‌ها و پذیرش خودرو، بهبود در تامین به موقع قطعات، افزایش کیفیت تعمیرات، هزینه پرداختی برای خدمات انجام شده و رفع کامل ایرادهای ثبت شده را از علل این رشد برشمرد و گفت: این شرکت از سال ۹۵ با بهره‌برداری از سیستم جامع کسب و کار و خدمات پس از فروش در نمایندگی‌ها و به روزرسانی مستمر این سامانه و افزایش امکانات آن، ارایه خدمات فوق را تسریع و تسهیل کرد.

وی افزود: اقداماتی نظیر اجرای پروژه‌های پیگیری مشتریان (فالوآپ)، عارضه‌یابی و بهبود فرآیند پذیرش تا ترخیص، پیگیری و عارضه‌یابی مراجعات تکراری خودروها به شبکه نمایندگی‌ها و کنترل کیفیت تعمیرات انجام شده که در طی سال‌های اخیر همواره به منظور افزایش رضایت مشتریان در دستور کار شرکت ایساکو قرار داشته نیز در این موفقیت نقش مهمی داشته است. علاوه بر آن افزایش استفاده مشتریان از اپلیکیشن ایساکو به منظور اخذ نوبت و درخواست خدمات امداد در محل هم، باعث تسهیل در این امر و افزایش رضایت ایشان شده است

جناب آقای حسنعلی قنبری

معاونت محترم وزیر اقتصاد و رئیس کل سازمان خصوصی‌سازی

انتصاب شایسته جنابعالی را به‌عنوان **معاون وزیر اقتصاد و رئیس کل سازمان خصوصی‌سازی** صمیمانه تبریک عرض نموده، موفقیت و سربلندی روزافزون حضرتعالی را از درگاه خداوند متعال آرزومندیم.

ایمان عتیقی، مدیرعامل شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر

جناب آقای امیرعلی نعمت‌الهی

مدیرعامل محترم هلدینگ صنعت شوینده

انتصاب بجا و شایسته جنابعالی را به عنوان **مدیرعامل هلدینگ صنعت شوینده** که نشان از درایت، لیاقت و توانمندی شما دارد را صمیمانه تبریک و تهنیت عرض نموده و رجای واثق داریم تعهد و کارآمدی‌های برجسته شما نویدبخش دستیابی هر چه بیشتر به قله‌های رفیع پیشرفت و توسعه خواهد بود.

ایمان عتیقی، مدیرعامل شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر

نوبت دوم

فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

(اجرای قسمتی از شبکه داخلی گاز شهرک صنعتی زاگرس -تجدید مناقصه اجرای بخشی از شبکه داخلی گاز شهرک صنعتی دالاهو)

شرکت شهرکهای صنعتی کرمانشاه در نظر دارد مناقصه (اجرای قسمتی از شبکه داخلی گاز شهرک صنعتی زاگرس- تجدید مناقصه اجرای بخشی از شبکه داخلی گاز شهرک صنعتی دالاهو) به شماره (۲۰۹۹۰۰۱۱۱۵۰۰۰۰۸۳-۲۰۹۹۰۰۱۱۱۵۰۰۰۰۸۲) را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید.کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(ستاد) به آدرس **www.setadiran.ir** انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

تاریخ انتشار مناقصه در سامانه تاریخ **۹۹/۱۰/۰۱** می‌باشد.

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت: ساعت **۱۴:۳۰** روز شنبه تاریخ **۹۹/۱۱/۱۱** تا **۹۹/۱۱/۲۰** ساعت **۱۴:۳۰**

مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: ساعت **۱۴:۳۰** روز پنجشنبه تاریخ **۹۹/۱۱/۳۰**

زمان بازگشایی پاکت‌ها: ساعت **۱۲** روز شنبه تاریخ **۹۹/۱۲/۰۲**

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت الف: آدرس: سه‌راه ۲۲ بهمن ابتدای بلوار نوبهار شرکت شهرکهای صنعتی کرمانشاه و تلفن: **۰۸۳۳۸۲۴۶۱۰۰** (داخلی **۲۰۴**)

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس **۴۱۹۳۴ -۰۲۱**

دفتر ثبت‌نام: **۰۲۱۸۸۹۶۹۷۳۷** و **۰۲۱۸۵۱۹۳۷۶۸**

شرح پروژه	محل اجرا	حجم پروژه	مدت اجراء	مبلغ برآورد (ریال)	مبلغ ضمانت	رتبه مورد نیاز
اجرای قسمتی از شبکه داخلی گاز	شهرک صنعتی زاگرس	حدودا ۱کیلومتر	۳ماه شمسی	۵/۱۴۳/۹۶۳/۵۷۶	۲۵۸/۰۰۰/۰۰۰	پنج تاسیسات وتجهیزات یا نفت وگاز
تجدید اجرای بخشی از شبکه داخلی گاز	شهرک صنعتی دالاهو	حدودا ۲کیلومتر	۳ماه شمسی	۴/۶۲۸/۱۰۱/۲۷۶	۲۳۲/۰۰۰/۰۰۰	پنج تاسیسات وتجهیزات یا نفت وگاز

شرکت شهرکهای صنعتی کرمانشاه

یادداشت

برترین خدمات بانکی دیجیتال ۲۰۲۱



ران شولین
نویسنده و محقق صنعت بانکداری

برای اینکه بدانید کدام خدمات بانکی در سال جاری میلادی، بیشترین توجه را به خود جلب خواهند کرد فقط کافی است رد پول‌هایی را که موسسات مالی سرمایه‌گذاری کرده‌اند، بگیرید!

در پژوهش‌هایی که توسط کارشناسان و مشاوران Cornerstone انجام داده‌ایم، دلارهایی را که در ۷ سال اخیر صرف تحقیقات فناوریکی در حوزه بانکی شده ردیابی کرده‌ایم و در نهایت به گزینه اصلی رسیدیم که در ادامه می‌خوانید؛

۱- افتتاح حساب دیجیتال

در طول ۳ سال گذشته این خدمت بانکی در بین خدمات دیجیتالی که بانک‌ها ارائه می‌کنند، بیشترین کاربرد را داشته و انتظار می‌رود در سال ۲۰۲۱ نیز این روند ادامه داشته باشد.

در این خدمت که طی دوران پاندمی کرونا بسیار محبوب‌تر نیز شده، کاربران نیازی به حضور در شعبه بانکی با هدف افتتاح حساب نخواهند داشت و می‌توانند تمامی مراحل را به‌صورت آنلاین و طبق دستورالعمل بانک‌ها طی کنند.

اگر به فهرست هزینه‌کرد بانک‌های بزرگ در ایالات متحده نیز دقت کنیم، متوجه مقدمه‌چینی بیش از ۴۴درصد شعب بانکی و ۲۵ درصد موسسات مالی برای راه‌اندازی این خدمت آنلاین برای مشتریان خود خواهیم شد. البته بعید است همه بانک‌ها در آینده نزدیک موفق به استفاده از این فناوری شوند اما به‌نظر می‌رسد با در نظر گرفتن تقاضای مشتریان برای گرفتن خدمات بهتر، سایرین هم مجبور به راه‌اندازی این سیستم شوند تا از قافله عقب نمانند.

مسئله زمانی جدی‌تر می‌شود که برخی بانک‌ها از سال ۲۰۱۹ اقدام به ارائه این خدمات به شرکت‌های تجاری نیز کردند. این روند تا جایی ادامه داشت که امروز بیش از ۳۰ درصد بانک‌های امریکایی امکان افتتاح حساب آنلاین را به شرکت‌های تجاری نیز می‌دهند.

۲- وب‌سرویس‌های بانکی (API)

این گزینه در سال ۲۰۱۹ جایگاه پنجم را داشت اما با یک جهش شگفت‌آور در رتبه دومین خدمت بانکی مهم در سال ۲۰۲۱ قرار گرفته است. در این مورد موسسات مالی از بانک‌ها پیش هستند، چراکه نیمی از این موسسات برای توسعه «وب‌سرویس‌های بانکی» در سیستم خدمات آنلاین خود اقدام کرده‌اند، این در حالی است که تنها ۲۵درصد بانک‌ها (تا سال ۲۰۲۰) در این حوزه سرمایه‌گذاری کرده‌اند. اما روند رو به رشد بکارگیری خدمات اینچنینی در بانک‌ها، نوید گسترش فناوری‌های نوین را به کاربران می‌دهد.

با توسعه سیستم API کاربران می‌توانند با سرعت، امنیت و تنوع بیشتر خدمات به انجام امورات بانکی خود از طریق اپلیکیشن‌های مختلف اقدام کنند. البته به‌دلیل لزوم همکاری با سایر شرکت‌های توسعه‌دهنده، به‌نظر می‌رسد برخی از بانک‌ها درگیر مذاکرات طولانی‌مدت حقوقی شوند؛ از همین رو است که پیش‌بینی می‌شود اغلب بانک‌های بزرگ‌تر API اختصاصی خود را راه‌اندازی کنند.

۳- ویدئو کنفرانس

پس از آغاز سال ۲۰۲۰ و درگیری با پاندمی کرونا، حدود ۲۰درصد بانک‌های امریکایی اقدام به استفاده از ویدئوکنفرانس برای ارائه خدمات کرده بودند، اما روند سرمایه‌گذاری‌ها نشان می‌دهد این رقم در سال ۲۰۲۱ به ۳۰درصد رسیده است.

این پدیده که به‌کلی مدیون کروناویروس است باعث ایجاد یک انقلاب بزرگ در صنایع مختلف، از جمله بانکداری خواهد شد. از زمانی که اینترنت با سرعت نور در بین شهروندان امریکایی رسوخش را آغاز کرد تابه‌حال بحث کاهش مراجعه فیزیکی مشتریان به شعبه‌های بانکی همواره مطرح شده است. اما به‌نظر می‌رسد هیچ اتفاقی نمی‌توانست بانک‌ها را برای استفاده از ویدئوکنفرانس اغنا کند؛ مگر کووید۱۹!

۴- پرداخت‌های شخص به شخص (p2p)

طبق بررسی‌های Cornerstone مشخص شده بیش از ۶۰ درصد امریکایی‌ها اپلیکیشن PayPal را روی تلفن‌های همراه خود نصب کرده و بیش از ۴۰درصد شهروندان نیز از این ابزار برای پرداخت‌های p2p استفاده می‌کنند. سایر ابزارها مانند Google pay، apple pay و venmo نیز در رده‌های بعدی قرار دارند که این خدمات را ارائه می‌کنند، اما برگ برنده هر یک از آنها میزان کارمزدی است که در ازای هر تراکنش از مشتریان کسر می‌کنند.

۵- «رایانش ابری» cloud computing

بانک‌هایی که از «رایانش ابری» در سیستم‌های خود استفاده کرده‌اند، به ۴۰درصد کل بانک‌های امریکایی رسیده که انتظار می‌رود این رقم تا پایان امسال رشد قابل‌توجهی داشته باشد. در دورانی که روز به روز شاهد سر برآوردن فناوری‌های جدید هستیم کاهش هزینه یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های صاحبان مشاغل است. بانک‌ها نیز از این قافله عقب نمانده‌اند، چراکه بکارگیری خدماتی چون رایانش‌ابری می‌تواند به‌طرز محسوسی هزینه‌ها و همچنین تعداد نیروی کار لازم را کاهش دهد که همیشه رویای بانکداران بزرگ و کوچک نیز بوده است.

البته انگیزه‌های دیگری چون افزایش سرعت ارائه خدمات، افزایش امنیت مشتریان و همچنین آسیب کمتر به محیط‌زیست باعث شده هر سال شاهد سرمایه‌گذاری بانکداران امریکایی در این زمینه باشیم.

ترجمه: سهند اینانلو
منبع: مجله فوربز

تمدید زمان دریافت کدشهاب ازسوی اتباع خارجی

استفاده از مکانیسم ساتنا ازسوی اتباع خارجی گرچه در اواخر هفته گذشته دردسرساز شد، اما بانک مرکزی اعلام کرد مهلت دریافت کدشهاب ازسوی این گروه به مدت یک ماه تمدید شده است. به گزارش مهر، الزام به دریافت کد شهاب برای تمامی دارندگان حساب‌های بانکی اعم از اشخاص حقیقی، حقوقی و اتباع خارجی موضوعی است که از یکشنبه، ۵ بهمن امسال ازسوی بانک مرکزی عملیاتی شده است. بانک مرکزی به‌منظور ایجاد شفافیت در تراکنش‌های بانکی و جلوگیری از پولشویی‌های احتمالی در این حوزه، دارا بودن کد شهاب برای انجام عملیات ساتنا را در شبکه بانکی الزامی اعلام کرده است. در واقع، اشخاص حقیقی با ارائه کد ملی، اشخاص حقوقی با ارائه کدشناسه ملی و اتباع خارجی نیز با ارائه شناسه خود به شعبه مرتبط با حساب بانکی خود، می‌بایست اطلاعات مرتبط با هویت‌سنجی خود را تکمیل می‌کردند تا برای آنها یک کد به نام کد شهاب در نظر گرفته شود. از اینجا به بعد، هر تراکنشی که در سیستم بانکی و برمبنای سیستم ساتنا ازسوی آنها انجام می‌گیرد، از طریق این کدشهاب توسط نظام بانکی رصد می‌شود. بانک مرکزی اعلام کرده آن دسته از مشتریان نظام بانکی که پیش‌تر اطلاعات هویتی خود را ارائه نداده بودند، باید به بانک‌ها مراجعه کنند و تا زمانی که کد شهاب برای آنها صادر شود، می‌توانند از سیستم پایا و چک نیز بهره گیرند؛ اما به‌هر حال باید اطلاعات هویتی خود را حتما به ثبت برسانند، چراکه در غیر این صورت، تا پایان سال، عملیات پایا و چک نیز صرفا با دریافت کد شهاب امکان‌پذیر خواهد شد.

در گفت‌وگو با کارشناسان اقتصادی بررسی شد

خلق پول و ترازنامه سمی بانک‌ها

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir



عکس: سامان شرف‌الدین

مدتی است که بحث ترازنامه‌های ناسالم بانک‌ها و خلق پول توسط بانک‌های خصوصی از تریبون‌های مختلف شنیده می‌شود که واکنش برخی کارشناسان را نیز سبب شده است. البته این ماجرا از سال‌های دور در نظام بانکی ایران تبدیل به یکی از اصلی‌ترین معضلات شده بود اما به‌تازگی با شدت گرفتن روند رو به رشد نقدینگی و تشدید تورم، برخی مسئولان اقتصادی کشور انگشت اتهام را به‌سوی بانک‌های خصوصی گرفته و آنها را به‌عنوان یکی از متهمان اصلی تورم سرسام‌آور این روزهای اقتصاد ایران معرفی می‌کنند. البته این ادعا پربیراه نیست، چراکه مسئله ترازنامه‌های سمی و حساب‌سازی بانک‌ها برای متوازن نشان دادن دخل و خرج‌شان یکی از اصلی‌ترین دلایل خلق پول است. در عین حال برخی نیز بر این باورند که این مسئله فقط به بانک‌های خصوصی در کشور محدود نمی‌شود زیرا سهم بانک‌های دولتی نیز در این نابسامانی اگر بیشتر از خصوصی‌ها نباشد قطعا کمتر نیست. برخی دیگر نیز این فرضیه را مطرح می‌کنند که ما در ایران بانکداری خصوصی (جز موارد انگشت‌شمار) نداریم؛ بنابراین بانک‌هایی هم که تحت عنوان بخش خصوصی به فعالیت می‌پردازند نیز مالکانی دارند که هر یک به‌نحوی در دایره مسئولان کنونی یا سابق دولتی و حاکمیتی قرار دارند؛ پس نمی‌توان تقصیرها را به گردن بخش خصوصی در اقتصاد انداخت.

به هر حال این وضعیت باعث شده خلق پول توسط بانک‌های خصوصی و ترازنامه‌های غیردقیق و به‌اصطلاح سمی به‌طور رسمی جای خود را در ادبیات بانکی ایران باز کرده و ظاهرا باید مانند مفاهیم دیگری چون «رانت»، با آن به‌نوعی همزیستی مسالمت‌آمیز برسیم.

تسهیلاتی که بازنمی‌گردند!



علی سعدوندی

علی سعدوندی، اقتصاددان و استاد بانکداری دانشگاه با اشاره به برگشت تسهیلات به بانک‌های خصوصی و دولتی، به صمت گفت: اصلا مسئله را نباید به بانک‌های خصوصی یا دولتی محدود کرد. موضوع این است که اگر بانکی تسهیلات می‌دهد باید آن تسهیلات به بانک بازگردد و اگر این اتفاق رخ ندهد، موجب رشد نقدینگی می‌شود. در واقع این مانده تسهیلات است که نقدینگی را در جامعه تشکیل می‌دهد.

وی در ادامه افزود: در هر حال بازنگشتن تسهیلات به بانک‌ها تاثیرات مخربی روی سیستم اقتصادی کشور خواهد داشت و فرقی ندارد این بانک‌ها خصوصی باشند یا دولتی!

داستان مالیات تورمی

این استاد اقتصاد با توضیح درباره نحوه تشدید تورم توسط بانک‌های دولتی، عنوان کرد: تفاوت بانک‌های دولتی با خصوصی در این است که بخش بزرگی از معوقات در بانک‌های دولتی مربوط به سازمان‌ها و نهادهای دولتی است. در واقع برخی از این بانک‌ها تبدیل به قلک دولت شده‌اند که مسئولان هر زمان اراده کنند، می‌توانند دست در آن کرده و از جیب مردم برداشت کنند. این مسئله موجب «مالیات تورمی» نیز می‌شود.

«کفایت سرمایه» چیست؟

سعدوندی سازکار اصولی پرداخت تسهیلات توسط بانک‌های خصوصی را تشریح کرد و به صمت گفت: اگر بانکی به‌واقع خصوصی باشد بسیار بعید است که چنین مشکلاتی داشته باشد. توجه داشته باشید که بانکی خصوصی شمرده می‌شود که نسبت کفایت سرمایه در آن رعایت شود؛ به‌عبارتی باید بخشی از تسهیلات ارائه‌شده از محل ثروت مالکان بانک پرداخت شود تا اگر وام موردنظر بازنگردد، نخستین کسی که متضرر شود مالکان و مدیران بانک باشند.

این تحلیلگر اقتصادی با مقایسه نظام بانکی ایران با سیستم‌های بانکداری در کشورهای پیشرفته، بیان کرد: دلیل رعایت این اصول در کشورهای توسعه‌یافته هم دقیقا همین است که بانک‌های خصوصی نتوانند به ضرر جامعه و به نفع خود، دست به پذیرش ریسک بالا بزنند. در نظام بانکی ما هم ۲ یا ۳ مورد هستند که واقعا می‌توان عنوان خصوصی را به آنها اتلاق کرد اما قریب به اتفاق بانک‌های خصوصی در کشورمان بانک‌هایی هستند که مدیران دولتی پس از بازنشستگی اقدام به مدیریت آنها کرده‌اند.

وام‌های مرتبط غیرقانونی

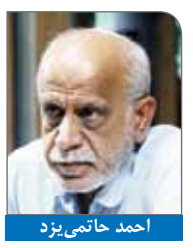
سعدوندی با غیرقانونی دانستن پرداخت تسهیلات به نزدیکان مسئولان بانک‌های خصوصی، تصریح کرد: برخی بانک‌های به‌اصطلاح خصوصی معمولا سرمایه‌گذاری‌هایی با ریسک بسیار بالا انجام می‌دهند که در کشورهای توسعه‌یافته کاملا غیرقانونی محسوب می‌شود. این نوع تسهیلات که تحت عنوان «وام‌های مرتبط» (connected loans) شناخته می‌شوند به‌معنای این است که بانک به افراد مرتبط به مدیران و مالکان همان بانک تسهیلات ارائه می‌کند. وی ادامه داد: این نوع وام که از اول هم نسبت به بازگشت آن به بانک تردید وجود دارد و البته از جیب صاحبان بانک هم پرداخت نشده، باعث خلق پول می‌شود و خطر بزرگی را برای اقتصاد کشور ایجاد می‌کند.

خصوصی و دولتی نداریم؛ هر دو مقصرند

این اقتصاددان با اشاره به نحوه مدیریت در بانک‌های دولتی، یادآور شد: متاسفانه چنین اقداماتی در کشور ما رایج است. حالا برخی افراد که به‌دنبال منافع شخصی هستند ادعا می‌کنند که بانکداری خصوصی باعث بروز این مشکل است، این در حالی است که در دنیا کاملا برعکس است، چراکه راه را برای بخش خصوصی باز می‌کنند تا نظارت بخش عمومی بر این حوزه نیز تقویت شود. در واقع وقتی بانک خصوصی باشد باید ثروت مالکان این بانک برای تضمین در نظر گرفته شود. در حال حاضر شما فرض کنید بانک‌های دولتی افزایش سرمایه در تغییر رفتار مدیران بانک چیست؟ اما اگر همین مدیر بخشی از ثروتش در بانک بود تمام دقتش را معطوف این می‌کرد که بانک تحت مدیریتش به سمت ورشکستگی نرود و تسهیلات اعطایی به معوقات تبدیل نشود.

سعدوندی در پایان خاطرنشان کرد: متاسفانه نظارت جدی و دقیقی ازسوی بانک مرکزی بر عملکرد بانک‌ها انجام نمی‌شود که دلیل اصلی این امر هم دولتی بودن اغلب بانک‌های کشور است. از طرفی هم بانک‌های خصوصی ما با بدنه بانکی کشور که دولتی است، ارتباط تنگاتنگ داشته و احساس اینکه نظارتی واقعی در کار است بین مدیران بانکی کشور وجود ندارد.

بانک مرکزی مسئول افزایش نقدینگی است



احمد حاتمی‌یزد

احمد حاتمی‌یزد، مدیرعامل اسبق بانک صادرات با اشاره به نقش بانک مرکزی در خلق پول، به صمت گفت: خلق پول عمدتا توسط بانک مرکزی انجام می‌شود، پولی هم که بانک مرکزی در اختیار دولت یا بانک‌ها بگذارد هم پایه پولی را افزایش می‌دهد و حالا بانک‌ها به پشتوانه این نقدینگی اقدام به ارائه تسهیلات می‌کنند.

وی در ادامه افزود: این تسهیلات به متقاضیان، به‌صورت وام داده می‌شود که به‌عنوان سپرده در حسابش می‌تواند آن را هزینه کند، اما طرف دیگر معاملات (ملک، خودرو و...) نیز تبدیل به سپرده‌گذاران جدید می‌شوند که بخشی از پولشان را در بانک‌ها اندوخته‌اند و بانک‌ها نیز می‌توانند بار دیگر به پشتوانه همان سپرده‌گذاران اقدام به اعطای وام کنند.

بانک مرکزی و ابزار نظارت بر بانک‌ها

حاتمی‌یزد به سلسله مراتب جریان پول بین بانک‌ها و بانک مرکزی اشاره و بیان کرد: در این سلسله مراتب بانک‌ها امکان ارائه ۱۰۰درصدی منابع به‌عنوان تسهیلات را ندارند، چراکه بخشی از آن باید به‌صورت سپرده در اختیار بانک مرکزی بماند یا اینکه صرف هزینه‌های جاری بانک شود؛ بنابراین پولی که بانک مرکزی در ابتدا به آنها داده بود از این طریق بازمی‌گردد و البته باعث می‌شود برابر با مبلغی که در مرحله اول پرداخت شده بود به نقدینگی کشور اضافه شود.

تنبیه یا حمایت؟

مدیرعامل اسبق بانک صادرات با تاکید بر نقش محوری بانک مرکزی در امر نظارت بر بانک‌ها به صمت گفت: تا زمانی که بانک مرکزی این پول را به بانک‌ها ندهد، خلق پولی هم انجام نمی‌شود و در نتیجه پایه پولی افزایش پیدا نمی‌کند. تنها در شرایطی بانک مرکزی این پول را در اختیار بانک‌ها قرار می‌دهد که عملکرد خوبی در امر مدیریت و انضباط مالی نداشته باشند و حساب‌شان نزد بانک مرکزی منفی باشد. در این صورت بانک مرکزی یا اقدام به کمک می‌کند یا دست به تنبیه این بانک‌ها می‌زند؛ از همین رو است که معتقدم بانک مرکزی ابزارهای لازم برای کنترل و نظارت بر بانک‌ها را در اختیار دارد.

وی ادامه داد: بنابرآنچه گفته شد نتیجه می‌گیریم تنها نهادی که می‌تواند جلوی افزایش نقدینگی را بگیرد یا به افزایش آن دامن بزند بانک مرکزی است، چراکه بدون همکاری بانک مرکزی با بانک‌ها یا دولت امکان رشد نقدینگی ابدا وجود ندارد.

ضعف بانک مرکزی در برخورد با بانک‌ها

این کارشناس امور بانکی به ادعاهای مقامات بانک مرکزی اشاره و عنوان کرد: به‌دلیل ناتوانی بانک مرکزی در امر برخورد با بانک‌ها است که می‌بینیم مدام مسئولان این نهاد تقصیر را به گردن بانک‌های خصوصی انداخته و آنها را عامل اصلی افزایش نقدینگی معرفی می‌کنند.

حاتمی‌یزد با تاکید بر سهم بانک‌های دولتی در روند خلق پول و افزایش نقدینگی، یادآور شد: وقتی بانک‌ها حساب‌شان منفی می‌شود و هزاران میلیارد تومان بدهکار می‌شوند، بانک مرکزی به‌دلیل نگرانی از ناآرامی‌های اجتماعی سعی می‌کند به این بانک‌ها کمک کند. توجه داشته باشید که اگر بانک مرکزی به یکباره جلوی فعالیت این دست بانک‌ها را بگیرد، سپرده‌گذاران به حساب‌های خود دسترسی نخواهند داشت و شاهد ناآرامی‌هایی در بین اقشار مختلف خواهیم بود. در این زمینه هیچ تفاوتی هم بین بانک‌های خصوصی و دولتی نیست. خیلی اوقات بانک‌های دولتی بدهی‌های بسیار بیشتری نسبت به خصوصی‌ها دارند که جبران‌شان کار بسیار سختی است.

وی افزود: در زمینه مطالبات معوق هم بانک مرکزی باید با قدرت و قاطعیت بیشتری اقدام کند تا بانک‌ها به متقاضیان با ریسک بالا وامی پرداخت نکنند.

مدیرعامل اسبق بانک صادرات در پایان خاطرنشان کرد: علاوه بر آنچه گفته شد بانک‌ها در برابر دولت نیز ضعف به خرج می‌دهند و در صورت درخواست دولت کسری بودجه را با انتشار پول و قرض دادن به دولت جبران می‌کنند که این کار هم باعث افزایش نقدینگی می‌شود.

سخن پایانی...

مستقل نبودن بانک مرکزی یکی از اساسی‌ترین عوامل بروز مشکل است، چراکه اغلب صاحب‌نظران معتقدند اگر بانک مرکزی می‌توانست در برابر فشار ذی‌نفعان در اقتصاد بایستد، دیگر نیازی به صدور مجوز تاسیس بانک‌هایی نبود که به‌دلیل نداشتن پشتوانه کافی سرمایه‌ای مجبور به حمایت اعتباری از آنها شود. از طرفی هم اگر بانک مرکزی می‌توانست در برابر تخلفات بانک‌ها ایستادگی کند، بانک‌های دولتی اجازه اعطای تسهیلات پرریسک به برخی از دستگاه‌های دولتی را نداشتند تا با بروز مشکل مجبور به جبران آسیب‌های معوقات سنگین در نظام بانکی کشور شود. همه این اماواگرها کنار یکدیگر جمع می‌شوند تا زمینه به صدا درآمدن ساز تورمی سرسام‌آوری شوند که امان مردم عادی را بریده است. شاید وقت آن رسیده که فکری اساسی به حال نظام بانکی بیمار ایران شود.

باجه خبر

خداداد غریب‌پور، مدیرعامل گروه مالی سپهر صادرات شد

به گزارش روابط عمومی بانک صادرات ایران، صبح روز گذشته در مراسمی با حضور حجت‌اله صیدی، مدیرعامل بانک صادرات ایران و اعضای هیات‌مدیره گروه مالی سپهر صادرات، حکم مدیریت جدید این گروه به خداداد غریب‌پور اعطا شد. حجت‌اله صیدی در این مراسم با تاکید بر اینکه گروه مالی سپهر صادرات، بازوی مالی بانک صادرات ایران است اظهار کرد: اگر نوسان‌های شدید بازار سرمایه نبود، ارزش گروه مالی سپهر صادرات به‌مراتب بیشتر خود را نشان می‌داد و امیدواریم با هدایت مدیریت جدید به مدارج بالاتر دست یابد. صیدی شرکت‌های ابزاری بانک را مورد اشاره قرار داد و گفت: بانک صادرات ایران به‌طور مستقیم با شرکت‌های خود از جمله، بیمه سرمد، صرافی سپهر، تامین مالی سپهر و... ارتباط کاری و عملیاتی دارد و سهام برخی دیگر از شرکت‌های زیرمجموعه نیز باید به‌طور کامل به این گروه منتقل و اطلاعات مالی شرکت به‌موقع افشا شود. وی حضور خداداد غریب‌پور به‌عنوان یک مدیر نام‌آشنا، توسعه‌گرا و دارای سابقه درخشان در ایمیدرو و صنایع مختلف را برای گروه مالی سپهر صادرات مغتنم دانست و اظهار امیدواری کرد این شرکت در بازار سرمایه به جایگاه سزاوار خود برسد.

استقبال مردم از صدور کارت هواداری پرسپولیس

کارت هواداری پرسپولیس از ابتدای آبان امسال تاکنون برای هزاران نفر از هواداران باشگاه پرسپولیس صادر شده است. بانک گردشگری حامی اصلی پرسپولیس است و بنابر امضای دومین قرارداد بانک گردشگری با باشگاه پرسپولیس در سال جاری، اسپانسری این بانک تا پایان فصل لیگ برتر فوتبال کشور (سال ۱۴۰۱) ادامه خواهد داشت. به گزارش روابط عمومی بانک گردشگری، صدور کارت هواداری پرسپولیس در ۳ سطح «همراه»، «حامی» و «دوآتیشه» ادامه دارد که امیدواریم هواداران پرسپولیس با استقبال هر چه بیشتر خود، حمایت چشمگیری از باشگاه بزرگ پرسپولیس را رقم بزنند. این گزارش حاکی است کارت‌های هواداری باشگاه پرسپولیس ترکیبی از یک کارت بانکی و کارت حمل‌ونقل عمومی (مترو+اتوبوس) بوده و خدمات متنوعی نظیر تخفیفات در خرید تور، بلیت هواپیما، رزرواسیون هتل‌های سراسر کشور، بهره‌مندی از تخفیفات باشگاه سپنتا، تخفیف در خدمات بیمه‌ای و سایر خدمات جذاب و متنوع را برای دارنده کارت به ارمغان می‌آورد.

نرخ مالیات بر نقل و انتقال سهام تغییر نمی‌کند

رئیس سازمان امور مالیاتی با بیان اینکه دولت تاکنون ۱۳ هزار میلیارد تومان از مالیات بر نقل و انتقال سهام درآمد کسب کرده است، گفت: نرخ این نوع مالیات در سال آینده تغییر نخواهد کرد.

بـه گزارش ایسـنا، مالیات بر نقل و انتقال سـهام به سـهام‌های قابل واگذاری در بورس مربوط می‌شـود و واگذارکننده آن سهام به این دلیل که از این واگذاری درآمد کسب می‌کند، باید این نوع مالیات را پرداخت کند.

همچنین گفتنی اسـت که از هر مبادله سـهام و سهم‌الشرکه مالیات مقطعی به میزان ۴ درصد ارزش اسمی آنها وصول می‌شود و وجه دیگری به‌عنوان مالیات فوق، مطالبه نخواهد شد.

در این زمینه، اداره‌های ثبت یا دفاتر اسناد رسمی نیز باید هنگام ثبت تغییرات یا تنظیم سند انتقال، گواهی پرداخت مالیات متعلقه را دریافت و ضمیمه پرونده مربوط به ثبت یا انتقال کنند.

در این راسـتا، امید علی پارسا، رئیس سازمان امور مالیاتی درباره نرخ این مالیات در سـال آینده گفت: نرخ مالیات بر نقل و انتقال سـهام در سال آینده نیز مانند امسال خواهد بود و تغییر چندانی نخواهد کرد زیرا تاکنون بحثی در این باره مطرح نشده است و اگر اقدامی هم انجام شود، به منظور تقویت بورس خواهد بود.

وی افـزود: دولت تا به امروز توانسـته مبلغی افزون‌بر ۱۳ هزار میلیارد تومان از طریق مالیات‌های کسب‌شـده از بازار سـرمایه درآمد به دست آورد.

گرایش سهامداران به سهم‌های کوچک‌تر کماکان ادامه دارد

تبعید لیدرها به سرزمین فراموشی



عکس: آیدا فریدی

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

پس از اتفاقاتی که در ۱۰ روز گذشته شاهدش بودیم، بورس این هفته را با رشدی به‌نسـبت خوب آغاز کرده که همین امر باعث ایجاد امیدواری بین فعالان بورسـی شده است. اما با نگاه به تابلوی معاملات به نکته عجیبی برمی‌خوریم و آن سنگین بودن صف فروش سهم‌های شاخص‌ساز یا به‌اصطلاح لیدرها است که نشانگر برهم خوردن توازن در بورس تهران اسـت. کارشناسـان برای این پدیده دلایل مختلفی را بیان می‌کنند که مهم‌ترین آنها بی‌اعتمادی سـهامداران حقیقی در پی عملکرد حقوقی‌های بازار سـهام اسـت که باعث شد بسیاری از فعالان بورس حتی سرمایه خود را برای همیشـه از بازار خارج کرده و دیگران را نیز به این کار ترغیب کنند. البته عده دیگری نیز معتقدند این وضعیت پایدار نخواهد بود چراکه این سـهم‌ها ارزندگی بسیار خوبی دارند و تنها دلیل صف فروش سنگین واکنش‌های احساسی سـهامداران حقیقی اسـت که باعث شـده هم پول خروجی از بورس افزایش قابل ملاحظه‌ای داشـته باشد و هم استقبال از سـهم‌های کوچک‌تر نسبت به لیدرهای بورسی شدیدتر از قبل شود. این عده بر این باورند که سهامداران با توجه به تغییر مسئولان سـازمان بورس و همچنین نزدیک شـدن به انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰ در ایران به‌تدریج اعتماد از دسـت رفته را بازخواهند یافت و مسـیر بازار به روال سابق باز خواهد گشت.

> با کاهش تهدید ریسـک‌های سیسـتماتیک، بازار سـرمایه بر اسـاس ویژگی ذاتی خود به‌اصطلاح شروع به پیش‌خور کردن این تحولات کرد و چرخشی را به مدت یک ماه در بازار شاهد بودیم. در این بازه زمانی یک ماهه شاخص کل و شاخص هم‌وزن به میزان ۲۶ درصد رشد کردند

از ۹۲ تا ۹۹ راهی نیست

شـهیر محمدنیا، کارشـناس بازار سهام با اشاره به وضعیت ۵ ماه اخیر بازار سـهام، به صمت گفت: اگر وضعیـت بازار در ۵ ماهه گذشـته را بررسـی کنیم خواهیـم دید که از ۲۰ مرداد بـازار وارد روند نزولی شـده و تا ۲۰ آبان شاخص کل ۴۳ درصد و شاخص هم‌وزن ۳۲ درصد افت کردند.

وی در ادامـه افزود: اما پـس از برگزاری انتخابات ریاسـت‌جمهوری امریـکا در ۱۳ آبـان و انتخاب جو بایدن به‌عنوان رئیس‌جمهـوری ایالات متحده باعث ایجاد یک فضای خوشبینانه و مثبت در بازار شد.

▣ کاهش ریسک سیستماتیک

ایـن تحلیلگر بازار سـرمایه با تاکید بر رشـد بازار سـهام پس از انتخابات امریکا، عنوان کرد: با کاهش تهدیـد ریسـک‌های سیسـتماتیک، بازار سـرمایه براسـاس ویژگـی ذاتی خـود به‌اصطلاح شـروع به پیش‌خـور کردن این تحولات کرد و چرخشـی را به مدت یک ماه در بازار شاهد بودیم. در این بازه زمانی یک ماهه شاخص کل و شاخص هم‌وزن به میزان ۲۶ درصد رشد کردند.

▣ دلایل گرایش به سهم‌های کوچک‌تر

محمدنیـا بـا یـادآوری تغییـر الگـوی معاملاتی سهامداران بازار سرمایه، به صمت گفت: نکته‌ای که در ایـن باره می‌توان بیان کـرد تغییر ماهیت جنس بـازار و توجـه فعالان بـازار به سـهم‌های کوچک و متوسـط بود و در سهم‌های بزرگ و شاخص‌ساز بازار با تقاضا کمتری روبه‌رو بود.

وی عوامل این تحول اساسی در بورس را برشمرده و بیـان کرد: از علل ایـن تغییر ماهیت می‌تـوان به دو دلیل عمده اشـاره کرد؛ نخسـتین علـت کاهش میـزان جریان نقدینگـی در بازار بود کـه مانع حرکت سهام شرکت‌های بزرگ شد و دلیل دوم افت‌های شـدیدتر در سهم‌های کوچک و متوسـط پس از ریزش‌هـای مرداد و جذاب شـدن این سهم‌ها با توجه به ارزش ذاتی این سهام بود.



▣ واگرایی بین دو شاخص

این کارشناس بازار سـهام به حرکت خلاف جهت شـاخص‌های کل و هـم‌وزن اشـاره و تصریـح کرد: ایـن تغییر ماهیت تا اندازه‌ای پیـش رفت که از ۲۰ آذر راه ایـن دو شـاخص از یکدیگر کاملا جدا شـده و شـاهد واگرایـی در حرکت این دو شـاخص مهم بودیم.

شـاخص کل شـروع به ریزشی شـدید کرد و به حمایت بسـیار مهم یک میلیـون و ۲۱۰ هزار واحد که پـس از انتخابات امریکا شـکل گرفتـه بود نفوذ کرده اسـت. این در حالی اسـت که شاخص هم‌وزن شـاهد افت زیادی نبوده و همان محدوده قبلی خود را حفظ کرده و با کاهش بسـیار کمتری روبه‌رو بوده است.

وی افـزود: خودداری شـاخص هـم‌وزن از ریزش، نشـانه ادامه توجه بازار به سهم‌های کوچک‌تر بوده و در نوسـان‌های مثبتی که در بازار ایجاد خواهند شد همچنان شـرکت‌های کوچک و متوسط شاهد رشد بیشتری خواهند بود.

▣ از برجام تا توان موشکی ایران

محمدنیا به تحولات سیاسی در منطقه اشاره کرده و یادآور شد: از دلایل ریزش دوباره بازار و به‌ویژه شاخص کل می‌توان به کمرنگ‌شدن فضـای خوشـبینانه‌ای که در حوزه سیاسـت خارجی و به دنبال آن، ریسـک سیستماتیکی که در بازار ایجاد شده بود اشاره کرد.

بـا افزایش التهابات سیاسـی و چالش‌هایی جدی ماننـد برجام، نفـوذ اسـتراتژیک ایـران در منطقه و موضـوع توان موشـکی ایـران و موضـع امریکا و کشورهای غربی نسبت به این مسائل موجب افزایش یافتن ترس و نگرانی در بازار سـرمایه شـد. هرچند حواشـی مرتبط با دسـتوری کردن نـرخ محصولات فلزی و همچنین افت نرخ دلار بی‌تاثیر نبودند.

▣ شباهت بورس ۹۹ به ۹۲

ایـن تحلیلگر بورس با تاکید بر شـباهت‌های بین وضعیت کنونی بازار با سـال ۱۳۹۲، به صمت گفت: دربـاره نحـوه حرکت آینده بازار بایـد گفت که بازار فعلی شـباهت‌های بسـیاری به بازار سرمایه در سال ۹۲ دارد. اگر نمودار شـاخص کل در سـال ۹۹ را با نمودار سـال ۹۲ تطبیق دهیم به نتایج بسیار جالبی خواهیم رسید.

شباهت نمودارهای در این دو سال به قدری است که به‌سختی می‌توان تفکیکی میان آنها قائل شد.

وی ادامـه داد: حتی اگر شـاخص برخـی صنایع ماننـد شـاخص صنایع خـودرو و قطعـات، بانک‌ها، سـیمان، انبوه‌سـازان و... را در سـال‌های ۹۹ و ۹۲ تطبیق دهیم خواهیم دید شـباهت بسـیار بالایی به یکدیگر دارند. از طرفی ریسک‌های سیستماتیکی که در سـال ۹۹ بر اقتصـاد ایران وجود داشـته و دارند بسـیار مشابه ریسک‌هایی است که در آن سال وجود داشـت و همچنان همان خوشبینی‌ها و همان تهدید پابرجـا بوده و اقتصاد ایران و به‌ویژه بازار سـرمایه به خوشبینی‌ها واکنش مثبت نشان داده و به بدبینی‌ها واکنش منفی.

محمدنیا ضمن اشاره به خوشـبینی‌های سیاسی، تاکیـد کرد: درنتیجـه با توجه به شـباهت بین این دو سـال، باید منتظر بازاری نوسانی و به‌نسبت راکد باشـیم؛ بازاری که در آن با ایجاد خوشبینی سیاسی شـاهد رشدهای مقطعی خواهیم بود و با اخبار منفی و التهابات سیاسی شاهد نزول‌های خواهیم بود.

فعالان بـازار بورس می‌توانند از بازار سـال ۹۲ و سال بعد آن به‌عنوان یک سناریو تکرارشونده و نقشه راه استفاده کنند.

ایـن تحلیلگر بازار سـرمایه در پایان خاطرنشـان کـرد: درباره آینده نمی‌توان بـا قطعیت حرف زد اما باید به تحولات سیاسـی و ریسک‌های سیستماتیک به‌عنـوان مهم‌ترین محرک‌های بـازار در آینده توجه ویژه داشت.

در بازارهـای کـه دارای ریسـک‌های بالقـوه این چنینی اسـت ابتدا باید این ریسـک‌ها را مدنظر قرار داد، سپس با لحاظ کردن مباحث بنیادی و تکنیکالی سهام اقدام به فعالیت کرد.

> سهامدارانی که سهم‌های کوچک‌تر را خریده‌اند سهم خود را تا فصل برگزاری مجامع نگه داشته و نفروشند

چرا لیدرها از بورس افتاده‌اند؟

کامران قزل‌گل، کارشناس بازار سهام با اعلام پشـت کردن فعالان بازار سـهام بـه لیدرهای بـورس، بـه صمت گفـت: دلیـل رویگردانی سـهامداران از سـهم‌های شاخص‌سـاز، ارزنده نبودن آنها نیسـت، موارد دیگـری در این بین تعیین‌کننـده بوده که یکی از آنهـا توان مانور سهامداران است.

وی در ادامـه افزود: در واقع می‌توان گفت که زور سـهامداران به خرید سهم‌های شاخص‌ساز نمی‌رسد.

▣ جریان پول

قزل‌گل با اشاره به ورود نقدینگی چشمگیر به بورس تهران در اوایل سال ۹۹، عنوان کرد: پول زیادی در اوایل سـال وارد بورس شد که بازار را بالا کشـید، اما بخش زیادی از این پول با سود یا رانت از بازار خارج شد. از طرفی هم شرکت‌ها افزایش سـرمایه قابل‌توجهی را انجام دادند که باعـث شـده نقدینگی موجود در بـازار توانایی سوددهی را از دست بدهد. این کارشناس بازار سـهام به واکنش فعالان خرد بازار اشاره کرده و به صمت گفت: در سـهم‌های کوچک‌تر این اتفاق نمی‌افتد چراکه اغلب سـهامداران خرد به دلیل ناتوانی از خرید شاخص‌سـازها اقدام به خرید کوچک‌ترها می‌کنند و همین مسئله باعث شده ما فکر کنیم پول به سمت کوچک‌ترها رفته است.



▣ بوی بهبود اوضاع نمی‌آید

قـزل‌گل بـا اشـاره بـه واکنـش سـهامداران نسـبت به ارزنده بودن سهم‌های شاخص‌ساز تصریح کرد: درحال‌حاضر اغلب سـهم‌های شاخص‌سـاز P بر E بسـیار پایینی دارند و حتی از سـود سپرده بانکی هم کمتر اسـت امـا خریدار چندانـی ندارند. البته انتظار مـی‌رود در ادامه با انتشـار EPSها این وضعیت بهبـود یابد اما فعلا شـواهدی از بهتر شدن وضعیت نمی‌بینیم.

ایـن تحلیلگـر بورس بـا یـادآوری عملکرد حقوقی‌هـا در چنـد وقـت اخیـر، بیـان کرد: حتی اگر گشـایش‌های سیاسـی ایجاد شود و دلار هم ارزان‌تر شـود، بـاز هم معتقدم که این سهم‌ها سودهای بیشـتری خواهند ساخت اما مسـئله جریان نقدینگی و صدالبته بی‌اعتمادی سـهامداران نسـبت به عملکرد حقوقی‌ها است چراکه حقوقی‌ها به‌اصطلاح به صورت آبشـاری سـهم‌ها را فروختنـد و باعث عمیق‌تر شـدن شـکاف بی‌اعتمـادی بیـن سهامداران خرد شدند. همین دو مورد باعث شـده تا افراد از خرید سهم‌های شاخص‌سـاز امتناع کننـد و حتی اگر بخرنـد هم بلافاصله با ۵ درصد سـود در صـف فروش می‌ایسـتند تـا مبادا گرفتار حرکت‌های ناگهانی و غیرقابل پیش‌بینی حقوقی‌ها نشوند.

وی ضمن توصیه حفظ آرامش به سهامداران سـهم‌های کوچک‌تر، تاکید کرد: برای مثال، به وضعیـت بازار در روز شـنبه دقـت کنید، بازار مثبت بـود اما صف‌های فروش حقوقی بسـیار سـنگین بـود. دلیلش این اسـت که مـردم از ضررهای سنگین احتمالی می‌ترسند.

قزل‌گل در پایان خاطرنشـان کرد: به اعتقاد مـن، فعلا ایـن روند ادامـه‌دار خواهـد بود تا اینکـه مجامـع در سـال آینده برگزار شـود و شاخص‌سـازها بتوانند خـود را بازیابی کنند. از همین رو اسـت که توصیه می‌کنم سهامدارانی که سهم‌های کوچک‌تر را خریده‌اند سهم خود را تا فصل برگزاری مجامع نگه داشته و نفروشند.

سخن پایانی...

برخـی از تحلیلگران بر این باورند کـه یکی از دلایل اصلی رخت بربسـتن عنصر اعتماد از بازار سـهام ضد و خوردهای سیاسیون در میدان بورس بوده که باعث شده ثبات و توازن در بازار تضعیف شود.

از طرفـی هم بسـیاری از فعـالان قدیمی بـازار معتقدند هرگاه دولت مدیری همسـوتر با بدنه مدیریتی خودش را در رأس سازمان بورس قرار داده، اهالی بهارسـتان گارد خود را بالا گرفته و اقدام به سـنگ‌اندازی پیش پای سـهامداران خرد و کلان کرده‌اند. اگر این ادعای فعالان بدبین بازار سـهام درست باشد باید گفت که روزهای چندان روشنی پیش روی بورس تهران نخواهد بود چراکه هرچه به موعد انتخابات ریاسـت‌جمهوری ۱۴۰۰نزدیک شـویم به طور قطع انتقادات نسـبت به عملکرد دولت در بورس نیز شدت خواهد گرفت که این مسئله نیز زمینه‌ساز تشدید اختلافات در شورای عالی بورس و همچنیـن امورات داخلی بازار می‌شـود. البته نکته امیدوارکننده این اسـت که برخی از نمایندگان مجلس یازدهم اظهارات به‌نسبت مثبتی را پیرامون انتصاب دهقان دهنوی به ریاسـت سازمان بورس داشته‌اند.

اگر این رویکرد در بین بیشـتر بهارسـتانی‌ها وجود داشـته باشد می‌توان امیدوار بود که بورس از گزند کشـمکش‌های سیاسـی در ماه‌هـای پیش رو در امان بماند اما شـواهد و قرائن نشـان می‌دهد که به احتمال بسـیار قوی «بورس» ترجیع‌بند شعارهای انتخاباتی منتقدان دولت حسن روحانی در بهار ۱۴۰۰ خواهد بود.

یادداشت



آموزش مانع از رفتارهای هیجانی می‌شود

مهدیه مودتی
کارشناس بازار سهام

یکی از مهم‌ترین فاکتورهای ثبات در بازار سـرمایه، تعادل در نحوه رفتار سـهامداران بورسی است زیرا اگر قرار باشد با کوچک‌ترین تلنگری صف‌های فروش سـنگین تشـکیل شـوند یا با کوچک‌ترین تحریکی همه برای خرید سـهام صف بکشند دیگر چیزی به نام معامله سهم معنا و مفهوم نخواهد داشت.

از ایـن رو، گفته می‌شـود آموزش اصول و قواعد بازار سـرمایه به تـازه‌واردان می‌تواند به‌عنوان نوعی سـرمایه‌گذاری میان‌مدت به شـمار رود که باعث برقراری تعادل در بازار می‌شود.

بنابراین اگر رویکرد مسـئولان سـازمان بورس نسـبت به امر مدیریت بـازار علمی و دانش‌محور بود به احتمال زیاد هیچ‌گاه دوره اصلاحی طولانی‌مدتی را که در ماه‌های اخیر شاهد آن بودیم، گریبان بازار را نمی‌گرفت تا دارایـی عده زیادی از مـردم نابلد نیز از بین برود.

اما باید توجه داشـت که بازار سرمایه یکی از بسـترهای مناسـب برای سـرمایه‌گذاری اسـت اما عمـوم افراد با مفهـوم دقیق بازار، به‌ویـژه مفاهیم اصلی مانند ریسـک و بازده آشنایی کافی ندارند.

در کشـور ما بیشـتر سـرمایه‌گذاری‌ها به سمت سـپرده‌های بانکی، طلا، ارز و مسکن تمایـل دارند و کمتـر جذب بازار سـرمایه می‌شوند.

البتـه در چنـد سـال گذشـته اقبـال عمومی نسـبت به بازار سـرمایه بیشتر شده که ایـن موضوع ضرورت آمـوزش بورس به نوسهامداران را به ما گوشزد می‌کند.

این نکته که فعالان بازار قبل از هر اقدامی باید در راستای کسب دانش کافی برای ورود به بـازار تمرکز کنند از اهمیـت دوچندانی برخـوردار اسـت، زیـرا این آموزش اسـت کـه می‌تواند علاوه‌بر کاهش ریسـک فردی سهامداران، درک عمیقی از مفهوم ریسک در عموم افراد ایجاد کرده و مانع بروز رفتارهای هیجانی و گلایه‌مندی بعد از آن شود.

وقتی افراد در بازار سرمایه درک درستی از مفهوم ریسـک و بازده نداشته باشند، شاهد خریـد و فروش‌های هیجانی خواهیم بود که در برخی موارد بـدون دلیل بنیادی در بازار صف‌های طویلی را شکل می‌دهند.

کاهش این‌گونه رفتارها میسـر نمی‌شـود مگر در سایه آموزش با کیفیت، زیرا ما درباره درک مفاهیـم صحبـت می‌کنیم نـه درباره دانش سطحی و تعریف لغوی آن!

حال پرسشـی که مطرح می‌شود این است که آیـا این نوع آمـوزش مفهومـی در بازار سرمایه در سـطح همگانی امکان‌پذیر است؟ جواب این سـوال به طور شفاف منفی است، زیرا این سـطح از آموزش که شـرط لازم و نـه کافی بـرای ورود به بازار اسـت، نیاز به حداقلی از دانش در شاخه‌هایی از علوم مانند اقتصـاد، آمار و... دارد که آموختن این حجم از اطلاعـات به عده زیادی از تـازه‌واردان به بورس اصلا منطقی نیسـت، چراکه اصلا در عصر حاضر که عصر تخصص‌گرایی است بهتر است به جای یک اقیانوس به عمق یک متر، یک دریاچه به عمق صدها متر بود.

از همین رو به سـازمان‌های متولی، به‌ویژه سازمان بورس پیشنهاد می‌شود آموزش‌هایی در راسـتای آشـنایی افراد با نهادهای مالی و خدمـات ارائه شـده ازسـوی آنهـا مانند صندوق‌هـای سـرمایه‌گذاری، شـرکت‌های مشاوره سـرمایه‌گذاری و سبدگردانی‌ها ارائه دهند تا در سطح همگانی افراد برای ورود به بازار از خدمات این نهادها بهره گیرند.

سـطح دوم آموزش مربوط به متخصصان فعال در بازار می‌شـود که باید با برنامه‌ریزی دقیق‌تری طراحی شـود. این سطح می‌تواند مختص افرادی باشـد که از حداقل دانشـی درباره بازار سهام برخوردارند تا در سایه این آموزش‌هـا به درک عمیـق و اصولی از بازار دست یابند.

در نهایت فعالان بازار می‌توانند با افزایش سطح آگاهی، خودداری از رفتارهای هیجانی در بازاری کارآ، در مسیر رشد و توسعه کشور گام بردارنـد. در ایـن شـرایط به بـازاری با پذیرش ریسک‌های ذاتی همراه خواهیم شد.

دوشنبه
۱۳ بهمن ۱۳۹۹- ۱۸ جمادی‌الثانی ۱۴۴۲ - اول فوریه ۲۰۲۰-شماره ۱۷۲۱-پیاپی ۳۰۳۹

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: شرکت چاپ رواق روشن‌مهر

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲
در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز



مطبوعات: اسکلت مرغ و دنبه هم به منوی برخی رستوران‌ها اضافه شد

طرح: حسین علیزاده

در ستایش هنر

گزارشی از بازگشایی مجدد موزه هنرهای معاصر تهران

آیدا فریدی- بازگشایی مجدد موزه هنرهای معاصر پس از ۲ سال خبر خوش آخر هفته برای اهالی هنر بود؛ موزه‌ای با گنجینه‌ای از آثار فاخر و باارزش ایران و جهان.

اهمیت بازگشایی مجدد موزه هنرهای معاصر بعد از مدتی تعطیلی، به‌منظور مرمت معماری آن به ارزش آثار نگهداری شده در آن برمی‌گردد؛ موزه‌ای با آثار کلود مونه، ونسان ون گوگ، پابلو پیکاسو، رنه مارگریت، اندی وارهول و دیگران؛ موزه‌ای که با عبور از گذرگاه‌های سخت و تاریک تاریخ توانست برقرار بماند. برای اشاره کردن به ارزش گنجینه موزه هنرهای معاصر تهران شاید بهتر است اندکی راجع به هنر حرف بزنیم و شاید حتی نیاز باشد برای مدتی در موبایل خود آثار افرادی که از آنها نام برده شده را جست‌وجو و تماشا کنیم! چرا وقتی موزه هنرهای معاصر تهران بازگشایی می‌شود، بخش فرهنگی کنسولگری کشورهای سوئیس، آلمان، اتریش و هلند در ایران از طریق صفحه اینستاگرام خود از بازگشایی مجدد موزه ابراز خوشحالی و حتی در مراسم بازگشایی شرکت می‌کنند و در صفحه رسمی خود به مسئولان فرهنگی کشور تبریک می‌گویند.

▣ وقتی از هنر حرف می‌زنیم، از چه حرف می‌زنیم

ما برای تماشای یک اثر هنری فاخر چقدر آموزش دیده‌ایم؟ چند نفرمان در هفته ساعت یا دقایقی را به تماشای یک اثر هنری اختصاص می‌دهیم؟ چشم ما چقدر در تماشای یک تصویر ذهنی یا فراواقعی مهارت دیده است؟ ما از حقیقت و زیبایی هنر چه می‌دانیم؟ مرزهای هنر کجاست؟ و آیا می‌شود اساسا مرزی برای تخیل هنرمند ترسیم کرد؟ چند نفرمان برای مهارت یافتن در تماشا و فهم یک اثر هنری تلاش کرده‌ایم؟ خاصه در آن نوع سبک هنری که آن را نامأنوس با آنچه اغلب دیده‌ایم، می‌یابیم. چقدر برای جست‌وجو در یافتن مفاهیم سبک‌ها و مکتب‌های مختلف هنری تلاش کرده یا برای فهم آن وقت گذاشته‌ایم؟ اینها پرسش‌هایی هستند که باید قبل از تماشای یک اثر هنری به‌اصطلاح مدرن از خودمان بپرسیم، وگرنه تماشای اثر هنری معاصر لذتی برای ما نمی‌آفرینند. آنچه از آن به‌عنوان یک مکتب هنری یا سبک خاص یک هنرمند یاد می‌کنند، چیزی نیست جز بازتاب‌های شدید دوران تاریخی و روانی و اجتماعی یک سرزمین خاص که نخست در نگاه هنرمند، به‌عنوان جزئی حساس از جامعه منقش شده و در نهایت روی دیوار مقابل چشمان ما نصب می‌شود.

تماشای چنین آثاری در پایان منجر به پیدا شدن نوعی نگرش و بینش به حقیقت زندگی و عصری که در آن زندگی می‌کنیم، خواهد شد.

▣ ورود به هنر نوین جهان

برای درک اهمیت موزه هنرهای معاصر تهران شاید بد نباشد اندکی در تاریخ آن و در مستندات تاریخی کنکاش کنیم. نوشتار کوتاه و مختصر پیش رو در کنار بازنشر خبر بازگشایی موزه هنرهای معاصر در تلاش برای ترسیم جایگاه این موزه برای هنر یک سرزمین است. در دهه ۱۳۲۰ با مرگ کمال‌الملک و اندکی بعد با گشایش دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران و در ادامه با سفر دانشجویان هنر به اروپا، هنرمندان ایرانی با اندیشه‌های نوین در هنر جهان آشنا شدند. این دهه را آغازگر و دوران نخستین نمایشگاه‌های هنر نوین در ایران و کشش به سبک‌های جدیدتر و برخورد هنرمندان نوگرا با سنتگرا می‌دانند. نخستین گروه هنرمندان جوان و مطرح آن سال‌ها پرویز تناولی، حسین زنده‌رودی و سیا ارمجانی خواستار برپایی مکانی برای ارائه آثار هنرمندان ایرانی بودند؛ خواسته‌ای که پس از فرازونشیب‌های بسیار به موزه هنرهای معاصر تهران تبدیل شد که مالک فعلی آن نیز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است.

▣ بزرگ‌ترین مرکز هنری ایران

حالا بعد از بیش از ۲ سال تعطیلی، موزه هنرهای معاصر تهران در نهایت عصر روز پنجشنبه، ۹ بهمن با نمایش مجموعه آثار اهدایی زنده‌یاد منیژه میرعمادی، از هنرمندان معاصر ایران با حضور مدیران هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سفرای خارجی و جمع محدودی از هنرمندان به‌صورت رسمی در محل سینماتِک موزه بازگشایی شد.

در این مراسم که سیدمجتبی حسینی، معاون هنری وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، هادی مظفری، مدیرکل هنرهای تجسمی و تعدادی از سفرای کشورهای خارجی و جمعی از هنرمندان حضور داشتند، احسان آقایی، رئیس موزه هنرهای معاصر نخستین سخنران بود.

وی موزه هنرهای معاصر تهران را بزرگ‌ترین مرکز هنری ایران معرفی کرد.

موزه هنرهای معاصر تهران پس از بازسازی ۳۰ ماهه، با افتتاح نمایشگاه‌های «ارمغان» و «عکاسی مفهومی» گشایش یافت و بازدید از این ۲ نمایشگاه نیز از ۱۴ بهمن برای عموم با وقت قبلی و تهیه بلیت میسر خواهد بود.

در نمایشگاه «ارمغان» ۱۳۵ اثر از ۴۲ هنرمند از آثار اهدایی مجموعه منیژه میرعمادی به موزه هنرهای معاصر تهران و ۲۶ اثر از ۱۵ هنرمند از آثار گنجینه موزه نیز که متناسب با نمایشگاه آثار اهدایی مجموعه میرعمادی است، به نمایش گذاشته می‌شود.

آثاری از ابوالقاسم سعیدی، احمد اسفندیاری، بهجت صدر، پروانه اعتمادی، پرویز تناولی، پرویز کلانتری، جعفر روحبخش، حجت‌الله شکیبا، حسین زنده‌رودی، حسین کاظمی، حسین محجوبی، رضا بانگیز، رضا مافی، ژازه تباتبایی، سهراب سپهری، شکوه ریاضی، صادق تبریزی، عباس کیارستمی، علی‌اکبر صادقی، علیرضا گلستانه، علیرضا اسپهبد، غلامحسین نامی، فرامرز پیلارام، فرح اصولی، فریده لاشایی، فریدون آو، قاسم حاجی‌زاده، کامران کاتوزیان، کورش شیشه‌گران، گیزلا وارگا سینایی، مارکو گریگوریان، محمد احصایی، محمود جوادی‌پور، مسعود عربشاهی، منوچهر شیبانی، منوچهر یکتایی، منیژه میرعمادی، مهدی سحابی، مهدی ویشکایی، ناصر اویسی، نصرت‌الله مسلمیان و رعنا فرنود از مجموعه اهدایی زنده‌یاد میرعمادی روی دیوار موزه هنرهای معاصر تهران می‌رود.

نمایشگاه «عکس مفهومی» نیز گزیده‌ای از گنجینه عکس موزه هنرهای معاصر تهران است که ۱۸ اثر از ۱۳ هنرمند از جمله دنیس اپنهایم، برند و هیلا بکر، گروان الک، گوردون ماتا کلارک، ادوارد روشا، جرج و گیلبرت و جان گروور در آن به نمایش گذاشته می‌شود.



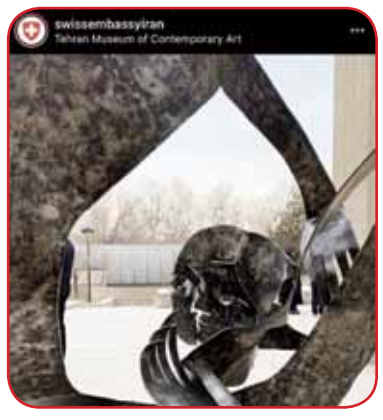






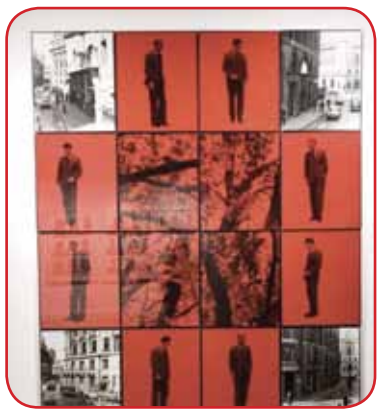












از فضای مجازی

تعریف دوباره شجاعت

افلاطون رساله‌ای به‌نام لاخس دارد که در آن سقراط و دو ژنرال آتنی لاخس و نیکیاس درباره معنی شجاعت با هم گفت‌وگو می‌کنند.

سوال این است: شجاعت چیست؟

لاخس می‌گوید: شجاعت، نوعی پایداری است.

سقراط یادآوری می‌کند: گاهی گریختن و عقب‌نشینی عاقلانه است.

لاخس می‌گوید: منظورش پایداری عاقلانه است.

سقراط می‌پرسد: آیا شجاعت لزوما باید خردمندانه باشد؟ آیا ما شجاعتی را که در پی هدفی غیرعقلانی باشد، ستایش نمی‌کنیم؟

لاخس اقرار می‌کند: بله، ستایش می‌کنیم.

نیکیاس، ژنرال دوم می‌گوید: شجاعت صرفا «دانستن آن است که از چه چیزی باید ترسید و به چه چیزی باید امید بست، چه در میدان جنگ و چه در جاهای دیگر.

در مقابل سقراط می‌گوید: اما انسان ممکن است بدون اطلاع از آینده باز هم شجاعت داشته باشد.

این گفت‌وگو در ظاهر ناتمام می‌ماند اما به تلویح به ما می‌گوید که شجاعت یعنی « داشتن قدرت فهم آنچه باید از آن ترسید و آنچه باید به آن امیدوار بود و برایش خردمندانه تلاش کرد».

مرگ و بیماری یکی از آن چیزهایی است که باید از آن ترسید، اما نه ترسیدنی که خرد و قدرت را از ما بگیرد، بلکه ترسیدنی که خرد و قدرت ما را برانگیزاند.

ورزشکاران برای بسیاری از ما نماد قدرت و شجاعت هستند. مهرداد میناوند یکی از این ورزشکاران بود. به این خصیصه باید نوستالژی وخاطرات‌مان با او را هم افزود. درگذشت چنین کسی برای ما هم حسرتی نوستالژیک دارد و هم هیبت مرگ و ویروسی را نشان می‌دهد که به «ضعیف‌کشی» مشهور است اما قوی‌های ذهن ما نیز نمی‌توانند از چنگ او بگریزند.

شجاعت در چنین بزنگاهی باید تعریف دوباره سقراطی شود. ما باید این قدرت و فهم را داشته باشیم که بدانیم باید از کرونا ترسید. بعد از باور این ترس باید به این امیدوار باشیم که شاید همین ترس می‌تواند نقطه امید و قدرت ما باشد. کرونا شگفتی‌ساز است.

در اوج هنرنمایی صدایی گرم یا ساق‌هایی قوی و دستان گرم و تنی پر از حس زندگی، ناقوس مرگ را می‌زند تا خود را نمادی از عدالت در نیستی نشان دهد. اما شجاعت در برابر این جرثومه نه در پایداری در برابر لجاجت که در درک میزان ترسی که باید از آن داشت و خردی که باید برای دفعش به‌کار بست، معنی می‌دهد.

هرچه قربانیان این نکبت، برای ما عزیزتر و آشناتر باشند، شجاعت ما با آن تعریف که گفتم، ضروری‌تر است.

مترونامه

دست کوچولو مروج فرهنگ



فاطمه امیراحمدی- روزنامه‌نگار: «سلام، صبح بخیر»، «صبح زیبای‌تان بخیر»، «سلام، صبح قشنگتون بخیر و نیکی، روزتون پرخیر و برکت»، «آرزویم این است... آنقدر سیر بخندی که ندانی غم چیست» و ده‌ها پوستر گل و بلبل از دنیای مجازی که حالا جای شمع و گل و پروانه را گرفته‌اند.

برخی هنوز بیدار نشده‌اند، صورت شسته یا نشسته، انگشتان خود را دور گوشی حلقه می‌کنند و در قالب ارسال‌های گروهی، به‌صورت کیلویی بنا به وزن و بدون در نظرگرفتن ارزش و برندگی گروه‌ها و افرادی که شماره‌شان را ذخیره کرده‌اند، شروع به ارسال این پوسترها می‌کنند.

حتی گاهی این پوسترها با صدای پرنده‌های خوش‌آواز همراه هستند. ارسال این پوسترها از زمان تعقیبات نماز صبح آغاز می‌شود تا ساعت ۱۰ تا ۱۱ که به‌وقت مدیران، هنوز صبح به‌شمار می‌رود.

گاهی حیران و نگران انگیزه و پافشاری این افراد برای ارسال هر روزه این پوسترها می‌شوی. زندگی صنعتی این روزها پر از داده‌هایی است که یا براساس حرفه افراد یا براساس نوع زندگی شخصی آنها تولید و کپی و بازنشر می‌شود.

پیامی که از یک گوشی تلفن همراه به گوشی دیگر ارسال می‌شود تا شاید بالاخره در بین انبوهی از افرادی که یک پیام مشترک را دریافت می کنند و می‌خوانند چه تاثیری می‌تواند در اتفاقات روزمره داشته‌باشد. هرچیزی که از حالت یونیک و یکتایی خارج می شود و صنعتی تولید می‌شود دیگر اثرپذیری خود را از دست می‌دهد.

با این همه چه می‌شود کرد، حافظه گوشی‌ها محدود هستند. «گوشه‌ای در واگن بانوان ایستاده‌ای. مثل همیشه کتابی را با خودت آورده‌ای اما امروز حس خواندن نداری. بیکاری‌ات هم نمی‌آید.

فاصله مبدا تا مقصد، فرصت خوبی برای خالی کردن بخشی از حافظه گوشی‌ات است که هر روز بالای صفحه با رنگ قرمز هشدار می‌دهد. هر روز هم پیام‌ها را پاک کنی، دوباره فردا صبح با انواع پوسترهای رنگارنگ سلام و صبح بخیر صدای هشدار گوشی‌ات درمی‌آید.

گالری گوشی‌ات را باز می‌کنی و سرگرم پاک کردن برخی تصاویر آن می‌شوی که حس می‌کنی نگاهی متمرکز صفحه موبایلت شده و چشم‌هایی غریبه وارد حریم خصوصی تو شده‌اند.

بدون اینکه سرت را بچرخانی و با صاحب آن نگاه چشم در چشم شوی، با خودت می‌گویی «مهم نیست شاید لحظه‌ای باشد.». دختر کوچولویی که کنار مادر ایستاده سعی می‌کند با دستش چشمان او را متوجه خود کند.

حتما تابلوها و کلیپ‌های مترو را دیده است؛ انسان بدوی که تا کمر در گوشی کناری خم شده و مانند او شریک دیدن و خواندن است.

تکان‌های دست کوچک کارساز نبود. مادر کنجکاوتر از واژه‌هایی چون فرهنگ و آداب‌وسنن متروسواری است. دو چشم همچنان همراه تو عکس‌ها را چک می‌کنند اما باز هم جای شکرش باقی است که حق انتخاب حذف یا ذخیره کردن را ندارند، چون ممکن است به‌خاطر تفاوت سلیقه به مشکل بربخورید.

«بی‌خیال بالاخره خسته می‌شود» اما نه، خسته نشد.

بار دوم دختر کوچولو با حرکت دست جلوی صورت مادر را گرفته و سعی می‌کند با این کار آموزش‌های فرهنگی خود را مرور کند!

قطار در حرکت است. به پاک کردن پیام‌ها و پوسترهای سلام صبح بخیر ادامه می‌دهی. در همین حال فکر به چرایی ماجرا را هم از قلم نمی‌اندازی.

این فکر از ذهنت می‌گذرد؛ رفتار و آدابی را که ما بزرگ‌ترها تلاش بسیاری برای یاد دادن آن به کودکان داریم و روزی چند بار بایدها و نبایدها را با زبان به کودک می‌آموزیم، در عمل فراموش می‌کنیم. خود نیز به آنها پایبند باشیم. این خلاف جریان آب شنا کردن تمام آموزه‌های کودک را با تناقض مواجه می‌کند. در نهایت هم کودکان آینه‌وار آنچه را می‌آموزند و در ذهن ذخیره می‌کنند که می‌بینند.

بنابراین برای آنکه دختر کوچولو بیش از این دچار پارادوکس نشود، گوشی را خاموش می‌کنی و منتظر می‌مانی تا به مقصد برسی».

می‌نویسم که روزگار را نقاشی کنم